

**National Library
of Sweden**

Denna bok digitaliserades på Kungl. biblioteket år 2012

STATENS OFFENTLIGA UTREDNINGAR 1930:18
JORDBRUKSDEPARTEMENTET

DISTRIKTSVETERINÄRLÖNESAKKUNNIGAS

UTREDNING OCH FÖRSLAG

BETRÄFFANDE

ORDNANDET AV DISTRIKTSVETERINÄRERNAS
ANSTÄLLNINGS- OCH AVLÖNINGS-
FÖRHÅLLANDEN

S T O C K H O L M

1 9 3 0

Statens offentliga utredningar 1930

Kronologisk förteckning

1. Jordbruksutredningens betänkanden. 1. Betänkande angående åtgärder för vete- och rågmärknadens stödjande. Beckman. 76 s. **Jo.**
2. Jordbruksutredningens betänkanden. 2. Betänkande angående jordbrukets kreditförhållanden. Beckman. viij, 179 s. **Jo.**
3. Skydd för äldre kulturföremål. Idun. 191 s. **H.**
4. Jordbruksutredningens betänkanden. 3. Betänkande angående vissa åtgärder för mejerihanteringen och smörexportens befrämjande. Beckman. viij, 129 s. 11 pl. **Jo.**
5. Förslag till vissa ändringar i vallagen för skyddande av partibeteckningar. Norstedt. (4), 38 s. **Ju.**
6. Gränsen för Sveriges territorialvatten. Av Torsten Gihl. Norstedt. 312 s. **U.**
7. Betänkande med förslag till lotsförordning samt andra författningar och föreskrifter rörande lotsverket. Marcus. xvj, 365 s. **H.**
8. Domänverkets omfattning, uppgifter och organisation. Tiden. 333 s. 1 karta. **Fl.**
9. Betänkande med förslag angående ordnande av den lägre lantbruksundervisningen. Marcus. 727 s. **Jo.**
10. Utredning och förslag beträffande åtgärder för ökad användning av svenska lantbruksprodukter vid allmänna inrättningar m. m. Marcus. 21 s., 3 tab. **Jo.**
11. Utkast till lagbestämmelser om befraktning. Norstedt. 154 s. **Ju.**
12. Utredning rörande Sveriges försvarspolitiska läge samt behov av försvarskrafter. Beckman. vij, 325 s. **Fö.**
13. Utredning angående kommunalförvaltningens ordnande i städerna efter processreformens genomförande. Marcus. 250 s. **S.**
14. Utredning och förslag rörande praktiska bildningslinjer på realskolans åldersstadium. Norstedt. 327 s. **E.**
15. 1928 års pensionsförsäkringskommitté och organisationssakkunniga. Statistiska undersökningar samt kostnadsberäkningar. Norstedt. 402 s. **S.**
16. Betänkanden med förslag angående skärpta kontrollföreskrifter rörande landsfiskalers och med dem jämställda befattningshavares medelsförvaltning m. m. Beckman. 199 s. **S.**
17. 1928 års lönekommitté. Betänkande med förslag till allmänt avlöningsreglemente för ordinarie tjänstemän tillhörande den civila statsförvaltningen. Norstedt. 346 s. **Fl.**
18. Distriktsveterinäravlöningsakkunnigas utredning och förslag beträffande ordnandet av distriktsveterinärernas anställnings- och avlöningsförhållanden. Marcus. 111 s. **Jo.**

Anm. Om särskild tryckort ej angives, är tryckorten Stockholm. Bokstäverna med fetstil utgöra begynnelsebokstäverna till det departement, under vilket utredningen avgivits, t. ex. **E.** = ecklesiastikdepartementet, **Jo.** = jordbruksdepartementet. Enligt kungörelsen den 3 febr. 1922 ang. statens offentliga utredningars yttre anordning (nr 98) utgivas utredningarna i omslag med enhetlig färg för varje departement.

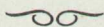
STATENS OFFENTLIGA UTREDNINGAR 1930:18
JORDBRUKSDEPARTEMENTET

DISTRIKTSVETERINÄRLÖNESAKKUNNIGAS
UTREDNING OCH FÖRSLAG

BETRÄFFANDE

ORDNANDET AV DISTRIKTSVETERINÄRERNAS
ANSTÄLLNINGS- OCH AVLÖNINGS-
FÖRHÅLLANDEN

STOCKHOLM 1930
ISAAC MARCUS BOKTRYCKERI-AKTIEBOLAG

Innehållsförteckning.

	Sid.
Skrivelse till Statsrådet och Chefen för Kungl. Jordbruksdepartementet	5
Första kapitlet. De sakkunnigas uppdrag	7
Andra kapitlet. Distriktsveterinärernas anställningsförhållanden	11
Tredje kapitlet. Distriktsveterinärernas avlöningsförhållanden	30
Fjärde kapitlet. Kostnadsberäkningar	53
Femte kapitlet. Taxebestämmelser	57
Sjätte kapitlet. De sakkunnigas hemställan	100
Särskilda yttranden	
av herr Magnusson beträffande § 4 av förslaget till veterinärtaxa	101
av herr Borg beträffande distriktsveterinärernas placering i avlönings- hänseende m. m.	102
Bilaga.	
Skrivelse till de sakkunniga från svenska distriktsveterinärföreningen	105

Till Herr Statsrådet och Chefen för Kungl. Jordbruksdepartementet.

Jämlikt Kungl. Maj:ts den 5 juli 1929 givna bemyndigande har dåvarande statsrådet och chefen för jordbruksdepartementet tillkallat ledamoten av riksdagens andra kammare hemmansägaren E. O. Magnusson, Tumhult, statskommissarien och byråchefen i statskontoret H. K. H. Tottie samt distriktsveterinären A. W. Borg, Sjöbo, att inom jordbruksdepartementet verkställa utredning rörande distriktsveterinärernas anställnings- och avlöningsförhållanden m. m. Till ordförande vid utredningen har förordnats hemmansägaren Magnusson och till sekreterare statskommissarien Tottie.

Från jordbruksdepartementet hava till utredningsmännen överlämnats åtskilliga framställningar rörande distriktsveterinärernas anställnings- och avlöningsförhållanden samt förslag till ändringar i de för distriktsveterinärerna gällande taxorna för tjänsteförrättningar och för enskild husdjurssjukvård. Nämda framställningar och förslag finnas upptagna i departementschefens yttrande till statsrådsprotokollet den 5 juli 1929.

Därjämte hava till utredningsmännen överlämnats vissa framställningar för att tagas under överbägande vid fullgörandet av det dem meddelade uppdraget. Till utredningsmännen har dessutom inkommit en skrivelse från svenska distriktsveterinärföreningen. Sistberörda framställningar och skrivelse hava behandlats i samband med utredningen.

Till följd av remiss hava utredningsmännen den 8 mars 1930 avgivit underdånigt utlåtande i fråga om ersättning till veterinär för tuberkulinundersökningar.

Utredningsmännen få härmed till Herr Statsrådet överlämna utredning och förslag rörande ordnandet av distriktsveterinärernas anställnings- och avlöningsförhållanden jämte därtill fogade särskilda yttranden av herrar Magnusson och Borg.

Lund den 12 juli 1930.

E. O. MAGNUSSON.

KARL H. TOTTIE.

WEDDIG BORG.

FÖRSTA KAPITLET.

De sakkunnigas uppdrag.

Statsrådet och chefen för jordbruksdepartementet har beträffande frågan om utredning av spörsmålen om anställnings- och avlöningsförhållandena för landets distriktsveterinärer enligt statsrådsprotokollet över jordbruksärenden den 5 juli 1929 anfört följande:

»I jordbruksdepartementet föreligga sedan åtskillig tid tillbaka till behandling ett flertal framställningar rörande distriktsveterinärernas tjänsteställning och avlöningsförhållanden.

Innan jag närmare redogör för sagda framställningar, vill jag erinra, att distriktsveterinärerna för närvarande tillsättas av veterinärstyrelsen i vederbörande landstingsområde inom ett av medicinalstyrelsen uppgjort förslag. Deras löneförmåner utgå i form av fast avlöning jämte i förekommande fall dyrtidstillägg ävensom ersättning enligt taxa för varje verkställd förrättning. Den fasta avlöningen bestrides dels genom bidrag av statsmedel samt dels, och till större delen, av vederbörande landsting. Såsom villkor för statsbidrags erhållande har landstinget att förbinda sig att under viss tid till distriktsveterinärernas inom landstingsområdet avlönande och pensionering utgiva vissa minimibelopp. För de flesta av rikets landsting utgår deras i överensstämmelse härmed gjorda åtagande med utgången av år 1933.

Beräkandet av den distriktsveterinär tillkommande ersättning enligt taxa sker enligt två särskilda huvudtaxor, nämligen Kungl. Maj:ts taxa den 19 oktober 1888 (nr 54) för veterinärs tjänsteförrättningar samt taxa den 31 juli 1914 (nr 180) för distriktsveterinärer. Den förra gäller såväl distriktsveterinärer som andra veterinärer, vilka äga utföra i taxan avsedda förrättningar, samt angår veterinärernas officiella verksamhet, avseende förrättningar utförda på grund av gällande föreskrifter om vad iakttagas bör till förekommande och hämmande av smittsamma husdjursjukdomar eller till förekommande av sådana sjukdomars införande i riket m. m. Taxan den 31 juli 1914 är tillämplig å veterinärförrättning, som av distriktsveterinär på anmodan av enskild djurägare utföres inom tjänstedistriktet och avser sålunda den enskilda husdjurssjukvården. Enligt sistnämnda taxa uppdelas landet i två särskilda taxeområden, det ena bestående av de fyra nordligaste länen samt det andra av den övriga delen av landet; och är taxan för det förra området i visst avseende något högre än för det senare. Förutom för de förrättningar, som falla under nämnda taxor, äga veterinärerna enligt särskilda bestämmelser uppbära gottgörelse för vissa andra dem tillkommande förrättningar.

I skrivelse den 27 januari 1926 har svenska distriktsveterinärföreningen gjort framställning rörande slutligt ordnande av distriktsveterinärernas ställning samt deras löneförmåner. Föreningen föreslår distriktsveterinärernas anställande helt såsom statstjänstemän samt framlägger förslag till grunder för deras avlöande under dylik förutsättning. Såsom en övergångsanordning intill nu löpande löneperioders utgång ifrågasättes emellertid att, med bibehållande av nu utgående landstingsanslag, statens bidrag skulle ökas med ett belopp motsvarande skillnaden mellan nämnda anslag och nuvarande statsbidrag, å ena sidan, samt den avlöning, som skulle utgå enligt det av föreningen framlagda löneregleringsförslaget, å andra sidan.

I infordrat utlåtande av den 15 maj 1926 har medicinalstyrelsen upptagit veterinärläkarföreningens framställning till granskning och komplettering. Styrelsen förordar föreläggande för riksdagen antingen av förslag till definitiv lönereglering för distriktsveterinärerna i överensstämmelse med ett av styrelsen i nära anslutning till nämnda framställning upprättat förslag, grundat på distriktsveterinärernas statsanställning, eller — om sådan lönereglering icke ansåges kunna omedelbart genomföras — av förslag till höjning av det i riksstaten upptagna statsanslaget till distriktsveterinärernas avlöning med belopp, möjliggörande en ökning av avlöningen i nära överensstämmelse med styrelsens nya löneregleringsförslag, därvid nuvarande landstingsanslag skulle bibehållas.

Sedan därefter svenska distriktsveterinärföreningen i skrivelse den 31 augusti 1926 överlämnat fullständigt förslag jämte motivering till särskilt avlöningsreglemente för distriktsveterinärer samt i skrivelse den 10 september 1926 framhållit önskvärdheten av ärendets påskyndande ävensom svenska veterinärläkarföreningen i skrivelse den 14 april 1927 understrukt det behjärtade i distriktsveterinärföreningens framställning om lönereglering och statsanställning för distriktsveterinärerna, har statskontoret den 23 november 1928 i ärendet avgivit infordrat utlåtande. Häri har statskontoret, med hemställan om avslag å distriktsveterinärföreningens framställning om distriktsveterinärväsendets överförande på helt statlig grund, förordat viss höjning i distriktsveterinärernas grundavlöning.

Redan innan distriktsveterinärföreningens nyssberörda framställning inkom till Kungl. Maj:t, hade länsstyrelsen i Västerbottens län med tillstyrkan överlämnat en ansökning av den 18 september 1923 från landstinget i samma län, att statsbidraget till distriktsveterinärernas avlöning måtte för de fyra nordligaste länen utgå med 75 procent av de till veterinärerna utgående löneförmåner från landsting och kommuner samt att under sagda förutsättning för nämnda län skulle gälla samma veterinär-taxa som för övriga län. Sagda ansökning remitterades till medicinalstyrelsen som, efter att hava inhämtat uttalanden av vederbörande länsstyrelser, landstings förvaltningsutskott, veterinärstyrelser och länsveterinärer själv avgav utlåtande den 25 november 1927, däri styrelsen hänvisade till sitt yttrande över omförmälda framställning den 27 januari 1926 från svenska distriktsveterinärföreningen. Den 14 december 1927 har utlåtande i ärendet avgivits av statskontoret.

Vad angår omförmälda taxor å ersättning för veterinära förrättningar, har medicinalstyrelsen den 21 februari 1922 avgivit utlåtande över ett flertal framställningar rörande ändringar i taxorna, nämligen dels från svenska veterinärläkarföreningen, avseende högre ersättning för obduktion av husdjur än som medgives enligt 1888 och 1914 års taxor m. m., dels från

svenska länsveterinärföreningen angående ersättning åt veterinär i vissa fall för mikroskopisk undersökning av blodprov m. m. i diagnostiskt syfte, dels från aktiebolaget Lamo samt Fallenius & Lefflers aktiebolag m. fl. firmor i Göteborg angående viss ändring i 1888 års taxa, så vitt avser arvoden vid besiktning och desinfektion m. m. vid införsel från främmande land, smittat av smittsam kreaturssjukdom, av ull m. fl. varor, dels ock från svenska länsveterinärföreningens styrelse om utarbetande av ny tidsenlig och möjligast fullständig taxa för veterinärs tjänsteförrättningar, över vilken sistnämnda framställning lantbruksstyrelsen avgivit infortrat yttrande.

Medicinalstyrelsen har i sitt utlåtande över sistberörda framställningar ansett desamma i allmänhet böra vinna beaktande samt föreslagit, att en helt ny taxa för veterinärs tjänsteförrättningar måtte utfärdas i överensstämmelse med av styrelsen upprättat förslag jämte tillhörande speciell motivering.

Vidare har svenska veterinärläkarföreningen i särskilda framställningar den 24 maj 1927 och den 28 augusti 1928 anhållit dels om påskyndande av utfärdandet av ny taxa i sistnämnda avseende dels ock om omedelbart vidtagande av vissa ändringar i 1888 års taxa för vinnande av bättre överensstämmelse mellan denna och allmänna resereglementet samt höjning av arvodet för förrättning på vissa kortare avstånd från förrättningsmannens hemvist. I ämnet hava utlåtanden avgivits av medicinalstyrelsen den 12 december 1927 och den 1 september 1928 samt av statskontoret den 2 februari och av riksräkenskapsverket den 15 maj 1928.

Slutligen må erinras, att under 1927 genom jordbruksdepartementets försorg från landets distriktsveterinärer införskaffats uppgifter rörande deras inkomster såsom veterinärer utöver den fasta tjänsteavlöningen.

Innan slutligt avgörande träffas rörande frågan om den ställning distriktsveterinärerna böra intaga i tjänsteavseende samt den ersättning, som må tillkomma dem för deras arbete, torde samtliga å ärendet inverkan förhållanden böra i ett sammanhang upptagas till fullständig utredning. Härvid bör sålunda prövas bland annat lämpligaste formen för distriktsveterinärernas anställning samt den sammanlagda inkomst, vilken bör beräknas skola tillföras distriktsveterinärerna, vilkas inkomster för närvarande, såsom framgår av omförmälda genom jordbruksdepartementet inhämtade uppgifter, vid en jämförelse dem emellan inbördes äro synnerligen ojämna. Tillika torde böra undersökas frågan om lämpliga förhållandet mellan den fasta avlöningen och den gottgörelse enligt taxa, som bör tillkomma distriktsveterinärerna, eller med andra ord huru stor del av distriktsveterinärernas avlöningsförmåner, som bör bestridas av det allmänna och huru stor del som bör läggas på deras enskilda uppdragsgivare. Vid denna prövning av grunden för taxeavgifternas beräkning torde 1888 års gamla taxa för veterinärs tjänsteförrättningar böra i sin helhet bliva föremål för revision, därvid den omständigheten, att sagda taxa berör även andra än distriktsveterinärerna, icke torde böra utgöra hinder för en dylik revisions upptagande i detta samband. Vid utredningen torde emellertid iakttagas, att vissa frågor angående rese- och trakamentsersättning äro föremål för särskild undersökning genom finansdepartementets föranstaltande.»

Utredningsmännen, vilka antagit namnet distriktsveterinärlönesak-kunniga, hava erhållit bemyndigande att från vederbörande ämbets- verk och myndigheter omedelbart inhämta de upplysningar, som kun- de erfordras för uppdragets fullgörande.

Från landets samtliga distriktsveterinärer hava de sakkunniga infor- drat uppgifter avseende åren 1927—1929 rörande *dels* deras avlöning jämte dyrtidstillägg från staten, landsting och kommuner, *dels* deras inkomster enligt taxa samt omkostnader i tjänsten, *dels ock* deras mer eller mindre tillfälliga inkomster från köttbesiktningebyråer, slakterier och likartade inrättningar samt i övrigt.

Vidare hava de sakkunniga från samtliga veterinärstyrelser införska- fat *dels* yttranden rörande deras ställning till den i statsrådsprotokollet berörda frågan om statsanställning för distriktsveterinärerna, *dels ock* vissa statistiska uppgifter avseende distriktsveterinärernas avlönings- och semesterförhållanden samt landstingens utgifter för veterinärstyrelsernas verksamhet.

Till innehållet i nämnda uppgifter och yttranden återkomma de sak- kunniga här nedan.

ANDRA KAPITLET.

Distriktsveterinärernas anställningsförhållanden.

Distriktsveterinärernas åligganden finnas angivna dels i veterinärinstruktionen den 31 december 1912 (nr 426) dels ock i såväl av Kungl. Maj:t som av medicinalstyrelsen meddelade särskilda föreskrifter.

Inom landstingsområde, där distriktsveterinärbefattning uppehålles med statsbidrag, skall finnas en veterinärstyrelse, som har att handlägga ärenden rörande samtliga distriktsveterinärbefattningar inom området. Veterinärstyrelsen består av en av Kungl. Maj:ts bcfallningshavande, två av landstinget och två av hushållningssällskapets förvaltningsutskott för fem år i sänder utsedda ledamöter jämte enahanda antal på samma sätt och för samma tid utsedda suppleanter ävensom av den i länets residensstad stationerade länsveterinären eller dennes ställföreträdare såsom självskriven ledamot. I medicinalstyrelsens cirkulär den 28 november 1913 (nr 10) hava närmare föreskrifter meddelats rörande veterinärstyrelsernas verksamhet.

Distriktsveterinärerna äro anställda i landstingens tjänst och avlönas av dem, men staten bidrager till deras avlöning under vissa villkor. Statsbidrag till distriktsveterinärernas avlönande medgavs första gången genom kungörelsen den 31 december 1912 (nr 427), vilken kungörelse sedermera ersatts av kungörelsen den 8 juni 1923 (nr 180). Sistnämnda kungörelse är föranledd av ett utav 1923 års riksdag fattat beslut, varigenom statsbidrag, under förutsättning att viss fastställd avlöning utbetalas till distriktsveterinär av landstinget, tillerkänts landstinget med 700 kronor såsom bidrag till distriktsveterinärs begynnelseavlöning och 225 kronor såsom bidrag till vardera av de två åldertillägg, som kunna tillkomma distriktsveterinär. Förutsättningen för statsbidrags utgående är, att landstinget förbundit sig, att under en tioårsperiod till distriktsveterinär betala — med inräknande av statsbidrag — i begynnelseavlöning lägst 2,100 kronor, vartill komma två ålderstillägg å vardera 450 kronor efter respektive 5 och 10 års tjänstgöring. Statsbidraget till begynnelseavlöningen utgör alltså enligt ifrågavarande kungörelse en tredjedel av denna avlöning och landstingets andel i distriktsveterinärens begynnelseavlöning uppgår följaktligen till 1,400 kronor för år. Till ålderstilläggen åter utgå statsbidrag med hälften av ålderstilläggens belopp. I de fyra nord-

ligaste länen utgår ett avlöningstillägg till begynnelseavlöningen av 500 kronor. Statsbidrag till detta avlöningstillägg kan utgå med 200 kronor.

Den vid 1923 års riksdag genomförda, ännu gällande löneregleringen för landets distriktsveterinärer avsåg en tidsperiod av minst 10 år och skulle gälla åtminstone för åren 1924—1933. Vid denna lönereglering skedde en höjning av statens bidrag till distriktsveterinärernas avlönan- de, varvid samtidigt bestämdes att begynnelseavlöningen skulle höjas från 1,800 kronor till 2,100 kronor. Tidigare hade distriktsveterinär ägt uppbära ett ålderstillägg på 400 kronor, men vid samma tillfälle fastställ- des ålderstilläggets antal till två och varje ålderstilläggs belopp till 450 kronor. Därjämte tillerkändes distriktsveterinärerna i de fyra nordli- gaste länen ovannämnda särskilda avlöningstillägg av 500 kronor. Av det vid statsverkspropositionen till 1923 års riksdag fogade statsrådspro- tokollet, nionde huvudtiteln sid. 114—130, framgå närmare de skäl, som föranledde den sedermera av riksdagen beslutade höjningen av distrikts- veterinärernas begynnelseavlöning och ålderstillägg m. m.

Tillsättandet av distriktsveterinärbefattning sker enligt veterinärin- struktionen, 15 §, och medicinalstyrelsens ovannämnda cirkulär den 28 november 1913 (nr 10) av veterinärstyrelsen i landstingsområdet, sedan medicinalstyrelsen, efter att hava kungjort befattningen till ansökan le- dig, upprättat förslag, omfattande tre av de sökande. Såsom kompe- tensvillkor för erhållande av distriktsveterinärbefattning gäller, att vederbörande skall vara legitimerad veterinär eller ock hava av medici- nalstyrelsen förklarats berättigad att innehava dylik befattning. Över veterinärstyrelsens beslut må talan fullföljas hos medicinalstyrelsen, därest av veterinärstyrelsen meddelat beslut förmenas icke hava tillkom- mit i behörig ordning eller eljest strida mot lag och författning eller mot den för styrelsen utfärdade instruktionen.

*Behandlingen
vid 1923 års
riksdag av
frågan om
statsanställ-
ning av
distrikts-
veterinärerna.*

I statsverkspropositionen till 1923 års riksdag upptog föredragande de- partementschefen i anledning av en utav svenska distriktsveterinärföre- ningen gjord framställning frågan om statsanställning av distriktsveteri- närerna till närmare behandling.

Över ifrågavarande framställning hade utlåtanden avgivits av medici- nalstyrelsen den 28 februari 1921 och av statskontoret den 28 juli 1921, varefter medicinalstyrelsen avgivit förnyat utlåtande den 29 augusti 1922 och distriktsveterinärföreningen i skrivelse den 23 november 1921 in- kommit med påminnelser i ärendet.

Med sitt förstnämnda utlåtande hade medicinalstyrelsen överlämnat yttranden av samtliga länsstyrelser, landsting och veterinärstyrelser.

Beträffande frågan om statsanställning hade i det vid statsverkspropo- sitionen fogade stadsrådsprotokollet lämnats följande redogörelse för de av medicinalstyrelsen infordrade yttrandena.

Fyra myndigheter hava ej inlåtit sig härpå med hänsyn till svårigheten att för närvarande bedöma frågan i dess konsekvenser. Avslag på föreningens framställning i denna del har yrkats av tio länsstyrelser, tio landsting och tio veterinärstyrelser. De skäl, som därvid anförts, hava varit, dels att staten hade intresse av distriktsveterinärernas arbete endast i vad detsamma gällde de smittsamma husdjurssjukdomarna, dels att ortsintresset vore av sådan betydelse, att tillsättning av distriktsveterinärer fortfarande borde ske genom en Ortsmyndighet, dels ock helt allmänt att nog vägande skäl ej anförts av distriktsveterinärföreningen. Ett par myndigheter hava förklarat sig anse, att distriktsveterinärerna förr eller senare måste bli statsanställda, men att tiden härför nu ej vore lämplig. Några avstyrka endast med tvekan. Övriga lokala myndigheter hava tillstyrkt framställningen om statsanställning, nämligen inalles tolv länsstyrelser, fjorton landsting och fjorton veterinärstyrelser. Av dessa hava dock myndigheterna i Blekinge län samt landstinget och veterinärstyrelsen i Örebro län uttalat den åsikten, att veterinärstyrelserna måtte bibehållas samt beredas rätt att vid utnämningar avgiva förord åt på förslag uppsatt sökande, samt länsstyrelsen i Skaraborgs län framhållit, att en utredning först borde göras om distriktens antal och storlek. Av övriga myndigheter, som tillstyrkt framställningen, hava flertalet ej ansett nödigt framföra något egentligt motiv, under det att från vissa håll uttalats, att de av föreningen förebragta skälen vore synnerligen vägande och att tidpunkten för omläggning just för närvarande vore lämplig, då tioårsperioden utginge 1922. (Jmf. Kungl. Maj:ts cirkulär den 5 juli 1912, Sv. förf. saml. nr 138).

Medicinalstyrelsen hade i frågan om statsanställning anført huvudsakligen följande.

Även om man delade den från vissa håll uttalade meningen, att staten hade intresse av distriktsveterinärernas arbete endast i vad det gällde smittsamma husdjurssjukdomar, kunde särskilt i dessa dagar pekats på, vilket ansvarsfullt arbete därutinnan ålåg distriktsveterinärerna. Anförda uppfattning torde dock vara alltför snäv, ity att även distriktsveterinärernas övriga verksamhet måste anses vara av ett visst statligt intresse, i vilket hänseende styrelsen tillåte sig hänvisa till chefens för jordbruksdepartementet uttalade till statsrådsprotokollet den 18 mars 1919, att 'distriktsveterinärkårens ställning gent emot staten finge anses vara i åtskilliga hänseenden jämförlig med rena statstjänstemäns'. Styrelsen kunde i anslutning härtill ej finna annat än det fulla berättigandet i sökande föreningens jämförelse av distriktsveterinärerna med provinsialläkarna.

Styrelsen delade även föreningens mening såväl om den för det allmänna ovigare administreringen av distriktsveterinärväsendet som för distriktsveterinärerna ogynnsammare förhållandet med nu rådande dubbelanställning och avlöning. Under kristiden hade i fråga om dyrtidstillägg dessa olägenheter varit nog så kännbara för ifrågavarande veterinärer. Självfallet skulle här åsyftade olägenheter försvinna i och med statsanställning. Och det torde vara likgiltigt för landets skattebetalare, om avlöningen till distriktsveterinärerna utginge helt av statsmedel eller till största delen från landstingen. Styrelsen kunde heller icke finna, att ortsintresset skulle bli lidande i och med en statsanställning. Styrelsen hade nämligen intet att erinra mot, att någon lokal myndighet, vare sig veterinärstyrelsen eller hushållningssällskapets förvaltningsutskott,

för tillfället förstärkt med vederbörande länsveterinär, finge tillfälle att yttra sig över förslag till distriktsveterinärtjänst, varvid självfallet allt tillbörligt avseende vid nämnda styrelses eller utskotts mening komme att fästas.

Statskontoret hade beträffande frågan om distriktsveterinärernas statsanställning anfört bland annat följande.

»Distriktsveterinärföreningen hade till stöd för sin framställning velat göra gällande, att distriktsveterinärerna i fråga om sin tjänstgöring kunde jämsställas med provinsialläkare. Denna uppfattning kunde statskontoret icke dela. Provinsialläkarnas åligganden, sådana de vore angivna i gällande läkarinstruktion och andra för dem utfärdade föreskrifter, vore för den allmänna läkar- och sjukvården så betydelsefulla och ingripande på en sådan mångfald av denna verksamhet berörande områden, att distriktsveterinärernas ställning inom deras verksamhetsfält ingalunda, och allra minst om hänsyn toges allenast till det arbete, som utfördes i det direkta statsintressets tjänst, torde kunna anses motsvara provinsialläkarnas. Till väsentliga delar hade de extra provinsialläkarna, vilka liksom distriktsveterinärerna ej vore uppförda å ordinarie stat, samma åligganden som provinsialläkarna. Frånsett det förhållandet att den allmänna hälso- och sjukvården måste betraktas såsom ett större intresse för staten än vården av djur, vilken huvudsakligen kunde anses såsom ett privatekonomiskt spörsmål, torde en jämförelse mellan de provinsialläkare — såväl ordinarie som extra — och distriktsveterinärer jämlikt vederbörliga instruktioner åvilande arbetsuppgifter tydligt visa, att provinsialläkarna i långt högre grad än distriktsveterinärerna utförde arbete i statens intresse.

I detta sammanhang tillåte sig statskontoret erinra om, att riksdagens jordbruksutskott 1912 anfört, att utskottet, i likhet med vad förut inom riksdagen uttalats, hölle före, att husdjursjukvården, i vad den avsåge bekämpande och förekommande av smittsamma sjukdomar eller farsoter, vore ett statligt intresse, men däremot, i vad den anginge vården i allmänhet av de särskilda kreatursbesättningarna eller djuren, vore i främsta rummet en vederbörande djurägares enskilda ekonomiska angelägenhet och därjämte även ett mer eller mindre betydande ortsintresse.

— — — — —
Då det måste anses mindre lämpligt att avlyfta kostnaden för distriktsveterinärers avlöning från de enskilda bland landets befolkning, som hade ett direkt intresse av deras verksamhet och överflytta det på landets samtliga innebyggare, borde avlöningen fortfarande utöver statsbidraget bestridas av landstingsmedel.»

Distriktsveterinärföreningen hade i sin skrivelse den 23 november 1921 bemött vissa av statskontoret gjorda uttalanden samt därjämte anfört följande.

»Den för läns- och distriktsveterinärerna gemensamma veterinärinstruktionen gäve även veterinärerna funktioner, som anginge 'den allmänna hälso- och sjukvården' bland husdjuren och 'födoämneskontrollen' samt uppräknade för veterinärerna en hel del funktioner av allmänt statligt intresse.

Såväl distrikts- som länsveterinär hade sålunda:

'att göra sig noggrant underrättad om husdjursskötselns tillstånd inom

distriktet och på densamma inverkande omständigheter samt vid lämpliga tillfällen meddela den djurägande allmänheten råd och anvisningar rörande en rationell husdjurshygien';

'att i frågor, som angå den allmänna hälso- och sjukvården bland husdjuren eller födoämneskontrollen, *dels* efter företagande av möjligen erforderlig utredning och undersökning, till medicinalstyrelsen eller Kungl. Maj:ts befallningshavande avgiva av dem infordrade förslag och utlåtanden eller, om anledning därtill förekommer, till dem själmant göra framställningar, *dels ock* med råd och anvisningar tillhandagå hushållnings-sällskap, hälsovårds- och kommunalnämnder samt andra myndigheter inom distriktet';

'att efter förordnande av medicinalstyrelsen eller Kungl. Maj:ts befallningshavande företaga tjänsteresor för allmän hälso- och sjukvård bland husdjuren';

'att efter förordnande av Kungl. Maj:ts befallningshavande utöva inspektion såväl vid kreatursmarknader, djurutställningar och allmänna stall — särskilt med avseende å dessas veterinärhygieniska anordningar och desinfektionsmöjligheter — som ock över allmänna och enskilda slakterier, korvfabriker, matvarubutiker, mejerier, margarinfabriker och andra med de nu nämnda jämförliga lokaler inom distriktet ävensom att avgiva de rapporter och framställningar, vartill berörda inspektioner kunna föranleda'; samt

'att på anmodan av polismyndighet eller vederbörande hälsovårds- eller kommunalnämnd ej mindre verkställa undersökning av levande eller döda djur ävensom av kött och därav beredda födoämnen samt mjölk, vilka till salu utbjudas, än ock utöva tillsyn däröver, att farkoster, vagnar och andra fordon, som begagnats till transport av husdjur, kött m. m., bliva på ändamålsenligt sätt rengjorda och vid behov desinfekterade.»

Det kunde tilläggas, att till åligganden av allmänt statligt intresse även torde böra räknas distriktsveterinärs biträde vid hästpremieringar, vid hästbesiktningar för arméns räkning o. d.

Som slutomdöme i fråga om statens intresse av å ena sidan förste provinsial- och provinsialläkarnas samt å andra såväl läns- som distriktsveterinärernas verksamhet kunde sägas, att där det gällde icke smittsam sjukdom, sjukvården kunde anses som privatintresse precis lika mycket. i ena som andra fallet, samt att, där åter smittsam sjukdom vore för handen, statens intresse ju beträffande båda gruppernas verksamhet ginge ut på att mot smitta skydda individer av samma slag som de sjuka, men å veterinärområdet därjämte dels på att skydda individer av annat slag, människor, såväl mot direkt överförande av den smittsamma sjukdomen som även mot skada genom förtärande av kött från sjuka djur, dels ock på att avvärja fara för hotande nationalekonomisk förlust av oberäknelig omfattning.

Det torde sålunda vara veterinärerna, som hade det mångsidigaste statsintresset att bevaka, och gentemot statskontoret skulle otvivelaktigt med skäl kunna göras gällande, att distriktsveterinärernas åligganden sådana de vore angivna i gällande instruktion och andra för dem utfärdade föreskrifter eller låge i sakens natur, helt visst vore så betydelsefulla och ingripande på ett flertal deras verksamhet berörande områden, att distriktsveterinärernas ställning inom deras verksamhetsfält kunde anses motsvara provinsialläkarnas.

Det vore också i detta sammanhang värt att uppmärksammas, att mot jordbruksutskottets, av statskontoret omnämnda försök 1912 att på ifrågasvarande verksamhetsområde uppdraga en snäv gräns mellan ett statsintresse samt privat- och ortsintressen stode det av medicinalstyrelsen återgivna uttalandet av statsrådet och chefen för jordbruksdepartementet till statsrådsprotokollet den 18 mars 1919 (prop. nr 353). Exempel saknas icke heller på att såsom fullödiga statstjänstemän räknade befattningshavare kunde sägas tjäna privatintressen genom sin tjänstutövning i långt högre grad än distriktsveterinärerna. Så vore ju särskilt fallet med lantmätnarna.»

I uttalandet den 29 augusti 1922 hade medicinalstyrelsen yttrat följande i frågan om statsanställning.

»Såvitt styrelsen kunde finna hade distriktsveterinärföreningen i sin skrivelse i ärendet den 23 november 1921 icke velat jämställa distriktsveterinärerna med provinsialläkarna, utan endast avsett att angiva, att nämnda tjänstemän i sin verksamhet vore parallellställda. Denna åsikt ansåge styrelsen vara fullt berättigad. En jämförelse mellan de för berörda tjänstemän utfärdade instruktioner och andra föreskrifter torde även jämte vad distriktsveterinärföreningen i sin ovanberörda skrivelse den 23 november 1921 härutinnan anför, i hög grad visa dels det befogade i nämnda parallellställning, dels ock att distriktsveterinärernas verksamhet ingalunda berörde statsintresset i ett så enstaka hänseende, som statskontoret förmenat.

Beträffande den enskilda sjukvården framhölle statskontoret människo- sjukvårdens större intresse för staten än djursjukvården, vilken senare förmenades vara i främsta rummet en vederbörande djurägares enskilda ekonomiska angelägenhet och därjämte allenast medgäves vara ett mer eller mindre betydande ortsintresse.

Utan att inlåta sig på ovanstående gradering i allmänhet av den enskilda människo- och djursjukvården i fråga om statligt intresse, ville styrelsen framhålla, att styrelsen beträffande djursjukvårdens ekonomiska betydelse vore av en helt annan uppfattning. Att den enskilda djursjukvården förr ansetts vara ett rent privatekonomiskt intresse, ville styrelsen ingalunda bestrida, men betonas måste, att förhållandena i våra dagar vore helt andra. Styrelsen ansåge till och med, att den enskilda husdjurssjukvården vore av ett synnerligen stort allmänt intresse, och förmenade, att detta intresse ej kunde följa socken- eller provinsgränserna utan berörde landet, staten, i dess helhet.

Beträffande statskontorets mening att distriktsveterinärernas huvudsakliga uppgift i statens tjänst bestode i att efter förordnande företaga tjänsteresor vid utbruten smittsam sjukdom, ville styrelsen, som av vad ovan anförts, tydligen ej kunde dela denna uppfattning, understryka, vad som av distriktsveterinärföreningen i dess nyssberörda skrivelse antytts, nämligen att den största svårigheten vid bekämpande av de smittsamma sjukdomarna i allmänhet ej låge i att enligt givna detaljföreskrifter handha varje särskilt fall, utan i att snarast möjligt diagnosticera sjukdomen, en sak, som fölle inom den enskilda husdjurssjukvårdens område och som i de flesta fall ålåg distriktsveterinärerna. Det snabba diagnosticerandet av en smittsam sjukdom vore också ur statens synpunkt sett det viktigaste.

Styrelsen hade ej heller kunnat undgå att finna det berättigade i di-

striktsveterinärföreningens framhållande av, att veterinären, då smittsam husdjurssjukdom vore för handen, hade att skydda ej blott andra djur utan även ofta människor såväl mot direkt överförande av sjukdomen som även mot skada genom förtärande av kött från sjuka djur, varjämte han hade att söka avvärja hotande nationalekonomisk förlust av oberäknelig omfattning.

Slutligen tillåte sig styrelsen erinra om, att i ett flertal andra länder de distriktsveterinärerna motsvarande tjänstemännen vore statstjänare.»

Föredragande departementschefen anslöt sig i frågan om distriktsveterinärernas statsanställning till statskontorets uppfattning, att tillräckliga skäl för en sådan för staten synnerligen kostsam anordning icke syntes föreligga. Riksdagen gjorde för sin del intet uttalande i frågan om statsanställning.

Svenska distriktsveterinärföreningen har i underdånig skrivelse den 27 januari 1926 gjort framställning rörande ordnandet av distriktsveterinärernas anställnings- och avlöningsförhållanden. Föreningen har beträffande distriktsveterinärernas ställning anfört följande.

Svenska distriktsveterinärföreningens skrivelse den 27 januari 1926.

»Vad då först vidkommer frågan om distriktsveterinärväsendets överförande på helt statlig grund torde böra erinras om att redan före 1912 års omorganisation åtskilliga myndigheter och korporationer uttalat sig härför. Så långt tillbaka i tiden som år 1865 föreslog en kungl. utredningskommitté, att läns- och distriktsveterinärer borde erhålla pension 'i likhet med övriga statstjänare'. Genom tilldelandet av tjänsteårsberäkningsrätt erhöll den distriktsveterinära institutionen då sin första så att säga statliga prägel. Härigenom skulle staten enligt en kungl. kommittés utlåtande 1874 'tillskyndas fördelen av kostnadsfritt biträde till sjukvårdens handhavande'. Sundhetskollegium föreslog i anledning härav särskilda kompetensvillkor för distriktsveterinär, enär denne skulle hava 'att fylla alla en länsveterinär tillhörande åligganden'. Som distriktsveterinärernas tjänsteårsberäkningsrätt vore utan all betydelse, tillstyrkte husållningssällskapens ombudsmöte 1897 i anledning av landshövding Rydings motion höjda löner åt länsveterinärerna. Mötet föreslog tillika, att pensionsrätt bereddes distriktsveterinärerna av statsmedel, under framhållande att kostnaderna härför vore ringa i jämförelse med den nytta, en sådan åtgärd skulle medföra för veterinärerna och således jämväl för det allmänna.

Vid 1909 års riksdag väcktes av hrr greve Hamilton och Camitz motioner om distriktsveterinärväsendets omorganisation förmedelst statsbidrag till avlöning och pensionering. Ehuru statsutskottet ansåg farsotbekämpandet otvivelaktigt av statligt intresse och husdjurssjukvården i övrigt obestriddligen av ett 'visst allmänt intresse', avstyrkte utskottet likväl motionerna. Tre reservanter i utskottet påpekade emellertid i skrivelse till Kungl. Maj:t med begäran om utredning om lämpligaste sättet för omorganisationen. Vid ärendets handläggning i riksdagens andra kammare underkastade flera talare utskottets avstyrkande en ingående kritik. Särskilt förtjänar herr Perssons i Tällberg anförande, på grund av den framskjutna ställning han intog, att här återgivas. Herr Persson yttrade: 'För min del finner jag, att reservanterna givit så goda skäl för den uppfattning, som är uttryckt i reservationen, att jag icke kan underlåta att,

innan kammaren går att votera i denna fråga, uttala min fulla anslutning till det av reservanterna framställda förslaget. Det blir visserligen endast en opinionsyttring, då första kammaren redan har bifallit utskottets förslag, men frågan är ju dock av sådan vikt och betydelse, att jag tror, att det skulle vara nyttigt, om denna kammare ville uttala sig i samma riktning som reservanterna här gjort. Jag finner det icke fullt riktigt resonerat, då utskottet så skarpt begränsar de uppgifter, dessa veterinärer skulle ha beträffande det statliga intresset och de enskildas intresse. Utskottet säger nämligen, att bekämpandet av smittsamma sjukdomar eller farsoter otvivelaktigt är ett statligt intresse, men att däremot vården i allmänhet av de särskilda kreatursbesättningarna uteslutande vederbörande djurägares ekonomiska angelägenhet. Jag tror icke, att detta är fullt riktigt uttryckt. Det är visserligen de enskilda samhällsmedlemmarnas intresse närmast, men jag anser, att det är ett statligt intresse, att de enskilda medlemmarna också leva under någorlunda tryggade förhållanden och att de skyddas för de olyckor, som skulle drabba dem, därest de icke hade en väl ordnad veterinärverksamhet inom landet. Jag tror sålunda, att det ena intresset står väl samman med det andra och att vi därför icke så strängt böra skilja på dem. Och under alla förhållanden måste vi erkänna, att vi hava en så brokig mångfald bestämmelser beträffande distriktsveterinärerna, angående deras tillsättning, avlöning o. s. v., att det är stor osäkerhet och otrygghet rådande på detta område. Jag tror därför, att det är nyttigt om kammaren avger en opinionsyttring i frågan, och jag hoppas att regeringen, även om det icke blir någon skrivelse från riksdagen, dock tager vederbörlig hänsyn till vad denna kammare i detta avseende uttalat och sålunda så fort som möjligt inkommer med ett förslag i den riktning, vari reservationen går. Jag ber därför att få yrka avslag å utskottets hemställan och bifall till reservationen.» (Flera instämmanden.)

I en del av de utlåtanden, som i anledning härav införades från olika myndigheter och korporationer spåras redan nu tanken på hel statsanställning av distriktsveterinärerna. Än kraftigare gör sig denna åsikt förnimbar vid 1912 års riksdags behandling av den nådiga propositionen om distriktsveterinärväsendets omorganisation.

Så gjorde en aktad talare invändningsvis gällande, att han ej kunde finna, att det innebure någon riksolycka om distriktsveterinärerna bleve statstjänare, då, när det gällde smittsamma sjukdomar, det lokala intresset i många fall, för att ej säga de flesta, sammanföll med statsintresset. En annan talare sade sig vara beredd på, att beslutet skulle efterföljas av statsanställning, och förklarade sig tillika anse det viktigt, att landet hade dugliga veterinärer. Gent emot påståendet, att ej alla statens innehavare hade nytta av distriktsveterinärerna, framhölls av en talare nog så träffande: 'Detta hava ej heller alla i landstingen och följderna blir, att distriktsveterinärerna få sitta emellan.'

I anledning av den Rydingska härovan berörda motionen vid hushållningssällskapens ombudsmöte år 1897 angående förbättring av bland annat civilveterinärernas löneförhållanden, avgav medicinalstyrelsen den 16 december 1898 underdånigt yttrande, vari styrelsen framhöll den stora likhet, som förefinnes mellan å ena sidan förste provinsialläkare och provinsialläkare respektive e. provinsialläkare samt å andra sidan läns- och distriktsveterinärer. Denna medicinalstyrelsens uppfattning tager än fastare form i dess ovannämnda utlåtande år 1921, vari styrelsen förkla-

rade sig anse svenska distriktsveterinärföreningens jämförelse i detta hänseende mellan distriktsveterinär och provinsialläkare fullt berättigad.

Såsom de senaste årens händelser på farsotområdet med all tydlighet utvisa, hava såväl läns- som distriktsveterinärernas biträde på sina håll tagits i anspråk till en utsträckning, som år 1912 knappast kunde förutses. Av åtskilliga tecken att döma finnes grundad anledning att antaga, att vårt land härutinnan kan komma att gå ännu allvarligare tider till mötes. För fyllandet av de plikter, som i detta hänseende äro dessa tjänstemän ålagda, kunna de plötsligt stå inför den situationen att se sin viktigaste inkomstkälla, den privata praktiken, för oberäknelig tid framåt antingen helt avstängd eller såsom i regel sker upprätthållen med av tjänstinnehavaren avlönad vikarie. Inom en ort, varest svår kreatursfarsot härjar, måste det för landet så gagnande tuberkulosbekämpandet nedläggas, varigenom många veterinärer berövas en eljest årlig, nästan som fast beräkningsbar inkomst av för deras nuvarande ekonomiska ställning ganska avsevärd omfattning.

Även Kungl. Maj:t synes numera omfatta den meningen, att begreppen allmän och enskild sjukvård äro fullt kongruenta ur statlig synpunkt. Rent av prejudicerande torde i det hänseendet kunna betecknas nådiga brevet till medicinalstyrelsen den 31 december 1924 varigenom medicinalstyrelsen äger förordna veterinär att mot särskild gottgörelse av statsmedel samt tjänstårsberäkningsrätt tjänstgöra som vikarier eller med andra ord upprätthålla enskild sjukvård för såväl civilstipendiater som enskilt praktiserande veterinärer, (utan egen tjänstårsberäkningsrätt), vilka bortkallats på mul- och klövsjukeförordnanden.

Föreningen får sålunda nu liksom tidigare hävda den uppfattningen, att det ur det allmännas synpunkt torde vara likgiltigt vilketdera anställningssättet anlitas.

Beträffande de olägenheter som äro förknippade med dubbelanställningen framhåll föreningen i sin meraberörda framställning, att med densamma följer en dubbel eller i varje fall väsentligt ovigare administration av distriktsveterinärväsendet, än som vid hel statsanställning behövde förekomma. Detta blir särskilt förnimbart, då fråga är även om den minsta organisatoriska omläggning eller om en aldrig så behövlig avlöningsförändring, liksom vid avlöningens utbetalande m. m. Förden skull är ock det nuvarande systemet långt ifrån idealiskt.

Denna föreningens uppfattning om den nuvarande administrationens anpassningsförmåga delades också av medicinalstyrelsen 1921. Genom dubbelanställningen har sålunda avlöningen ej utgått efter likformiga normer och ej varit efter behovet avpassade, enär landstingen varit i olika grad tillmötesgående. Talrika exempel härpå hava givits i fråga om både de ordinarie avlöningsbidragen och kristidstilläggen. Vid omregleringen 1912 hyste sålunda distriktsveterinärerna den förhoppningen — tydligen var även riksdagsbeslutets innebörd detsamma — att statsbidragen skulle oavkortade tillfalla dem såsom en välbehövlig löneförhöjning. Tablån i bilaga I¹ utvisar emellertid, att endast inom 14 län distriktsveterinärerna erhöilo ett tillskott på föregående slutlöner med minst 800 kronor d. v. s. statsbidraget. I övriga län tillgodogjorde sig så att säga landstingen genom minskning av sina förutvarande anslag helt eller delvis statsansla-

¹ Här ej medtagen.

gen. Vid 1923 års lönereglering funno 4 landsting för gott att handla på enahanda sätt.

Ehuru kristidstillägg utgingo till statstjänare redan från år 1916, läto statsmakterna icke förmå sig godtaga principen om distriktsveterinärernas berättigande härtill förrän år 1919, ehuru framställningar därom hos Kungl. Maj:t gjordes, förutom från föreningen, från flera landsting och i enskild riksdagsmotion. I tillbörliga kristidstillägg förlorade distriktsveterinärerna sålunda ett sammanlagt belopp för var och en åtminstone ett par tusen kronor, ett för deras små förhållanden mycket ansevärt belopp. Landstingens dyrtidstillägg hava utgått och — såsom bilaga II¹ utvisar — utgå fortfarande efter mycket växlande grunder. Inom ett landstingsområde gingo sålunda två distriktsveterinärer miste om kristidstillägg, enär landstingen funno för gott beträffande dem tillämpa individuell behovsprincip, ett sannolikt enastående exempel. Med fullaste hjärta kunna fördenskull för visso distriktsveterinärerna instämma i medicinalstyrelsens vittnesbörd, att ifråga om dyrtidstilläggen dubbelanställningens o-lägenheter varit för dem »nog så kännbara». Icke utgjorde taxeförhöjningen — 50 procent 1918, sänkt till 25 procent 1920 och upphörd 1922 — skälig kompensation. I sammanhang härmed kan erinras om, hurusom provinsialläkarna år 1919 erhöilo såväl ansevärlig löneförhöjning som taxeförhöjning. Hur pass otillräckliga ifrågavarande taxeförhöjningar verkligen voro, torde bäst framgå av provinsialläkardistriktskommitténs betänkande den 16 december 1920 angående provinsialläkartaxan, vari framhålls, att »om höjning, av taxan skolat bestämmas i förhållande till 1921 års penningvärde, skulle taxan nästan behövt tredubblas».

Med fog kan alltså föreningen vidhålla sitt föregående uttalande, att dubbelsystemet är till intet gagn utan till omak och skada för alla parter. Departementschefens yttrande till statsrådsprotokollet i sammanhang med nädlig proposition om dyrtidstillägg, nämligen att »distriktsveterinärernas ställning gent emot staten får anses vara i åtskilliga hänseenden jämförlik med rena statstjänstemäns», utgör den bästa borgen för det berättigade i kravet på distriktsveterinärväsendets ordnande på enhetlig, statlig grund. Med djupaste tacksamhet mottogo distriktsveterinärerna 1923 års löneförhöjning, inseende att tiden då ej var mogen för tagandet av det slutliga, avgörande steget, och med insikt om att detsamma var ett uttryck för statsmakternas goda vilja att, så långt sig då göra lät, räcka veterinärerna en hjälpande hand i deras betryckta ställning.

Flera av de skäl som vid 1912 års omorganisation tjänade som stöd för upphjälpanDET av distriktsveterinärernas ekonomiska ställning kvarstå ännu, ja hava av olika anledningar förstörats.

Förste provinsialläkarnas och provinsialläkarnas löneregleringskommitté har i sin den 2 juni 1923 dagtecknade utrednings- och förslagsskrivelse, för vilken vidare redogöres i det följande, motiverat sitt löneförslag med åberopande av den långvariga och krävande utbildning läkarna måste underkasta sig.

Icke endast nu rådande höga levnadsomkostnader samt oproportionerligt höjda priser å facklitteratur, instrument och dylikt hava mångdubblat studiekostnaderna vid veterinärhögskolan, utan dessa kostnader hava ansevärligt ökats genom den förlängning av studietiden, som nödvändiggjorts

¹ Här ej medtagen.

av de allt mer stegrade fordringarna, ehuru studierna bedrivs med en intensitet som säkerligen icke överträffas på någon annan studiebana. Ökningen av lärarkrafterna vid veterinärhögskolan utvisar bäst, vilken utvidgning och fördjupning av läroämnena, som nu för tiden anses nödvändig för veterinärkompetens och som följaktligen medfört anseelig förlängning av studietiden. Medelstudietiden vid veterinärhögskolan utgör under femårsperioden 1920—1924, inklusive 4 assistentmånader för legitimation, 5.7 år. Genom nyligen företagen omläggning av veterinärkandidatexamen kommer medelstudietiden med all sannolikhet inom en snar framtid att uppgå till omkring 6 år. I jämförelse med läkarnas studietid torde alltså de av föreningen föreslagna lönerna icke kunna anses för höga. I sammanhang härmed bör även framhållas, att distriktsveterinärernas löner äro avsevärt lägre än för andra jordbruket tillhörliga tjänstemannagrupper med i allmänhet kortare och mindre dyrbar utbildning samt mindre ansträngande tjänstgöring.

Veterinärkonsten kräver mer än andra vetenskapliga yrkesgrenar av sina alumner särskilda yrkesanlag. Lantmännens söner liksom veterinärernas äga härför de bästa förutsättningarna och distriktsveterinärbanan torde ock i avsevärd omfattning rekryteras av dessa. Från sina hem kunna de sällan påräkna avsevärt ekonomiskt stöd, varför de i regel äro hänvisade till lånevägen. Efter avlagda examina blir veterinärens nästa och oftast enda mål en distriktsveterinärtjänst. På grund av överbefolkningen på banan ligger emellertid detta mål långt i fjärran. Under många år måste han söka medelst tillfälliga förordnanden, vikariat eller assistentskap skaffa sig bröd för dagen. Ej så förunderligt är om missmod inställer sig, förlamande hans livslust och hindrande hans ständigt så behöfliga vetenskapliga förkovran, så mycket mer som han alltför väl vet, att den position han som ordinarie tjänstinnehavare omsider uppnår ej kan måhända på många år tillförsäkra honom så pass stora inkomster, att avsevärd amortering av studieskulder kan äga rum.

Beträffande distriktsveterinärernas ekonomiska ställning torde det för tjäna framhållas, att grundlönen ej ens räcker till hyra, pensionsavgifter och skatter. Distriktsveterinärerna äro på de flesta platser, kanske med någon hjälp av ålderstilläggen, sålunda så gott som uteslutande hänvisade att av praktikinkomsterna försörja sig och sin familj. Att bringa dessa inkomster i en sådan nivå, att enbart de kunna erbjuda en tryggad existens är för många otänkbart. Därtill äro de alltför hårt beskurna av taxan, och yrkesfarorna äro för stora. Åtskilliga distriktsveterinärer söka fördenskull att till skada för tjänsten medelst biinkomster upphjälpa sin ställning. En ganska stor och allmän villfarelse råder om uppfattningen av distriktsveterinärernas praktiska verksamhet. Densamma undgår nämligen mycket stora fluktuationer. Somliga dagar kunna sjukresorna kräva en arbetstid av 15 timmar eller mer, andra dagar åter kan praktiken vara så gott som ingen. Medeltalet av dagsinkomsterna blir under sådana förhållanden mycket blygsamt och vanligen alltför otillräckligt.

Yrkesfarorna stå alltjämt såsom en avsevärd faktor vid bedömandet av veterinärernas förvärvsmöjligheter. Genom de moderna gynekologiska behandlingsmetoderna har risken för blodförgiftningar i hög grad stegrats. De härmed sysslande veterinärerna utsättas också ofta för infektioner, som vecktals eller ännu längre kunna göra dem tjänstodugliga eller medföra nedsatt arbetsförmåga. Ja, icke sällan äro dessa infektio-

ner livsfarliga. En distriktsveterinär fick sålunda nyligen sätta livet till för sin plikt känsla, lämnande maka och 5 barn i knappa omständigheter. Förkylningssjukdomar äro talrika, såsom medicinalstyrelsen särskilt framhållit. Den omständigheten att en därav angripen veterinär ofta känner sig förpliktad hörsamma djurägarens kallelse och fastän febersjuk företaga en ansträngande sjukresa eller förrättning, såsom en förlossning, medför mången gång, att sjukdomen i betäuklig grad förvärras. Vikarie anlitar han av ekonomiska skäl endast i trängande nödfall. Särskilt dyrbart ställer sig tillfälligt anlitan av vikarie för de distriktsveterinärer, som äro bosatta långt från Stockholm och högskolan.

Dödligheten är också stor inom veterinärkåren. Enligt av fackman¹ utarbetad statistik utvisar den sena mannaåldern en överdödlighet av ej mindre än 66 procent, en, vad beträffar tjänstemän, så gott som enastående hög siffra.

Yrkesfarorna i och för sig torde sålunda kunna anses som skäl nog för tillämpning av avlöningsgrunder, som skydda dessa tjänstemän för de förluster, som i tjänsten ådragna sjukdoms- eller olycksfall föra med sig.

Utlandets förtroende för den svenska civilveterinära administrationen, som också utgjorde ett skäl för omorganisationen 1912, är visserligen stadgat, men skulle dess auktoritet givetvis i hög grad stärkas, om bland annat för dess tjänstemän tillämpades avlöningsgrunder, som ur alla avseenden kunna anses fullt betrygga tilliten till deras rättrådighet och ojävighet.

Det stora ansvar, som åvilar dessa tjänstemän vid handläggningen av djurskydds-, besiktnings- och försäkringsärenden, medför understundom komplikationer, varigenom deras nuvarande ekonomiska ställning kan äventyras.

Läggas samtliga förebragta skäl i rättvisans vågskål, skall densamma tvivelsutan bliva utslagsgivande för helt statlig anställning av distriktsveterinärerna.»

Yttranden
öfver föreningens
framställning.

Medicinalstyrelsen har i infortrat yttrande den 15 maj 1926 öfver distriktsveterinärföreningens framställning anslutit sig till förslaget om beredande av statsanställning åt distriktsveterinärerna.

I denna fråga har jämväl *statskontoret* den 23 november 1928 yttrat sig och därvid erinrat om, att distriktsveterinärföreningen redan i en den 26 september 1919 dagtecknad ansökan gjort framställning om överförande av distriktsveterinärväsendet å helt statlig grund. Öfver denna framställning hade statskontoret avgivit utlåtande den 28 juli 1921, däri ämbetsverket hemställde, att yrkandet om statsanställning icke måtte föranleda till någon Kungl. Maj:ts åtgärd. Då distriktsveterinärföreningen nu gjort förnyad framställning i ämnet, ville statskontoret åberopa vad ämbetsverket tidigare härutinnan anfört. Därutöver framhöll emellertid statskontoret, att ämbetsverket icke ville bestrida, att distriktsveterinärerna under senare år kommit att i viss omfattning tagas i anspråk för uppgifter, vilka voro föremål för statens synnerliga intresse. Såsom

¹ Statistisk utredning rörande befordringsutsikter på veterinärbanan av Fil. Dr Erik Fagerholm.

exempel å dylika uppgifter kunde, såsom distriktsveterinärföreningen jämväl framhållit, särskilt nämnas bekämpandet av de smittsamma kreaturssjukdomarna. Väl syntes kunna ifrågasättas, huruvida icke distriktsveterinärernas verksamhet i berörda avseende åtminstone delvis varit av tillfällig natur. Även om man emellertid, i likhet med distriktsveterinärföreningen, räknade med, att distriktsveterinärerna jämväl i framtiden i större utsträckning måste tagas i anspråk för statens räkning, syntes statsverket icke böra enbart på denna grund åtaga sig att helt avlöna ifrågavarande befattningshavare. Enligt gällande veterinärinstruktion hade distriktsveterinärerna ett flertal uppgifter inom den enskilda husdjurssjukvårdens område, och omständigheter hade icke förebragts, som talade för, att nämnda uppgifter komme att minska i omfattning eller betydelse. Statskontoret hade i sitt utlåtande den 28 juli 1921 utvecklat, hurusom tillgodoseendet av de intressen, som fölle inom sistberörda område, närmast borde tillkomma vederbörande Ortsmyndigheter. På grund härav och då de skäl, som distriktsveterinärföreningen i övrigt anfört till stöd för sitt yrkande, icke kunde tillmätas avgörande betydelse, syntes det rättmätigt, att landstingen alltjämt såsom hittills bidroge till distriktsveterinärernas avlöande. Statskontoret hemställde därför, att distriktsveterinärföreningens framställning i nu ifrågavarande avseende måtte lämnas utan bifall.

Till komplettering av sin skrivelse den 27 januari 1926 har distriktsveterinärföreningen den 31 augusti och den 10 september 1926 ingivit underdåniga skrivelser, som bland annat beröra frågan om distriktsveterinärernas statsanställning.

Svenska veterinärläkareföreningen har dessutom i underdånig skrivelse den 14 april 1927 hemställt, att distriktsveterinärföreningens framställning om statsanställning måtte av statsmakterna behjärtas.

*Ytterligare
framställ-
ningar i fråga
om distrikts-
veterinärernas
anställning.*

Till de sakkunniga hava för att tagas i övervägande i samband med det dem lämnade uppdraget överlämnats följande skrivelser från distriktsveterinärföreningen, nämligen:

underdånig skrivelse den 8 april 1929 med begäran att medicinalstyrelsens yttrande måtte infordras med anledning av vad statskontoret anfört i sitt utlåtande den 23 november 1928;

skrivelse till statsrådet och chefen för jordbruksdepartementet den 18 oktober 1929 angående genomförandet omedelbart eller — om detta av formella skäl icke läte sig göra — vid utgången av innevarande löneperiod av statsanställning för distriktsveterinärerna samtidigt med en definitiv lönereglering i enlighet med föreningens framställning i ärendet den 27 januari 1926; och

skrivelse till de sakkunniga den 19 januari 1930 — överlämnad till statsrådet och chefen för jordbruksdepartementet med begäran att skrivelsen

måtte remitteras till de sakkunniga — berörande distriktsveterinärernas anställnings- och lönefrågor.

I skrivelsen den 18 oktober 1929 har föreningen i fråga om distriktsveterinärernas ställning understrukit de synpunkter, som den i tidigare avgivna skrivelser framfört.

Föreningens skrivelse den 19 januari 1930 har såsom bilaga fogats vid denna utredning.

Veterinärstyrelsernas till de sakkunniga avgivna yttranden i fråga om statsanställning.

Såsom i första kapitlet omnämnts hava de sakkunniga från samtliga 25 veterinärstyrelser införskaffat uppgift å deras ställning till frågan om distriktsveterinärernas statsanställning. Av veterinärstyrelserna hava 21 tillstyrkt, att distriktsveterinärerna skola anställas såsom befattningshavare i statens tjänst, varemot 3 icke funnit skäl föreligga att tillstyrka sådan förändring (Stockholms, Östergötlands och Älvsborgs läns veterinärstyrelser) och 1 visserligen anfört några skäl, som talade för statsanställning, men dock icke ansett sig böra förorda denna (Hallands läns veterinärstyrelse).

Av veterinärstyrelsernas yttranden framgår vidare, att 13 styrelser ansett, att antingen veterinärstyrelserna borde — även under förutsättning av distriktsveterinärernas statsanställning — bibehållas eller annan lokal myndighet beredas tillfälle att lämna förord eller på annat sätt yttra sig vid tillsättandet av distriktsveterinärbefattning. En veterinärstyrelse har uttalat, att veterinärstyrelserna kunde saklöst indragas.

Nära nog samtliga veterinärstyrelser hava dock framhållit, att det nu tillämpade systemet för ordnandet av distriktsveterinärernas anställnings- och avlöningsförhållanden vore förenat med olägenheter av flera slag. Särskilt hade systemets brist på smidighet framträtt vid behov av förändring i gällande distriktsindelning.

De sakkunnigas yttrande.

Av den sålunda lämnade redogörelsen för de synpunkter, som gjorts gällande i fråga om beredande åt distriktsveterinärerna av statsanställning, framgår, att olika meningar i denna fråga föreligga. Medan å ena sidan svenska distriktsveterinärföreningen, nära nog samtliga veterinärstyrelser och medicinalstyrelsen ansett, de övervägande skälen tala för att distriktsveterinärerna erhålla ställning som befattningshavare i statens tjänst, har å andra sidan statskontoret ställt sig helt avvisande mot en sådan åtgärd. Det har emellertid också gjorts gällande, att, även om år 1923, då frågan om distriktsveterinärernas ställning senast var föremål för Kungl. Maj:ts och riksdagens prövning, tidpunkten icke ansågs vara inne för vidtagandet av en förändring i deras anställningsförhållanden, utvecklingen sedan dess gått i den riktningen, att kravet på statsanställning vunnit i styrka.

För egen del äro de sakkunniga av den uppfattningen, att distriktsveterinärerna, vilkas avlöningsförhållanden hittills plägat för varje gång

ordnas allenast för en period av tio år framåt, böra erhålla en fastare ställning än den, som de nu innehava. Behovet för landet att äga en fullgod organisation för handhavandet av husdjurssjukvården och bekämpandet av uppkomna epizootier är allmänt erkänt, och det synes då riktigt att icke förläna denna organisation den stadga, som bör tillkomma varje samhällelig institution av permanent karaktär. Varken ur det allmännas synpunkt eller för distriktsveterinärernas del torde för övrigt de nuvarande anordningarna, enligt vad som framgår av yttrandena i ärendet, kunna anses tillfredsställande. För såväl staten och landstingen som medicinalstyrelsen och veterinärstyrelserna äro sålunda rådande förhållanden i avseende å distriktsveterinärernas ställning ägnade att medföra icke blott dubbelarbete utan även onödiga kostnader. För distriktsveterinärerna åter måste deras i någon mån osäkra ställning ävensom de nuvarande formerna för tillsättningen och utbetalningen av deras avlöning, särskilt beträffande dyrtidstillägg, anses vara anledningar till befogat missnöje.

Om man således utgår från att det måste vara ett samhälleligt önskemål, att distriktsveterinärväsendet erhåller en fastare organisation, lär det vara en fråga av mera underordnad betydelse, genom vilket utav samhällets organ, detta ändamål lämpligen skall tillgodoses och huru kostnaderna härför skola bestridas. Vid bedömandet av dessa spörsmål torde böra uppmärksammas, att tendensen under de senaste åren synes hava gått i den riktningen, att vissa bestämda uppgifter inom samhället tillagts landstingen, medan åter staten på sin del tagit andra uppgifter. I viss utsträckning hava därjämte landstingen och kommunerna ålagts att med bidrag av statsmedel tillgodose ytterligare andra ändamål. Det avgörande, för vilken av dessa vägar, som i varje fall blivit vald, har i stort sett varit organisatoriska och praktiska skäl. I mindre utsträckning än tidigare synas hänsyn hava tagits till, huruvida det ändamål, det gällt att tillgodose, varit mera lokalt betonat eller icke, och över huvud taget lär den denna synpunkt, särskilt då det gällt att bedöma organisatoriska spörsmål, hava tillmätts mindre vikt. I varje fall lär det dock knappast kunna med fog göras gällande, att exempelvis lantmätarna kunna anses fylla statliga funktioner i egentlig mening eller såsom statskontoret ansett sig böra uttrycka det »utföra arbete i det direkta statsintressets tjänst» i högre grad än läkare och veterinärer. Såsom medicinalstyrelsen framhållit, torde ej heller numera, sedan de extra provinsialläkardistrikten kommit att successivt övertagas av staten, tillräcklig anledning förefinnas att i organisatoriskt hänseende göra en skillnad mellan de i det allmännas tjänst anställda utövarna av läkaryrket och veterinäryrket.

Det torde också förtjäna erinras om, att statens bidrag till landsting och kommuner för fyllande av olika samhälleliga funktioner tillkommit antingen för att uppmuntra till vidtagande av vissa åtgärder eller för att i någon mån utjämna de därmed förenade kostnaderna eller ock av båda

dessas anledningar. För vinnande av dessa ändamål har man därvid bortsett från, att detta tillvägagångssätt utan tvivel för såväl den myndighet, som har att rekvirera statsbidrag, som ock för den statsmyndighet, som det tillkommer att granska ingivna bidragsrekvisitioner, är förenat med ett ofta icke ringa arbete, som skulle hava undvikits, därest ändamålet kunnat i sin helhet tillgodoses utav någondera av staten, landstingen eller kommunerna. Vad nu distriktsveterinärväsendet angår, bidrager staten till distriktsveterinärernas begynnelselöner, ålderstillägg och dyrtidstillägg. Denna jämförelsevis tungrodda anordning skulle kunna helt bortfalla, därest antingen staten eller landstingen helt övertog kostnaderna för distriktsveterinärväsendet. Det senare alternativet lär dock icke böra ifrågakomma, då det knappast kan anses, bland annat med hänsyn till landstingens ekonomi, tillräddigt att på dem överflytta statens utgifter för distriktsveterinärväsendet. En åtgärd i denna riktning skulle för övrigt försätta de fyra nordligaste landstingen i en ännu mera ekonomiskt ogynnsam ställning på detta område än vad redan nu är fallet.

För att kunna ernå i möjligaste mån likformig behandling av jämställda tjänstemän och tillämpa ensartade grunder vid utmätandet av en befattningshavaregrupps löner är det också önskvärt, att en enhetlig handläggning kan ske av samtliga ärenden, som röra dessa befattningshavare och deras tjänstgöring. Detta skäl, som äger sin betydelse såväl med hänsyn till det allmännas som de enskilda befattningshavarnas intressen, har otvivelaktigt bidragit till, att mer än en grupp befattningshavare i allmän tjänst, även om dennas arbete icke helt eller ens till huvudsaklig del utförts direkt i statens tjänst, av praktiska skäl erhållit statsanställning. Rent organisatoriskt sett måste också en dylik anordning anses vara den, som bör kunna genom därav föranledd centralisering medföra de lägsta kostnaderna för administration och förvaltning. Vad distriktsveterinärväsendet beträffar torde här böra erinras om de svårigheter, som ofta mött, då det gällt att sammanjämka intressena inom olika landstingsområden för åstadkommandet av önskvärda förändringar i nuvarande distriktsindelning.

Det anförda synes giva vid handen, att starka skäl ur organisatorisk och praktisk synpunkt förefinnas för ordnandet av distriktsveterinärväsendet på statlig grund i enlighet med distriktsveterinärföreningens och medicinalstyrelsens förslag. Det torde emellertid å andra sidan icke kunna förnekas, att en sådan anordning är ägnad att på statsverket överflytta icke obetydliga kostnader samtidigt, som den förläner statsanställning åt en ny grupp befattningshavare i allmän tjänst. Då det emellertid här icke är fråga om skapandet av en ny organisation och följaktligen landstingen befrias från motsvarande utgifter, lär dock frågan om kostnaderna för distriktsveterinärväsendet skola bestridas av staten eller landstingen i allt väsentligt vara ett spörsmål, som allenast berör frågan om under vilken rubrik på kronodebetsedeln, ifrågavarande utgifter skola

upptagas. Bortsett från den omständigheten, att utskylderna till staten och landstingen utgå efter något olika grunder — vilket med hänsyn till den relativt ringa storleken av utgifterna till distriktsveterinärväsendet här saknar nämnvärd betydelse — är alltså frågan om kostnadsfördelningen för samhället och skattebetalaren i stort sett betydelselös. Ett överflyttande av kostnaderna från landstingen till staten skulle dock kunna medföra en, om ock ringa, utjämning av skatteförhållandena mellan de olika landstingen, särskilt för de fyra nordligaste, där, såsom ovan nämnts, kostnaderna för distriktsveterinärväsendet äro proportionsvis högre än för övriga landsting. Härtill kommer, att landstingen samtidigt skulle kunna befrias från uppehållet av den nuvarande organisationen för handhavandet av veterinärväsendet inom landstingsområdet. Kostnaderna härför äro visserligen obetydliga för varje landstingsområde, men uppgå dock för samtliga landsting till ungefär 20 000 kronor om året. Genom att även i de större städerna, som icke deltaga i landsting, vid en statsanställning skulle komma att, liksom nu i de mindre städerna, utdebiteras kostnaderna för distriktsveterinärväsendet, kommer ytterligare viss utjämning av skatteförhållandena inom landet till stånd. De sakkunniga finna alltså, att jämväl i ekonomiskt hänseende en åtgärd för beredande av statsanställning åt distriktsveterinärerna står i god överensstämmelse med de allmänna synpunkter, som numera vunnit tillämpning.

Med hänsyn till den statliga budgetens belastning skulle man kunna tänka sig ett successivt överflyttande under exempelvis en tioårsperiod av dessa kostnader från landstingen till staten, men å andra sidan är det belopp, varom här är fråga, eller något mera än 1 000 000 kronor, allt för ringa för att påkalla vidtagandet av särskilda övergångsanordningar. Även om det givetvis, såsom statskontoret framhållit, är ägnat att ingiva vissa betänkligheter att i statens tjänst anställa samtliga distriktsveterinärer, vilkas antal för närvarande uppgår till 251, anse de sakkunniga, att övervägande skäl tala för vidtagandet av en dylik åtgärd vid utgången av innevarande löneperiod. Skulle emellertid av statsfinansiella eller andra skäl åtgärder för beredandet åt distriktsveterinärerna av statsanställning icke befinnas böra vidtagas redan vid nämnda tidpunkt, äro de sakkunniga av den uppfattningen, att, i trots av därmed förenade olägenheter, den nuvarande organisationen bör bibehållas med vissa jämkningar. De sakkunniga hava för detta fall velat framlägga ett alternativt förslag till ordnandet av distriktsveterinärernas avlöningsförhållanden, till vilket förslag de sakkunniga återkomma under följande kapitel.

Under förutsättning att statsanställning beredes distriktsveterinärerna från och med ingången av år 1934, synes landstingens befattning med distriktsveterinärväsendet från och med denna tidpunkt böra i allmänhet upphöra. Dock torde det få anses rimligt, att landstingen allt fortfarande vidtaga åtgärder för pensionering av de distriktsveterinärer, som vid ut-

gången av löneperioden innehava sina befattningar. En följd av distriktsveterinärernas statsanställning skulle bliva, att dessa framdeles komme att tillsättas av Kungl. Maj:t eller möjligen, därest det anses önskvärt att befria Kungl. Maj:t från handläggningen av dessa ärenden, av medicinalstyrelsen. Bibehållandet av veterinärstyrelserna skulle vid sådant förhållande icke längre vara erforderligt. Emellertid hava de sakkunniga ansett lämpligt, att, i trots av distriktsveterinärernas förändrade ställning, ortsintressena i någon mån böra få göra sig gällande vid tillsättandet av distriktsveterinärtjänster. Detta synes då kunna ske på sådant sätt, att, innan utnämning till distriktsveterinärtjänst äger rum, vederbörande hushållningssällskaps förvaltningsutskott erhåller tillfälle att över det i enlighet med nu tillämpad ordning av medicinalstyrelsen upprättade förslaget avgiva yttrande och därvid lämna sitt förord åt någon av de på förslaget uppförda. Vid behandlingen av sådant ärende bör utskottet förstärkas med länsveterinären. En dylik anordning har tidigare av medicinalstyrelsen ifrågasatts och senast förordats i åtskilliga av de till de sakkunniga avgivna yttrandena från veterinärstyrelserna. De sakkunniga hava även haft under övervägande, huruvida ortsintresset härvid i stället lämpligen skulle kunna representeras av vederbörande länsstyrelse eller landstingets förvaltningsutskott, givetvis i båda fallen med länsveterinären som särskilt tillkallad ledamot vid hithörande frågors behandling. Med hänsyn till den allmänna ställning, som numera tillkommer hushållningssällskapen och deras förvaltningsutskott såsom företrädare av den jordbrukande befolkningens synpunkter, hava dock övervägande skäl syntts de sakkunniga vara för handen att lämna nu nämnd befogenhet åt hushållningssällskapens förvaltningsutskott.

Sammanfattningsvis vilja de sakkunniga framhålla, att i förhållande till nu gällande anordning distriktsveterinärväsendets överförande på statlig grund måste anses medföra följande fördelar:

1. Skapandet av en för hela landet gemensam enhetlig organisation av veterinärväsendet.
2. Beredandet åt distriktsveterinärerna av en mera fast och tryggad ställning.
3. Tillsättandet av distriktsveterinärbefattningarna efter likartade grunder genom statlig myndighet, sedan förslag upprättats och vederbörande hushållningssällskaps förvaltningsutskott såsom representant för ortsintressena beretts tillfälle att jämte länsveterinären däröver avgiva yttrande och lämna förord.
4. Större möjligheter att på ett fullt rationellt sätt ordna distriktsveterinärernas tjänstgöringsområden och reglera dessas gränser.
5. Avsevärd förenkling i fråga om utbetalning av avlöningsmedel till distriktsveterinärerna.
6. I någon mån rättvisare fördelning av kostnaderna för distriktsvete-

rinärväsendet på skattebetalare inom olika landstingsområden samt framför allt inom de fyra nordligaste landstingsområdena vid jämförelse med skattebetalare inom övriga landstingsområden.

7. Viss utjämning av kostnaderna genom att dessa kunna fördelas jämväl på de större städerna, där skattekraften i allmänhet är avsevärt större än i övriga delar av landet.

TREDJE KAPITLET.

Distriktsveterinärernas avlöningsförhållanden.

Såsom redan under föregående kapitel omnämnts äger distriktsveterinär, som är anställd i något av de fyra nordligaste länen uppbära en begynnelseavlöning av lägst 2 600 kronor, samt annan distriktsveterinär lägst 2 100 kronor. Härtill komma två ålderstillägg å vartdera 450 kronor efter 5 respektive 10 års väl vitsordad tjänstgöring. Till begynnelseavlöningen bidrager staten med 900 kronor i de fyra nordligaste länen och 700 kronor i övriga län. Statsbidraget till varje ålderstillägg uppgår till 225 kronor. Villkoren för statsbidrags åtnjutande finnas angivna i särskild kungörelse angående statsbidrag till distriktsveterinärers avlöande den 8 juni 1923 (nr 180). Till distriktsveterinär, som erhåller dyrtidstillägg å honom av vederbörande landsting tillkommande avlöning, utgår därjämte dyrtidstillägg av statsmedel å det i avlöningen — begynnelseavlöning och ålderstillägg — ingående statsbidraget efter samma grunder som å landstingets andel i avlöningen, dock högst med en tredjedel av statsbidraget. Vissa landsting hava emellertid fastställt högre begynnelseavlöning än den bestämda minimiavlöningen, och jämväl beträffande ålderstilläggen hava särskilda grunder bestämts såväl i avseende å villkoren för deras utgående, tidpunkten för deras tillträädande som deras storlek. Även i fråga om dyrtidstillägg tillämpas mycket olikartade normer. Sålunda torde böra nämnas, att i Västernorrlands län distriktsveterinärernas begynnelseavlöning (statsbidrag inbegripet) uppgår till 4 400 kronor, vartill komma tre ålderstillägg med respektive 450, 500 och 500 kronor efter 5, 10 och 15 års tjänstgöring. I samma län utgår dyrtidstillägg efter samma grunder, som gälla för befattningshavare i statens tjänst med s. k. oreglerad avlöning. Enligt uppgifter från veterinärstyrelserna hava följande landsting beslutat högre begynnelseavlöning än fastställd minimiavlöning, nämligen:

Jönköpings	läns landsting		kronor 2 600
Gotlands	»	»	» 2 400
Värmlands	»	»	» 2 700
Örebro	»	»	» 2 450
Kopparbergs	»	»	» 2 600
Gävleborgs	»	»	» 3 100

Jämtlands	läns landsting		kronor 4 400
Västernorrlands	»	»	» 4 400
Västerbottens	»	»	» 4 400
Norrbottens	»	»	» 4 400.

I ovanstående belopp ingå även sådana bidrag från kommuner, som ingå till landstinget och utbetalas till vederbörandes distriktsveterinärer av detta eller veterinärstyrelsen.

Vidkommande dyrtidstilläggens storlek hava 14 landsting beslutat, att dyrtidstillägg skall utgå å landstingets andel i avlöningen med en tredjedel eller efter samma grunder, som tillämpas för befattningshavare i statens tjänst med s. k. oregerad avlöning. Övriga 11 landsting hava beslutat lägre grunder för dyrtidstillägg åt distriktsveterinärerna (lägst 10 procent av avlöningen).

De flesta landstingen hava tillerkänt de hos dem anställda distriktsveterinärerna särskilda arvoden för avlönande av vikarier under 2 till 4 veckors semester årligen. Dessa arvoden utgöra i allmänhet 300 kronor.

Distriktsveterinärernas pensionering är ordnad genom landstingens medverkan i statens pensionsanstalt och pensionsunderlaget utgör 3 963 kronor (förhöjning I medräknad).

De skäl, som föranlett nu gällande lönereglering för distriktsveterinärerna, framgå av det vid 1923 års statsverksproposition fogade statsrådsprotokollet över jordbruksärenden, nionde huvudtiteln sid. 121—130.

I sin förut omnämnda skrivelse den 27 januari 1926 har svenska distriktsveterinärföreningen förutom frågan om distriktsveterinärernas anställningsförhållanden upptagit vissa avlöningsspörsmål. Föreningen har i detta hänseende anfört följande:

»Vidkommande frågan om lönebeloppens storlek har vid upprepade tillfällen — senast av chefen för jordbruksdepartementet i förut omförmälda yttrande till statsrådsprotokollet den 8 januari 1923 (Bilagan 9:e huvudtiteln punkt 73) — hävdats den uppfattningen, att man bör utgå från ett visst förhållande mellan distriktsveterinärs slutlön och länsveterinärs begynnelselön. Såsom gränsskillnad har i allmänhet en summa av omkring 1 000 kronor ansetts lämplig. Till motiv härför hava anförts dels länsveterinärs förmansskap, dels hans mera omfattande expeditionsgöromål, dels ock kanske mest nödvändigheten att trygga rekryteringen till länsveterinärtjänsterna med de dugligaste distriktsveterinärerna. Någon grund för uppförande av löneskillnaden till sagda belopp har emellertid, så vitt föreningen har sig bekant, icke påvisats och torde ej heller kunna påvisas. Skulle en dylik gränsskillnad uppdras bör densamma naturligen utgå från respektive begynnelselöner, då en befordran från distriktsveterinärtjänst till länsveterinärbefattning lärar få anses utesluten sedan distriktsveterinär uppnått så hög ålder, att han kommit i åtnjutande av samtliga ålderstillägg. Därest en dylik gränsskillnad i allt fall anses böra ifrågakomma torde hänsyn böra tagas till att medicinalstyrelsen i sitt ovan berörda yttrande tillstyrkt en grundlön å 4 000 kronor. Länsveteri-

Framställning i lönefrågan från svenska distriktsveterinärföreningen den 27 januari 1926.

närtjänsterna komma nog alltid att visa sig begärliga oberoende av någon löneskillnad, stationerade som de flesta äro i städerna med dessas tillgång på allmänna läroverk, under det kostnaderna för barnens uppföstran för på landsbygden bosatta distriktsveterinärer för många uppgå till för dem överkomliga summor.

Rörande distriktsveterinärernas avlöningsförmåner må följande återgivas ur medicinalstyrelsens omförmälda utredning. För en grundlön av 4 000 kronor avgåvos med olika motiveringar tillstyrkanden av ej mindre än 14 länsstyrelser, 12 landsting och 17 veterinärstyrelser. Samtliga myndigheter i Södermanlands län ansågo, att dyrtidstilläggen samtidigt borde bortfalla. För en grundlön av 3 500 kronor uttalade sig Uppsala läns landsting och Stockholms läns veterinärstyrelse. En grundlön av 3 000 kronor tillstyrktes av 5 landsting och 5 veterinärstyrelser. 2 länsstyrelser, 3 landsting och 1 veterinärstyrelse föreslogo ej visst belopp, utan förmålte sig antingen på grund av tillstyrkande av statsanställning sakna anledning ingå på lönefrågan eller sakna förutsättning för föresläende av visst lönebelopp.

Beträffande sättet för avlöningens utgående har behovet av en tidsenlig reformering av själva avlöningssystemet allt mer trätt i förgrunden. Efter olika ortsförhållanden anpassade lönebelopp är synbarligen den enda rätta vägen till denna frågas lösning, men med nuvarande dubbelanställningssätt kan ingen konformitet vinnas. En blick på tabblån i bilaga III¹ utvisar tillfyllest, vilket virrvarr härutinnan råder inom de olika länen. De principer, som varit ledande vid fastställandet av avlöningsreglementet för statsdepartement med flera verk äro icke fullt överförbara på vare sig distriktsveterinär eller provinsialläkare. För dessa senare har förste provinsialläkarnes och provinsialläkarnes löneredgeringskommitté i förut omförmälda utrednings- och förslagsskrivelse framlagt ett förslag om ordnandet av provinsialläkarnas lönefråga efter från nyssnämnda avlöningsreglemente beträffande ortsgrupperingen avvikande principer. Som nämnda förslag i allt väsentligt — givetvis med ändring av lönebelopp och lönegrupperingens tillämpning på olika platser — är tillämpligt på distriktsveterinärerna har denna kommittés reglementsförslag med hithörande motivering ansetts böra tillämpas även på distriktsveterinärerna.

Beträffande avlöningsgrunderna för provinsialläkarna uttalar sig kommittén på följande sätt:

'Annorlunda ställa sig förhållandena för provinsialläkarne. I anslutning till vad för närvarande är fallet, torde nämligen även för framtiden vid avlöningens utmätande för provinsialläkarne levnadskostnaderna å stationsorten böra tillmätas en väsentligt mindre betydelse än sådana omständigheter som graden av vederbörande distrikts svårskötthet och storleken av den inkomst av enskild praktik, läkaren kan påräkna. Det torde här böra erinras hurusom provinsialläkardistriktskommittén framhållit, att de av samma kommitté föreslagna avlöningsformerna, ortstillägg och särskilda avlöningstillägg, skulle utgå ej så mycket därför att levnadskostnaderna uti vissa distrikt vore särskilt höga, utan fastmer emedan dessa distrikt i allmänhet vore i flera hänseenden besvärliga och inkomsterna där ringa. Mot denna uppfattning gjordes varken från Kungl. Maj:ts eller riksdagens sida någon erinran. Vid nu angivna förhållanden

¹ Här ej medtagen.

har det synts löneregleringskommittén lämpligast att, då givetvis provinsialläkarbefattningarna icke böra uppdelas på skilda lönegrader, fördela befattningarna å ett antal olika lönegrupper, varvid antalet lönegrupper synts kunna sättas lika med antalet ortsgrupper för andra befattningshavare eller sålunda till sju. Vid fördelningen av provinsialläkarbefattningarna å de nämnda lönegrupperna, vilken fördelning i likhet med ortsgrupperingen torde böra ankomma på Kungl. Maj:t, synes kommittén, såsom redan är nämnt, hänsyn i första rummet böra tagas till, i vad mån distriktet kan anses svårskött eller ej, samt storleken av inkomster av enskild praktik som kunna påräknas, men torde härvid även böra beaktas, om ock i mindre grad, levnadskostnader och i förekommande fall kallortsförhållanden.

Denna av kommittén sålunda omfattade princip för provinsialläkarnes avlöningsgrunder kan, som ovan antytts utan gensägelse anses fullt tillämplig och överförbar på distriktsveterinärerna. Föreningens styrelse har fördenskull för uppgörande av förslag till avlöningsgrund för distriktsveterinärerna införskaffat detaljerade uppgifter i åtskilliga hänseenden. På grund av nyssnämnda och andra tillämpliga uppgifter har föreningen upprättat det förslag till gruppering, som finnes bilagt i bilaga IV.¹ I detta förslag hava de distrikt, som i avseende å tjänstförhållanden och inkomster av praktik m. m. kunnat anses normala eller jämförelsevis gynnsamt ställda, upptagits under lönegrupp I och de distrikt, där förhållandena kunna anses mest ogynnsamma, under lönegrupp VII, och hava efter motsvarande grunder övriga distrikt inordnats i mellanliggande lönegrupper.

Angående dessa lönegruppers inbördes sammanhang med avseende på den gradvisa stegringen av de olika lönebeloppen sins emellan anför förste provinsialläkar- och provinsialläkarkommittén följande:

'Vidkommande härefter de ordinarie provinsialläkarnes löneställning har det synts kommittén skäligt, att, då av dessa befattningshavare liksom av förste provinsialläkaren måste krävas en långvarig och krävande utbildning, avlöningen icke tillmättes för knapp. Kommittén får i sådant hänseende erinra, hurusom avsevärda avlöningsförbättringar under de senare åren tid efter annan ansetts böra vidtagas för att erforderlig rekrytering å provinsialläkarbanan skulle kunna vinnas, men att resultatet därav likväl befunnits otillfredsställande, om ock under den allra senaste tiden en förbättring inträtt. I betraktande härav har kommittén ansett sig böra för det stora flertalet provinsialläkare, nämligen de som skulle tillhöra lönegruppen I, utgå från de lönebelopp, som äro fastställda för befattningshavare vid statsdepartement, tillhörande 16:e lönegraden,² avdelning B i löneplanen och med stationeringsort inom ortsgrupp A. I likhet med vad för sistnämnda befattningshavare gäller skulle antalet löneklasser vara fyra. Då vid den föreslagna fördelningen av provinsialläkartjänsterna i lönegrupper huvudsakligen andra förhållanden lagts till grund än vid den för statsdepartementen med flera verk gällande ortsgrupperingen, har det synts kommittén nödvändigt, att löneskillnaden mellan de särskilda lönegrupperna bestämdes till avsevärt högre belopp än som ansetts erforderligt vid enbart ortsgruppering. Under det att skillnaden mellan ortsgrupperna i 16:e lönegraden enligt avlöningsreglementet för statsdepartement med flera verk är 240 kronor, torde för pro-

¹ Här ej medtagen.

² Motsvarande nuvarande 26:e lönegraden.

vinsialläkarnes vidkommande en skillnad mellan lönegrupperna av 420 kronor anses lämplig.

Då även i detta hänseende förhållandet mellan provinsialläkare och distriktsveterinärer bör vara lika, får föreningen föreslå att löneskillnaden mellan de ovan angivna olika grupperna måtte utgå för distriktsveterinärerna i analogi härmed.

Vad angår distriktsveterinärernas inplacering i lönegrad förmenar föreningen — med särskilt avseende fäst at därå att, på sätt av medicinalstyrelsens ovanberörda utredning framgår, det stora flertalet vederbörande myndigheter förordat en begynnelse-lön av 4 000 kronor — ett anspråk på inplacering i 17:e lönegraden i meranämnda löneplan, vars lägsta löneklass inom ortgruppen A upptager ett belopp av 3 960 kronor, vara väl grundat. Då länsveterinärerna i kungl. propositionen uppförts i 20:e lönegraden med en begynnelse-lön inom samma ortsgrupp av 4 860 kronor skulle sålunda skillnaden mellan de olika kategoriernas begynnelse-löner utgöra 900 kronor. Det belopp, som skulle utgöra löneskillnaden mellan de olika lönegrupperna inom 17:e lönegraden torde då beräknas enligt ekvationen:

$$\frac{420}{240} = \frac{\text{distriktsveterinärernas löneskillnad.}}{\text{ortsgruppsskillnaden i 17:e lönegraden 17:e löneklassen.}}$$

Enligt denna beräkning blir distriktsveterinärernas ortsgruppsskillnad = 283 kronor.

En med tillämpning av denna lönegruppering uppgjord löneplan för distriktsveterinärerna skulle följaktligen erhålla följande utseende:

Löneklass	L ö n e g r u p p						
	I	II	III	IV	V	VI	VII
1	3 960	4 243	4 526	4 809	5 092	5 375	5 658
2	4 260	4 543	4 826	5 109	5 392	5 675	5 958
3	4 560	4 843	5 126	5 409	5 692	5 975	6 258
4	4 860	5 143	5 426	5 709	5 992	6 275	6 558
5	5 160	5 443	5 726	6 009	6 292	6 575	6 858

Inordnandet av ifrågavarande tjänstemän i detta avlöningsreglemente torde påkalla vissa övergångsbestämmelser. I likhet med vad som skett beträffande statsdepartementen med flera verk synes det lämpligen böra ankomma på Eders Kungl. Maj:t att utfärda föreskrifter i ämnet, varvid i huvudsak motsvarande synpunkter böra beaktas, som kommit till uttryck i de för omhandlade verk meddelade övergångsbestämmelser.

I anslutning här till anser föreningen, att såsom huvudregel bör iakttagas, att de nya avlöningsbestämmelserna i allmänhet skola omedelbart efter deras ikraftträdande varda gällande för samtliga ifrågavarande tjänstemän, såsom om bestämmelserna varit tillämpade under vars och ens hela tjänstetid i oavbruten följd.

Det förbehåll om rätt för länsveterinär att med sin befattning förena tjänst å kommuns stat, som föreslagits i merberörda proposition till innevarande års riksdag, bör givetvis gälla även beträffande distriktsveterinärerna.

Kostnadsberäkning.

I förut berörda bilaga III finnes en tablå över nu utgående slutlöner. Förutom de två första i bilagan upptagna distrikten, varav det ena vakant och det andra innehåft av militärveterinär, utgöra slutlönerna, inklusive stats- och landstingsanslag *jämte* ortstillägg

I 142 distrikt		3 000 kronor
I 26 »		3 000—3 406 »
I 28 »		3 500—3 950 »
I 9 »		4 350—4 400 »
I 28 »		5 000—5 875 »
I 9 »		6 025—6 400 »
I 1 »		7 700 »

På sina håll har sålunda gjort sig gällande en viss strävan att förmedelst höjda landstingsanslag eller tillskott från kommuner höja lönerna till delvis efter ortsförhållandena lämpade belopp. Då emellertid sistnämnda ortsanslag övervägande kunna anses vara av personlig natur, i det respektive innehavare förbundit sig antingen hålla mottagningar å särskilda ställen mot skyldighet att själv hålla skjuts o. d. samt därvid eller i övrigt tillhandagå mot lägre taxa, torde så stort värde ej kunna tillmätas dessa ortstillägg för bedömande av det verkliga avlöningsläget, utan synes härför statsanslaget och landstingsanslagen tillsammans vara bättre värdesättare. Dessa utgå i

159 distrikt		med intill 3 000 kronor
23 »		» » 4 000 »
14 »		» » 5 000 »
22 »		» » 6 000 »

Totalsumman stats- och landstingsanslag för hela landet torde uppgå till omkring 1 108 000 (250 000 + 858 000) kronor enligt vad en från svenska landstingsförbundet införskaffad utredning ger vid handen.

Enligt föreningens uppfattning kan föreliggande avlöningsförslag beträffande distriktsveterinärerna möjligen lösas på två sätt.

Alternativ I: Omedelbar statsanställning eller

alternativ II såsom övergångsanordning: Bibehållande av nu utgående landstingsanslag till innevarande löneperiods utgång i förening med ökning av statens nu utgående förslagsanslag till belopp, motsvarande skillnaden mellan nämnda förslagsanslag jämte landstingsanslagen och föreningens nu föreslagna lönebelopp. Efter utgången av löpande löneperiod övertages all avlöning av staten.

Under återopande av vad sålunda anförts, får svenska distriktsveterinärföreningen i underdanighet hemställa, att Eders Kungl. Maj:t måtte vidtaga erforderliga åtgärder för åstadkommande av en organisation av landets distriktsveterinärväsende i huvudsaklig enlighet med föreningens här ovan angivna riktlinjer.»

I sin tidigare berörda skrivelse den 14 april 1927 har svenska veterinärläkareföreningen anhållit, att distriktsveterinärföreningens här ovan intagna skrivelse beträffande lönereglering för distriktsveterinärerna måtte behjärtas av statsmakterna.

Skrivelse från svenskaveterinärläkareföreningen den 14 april 1927.

I utlåtande över distriktsveterinärföreningens framställning har medicinalstyrelsen den 15 maj 1926 anfört bland annat följande:

»Styrelsen vill emellertid nu närmast taga upp det av svenska distriktsveterinärföreningen framställda förslaget till statsanställning till närmare granskning och komplettering. Först må dock några ord nämnas om länsveterinärerna, vilkas löneställning alltid ansetts vara av betydelse vid upprättande av förslag till distriktsveterinärernas organisation.

Vid innevarande års riksdag har sålunda förevarit frågan om lönereglering för länsveterinärerna i riket. I propositionen i ämnet (p. 52) hava dessa befattningshavare föreslagits böra hänföras till lönegrad B 20 och i motioner har framställts förslag, att länsveterinärerna i de fyra nordligaste länen skulle hänföras till 21:a lönegraden, eventuellt med bibehållande av nu gällande särskilda lönetillägg å 500 kronor. Jordbruksutskottet (utlåtande nr 1 sid. 55—61) har för egen del funnit, att länsveterinärbefattningarna normalt böra placeras i lönegraden B 20, men i de fyra nordligaste länen hänföras till lönegrad B 21.

I jämförelse med den placering, länsveterinärerna sålunda synas komma att få, finner styrelsen den föreslagna placeringen av distriktsveterinärerna i 17:e lönegraden lämplig. Genom upptagandet av sju särskilda lönegrupper inom graden erhålla visserligen en del distriktsveterinärer en ekonomisk ställning, som närmar sig länsveterinärernas, men då väl rekryteringen av länsveterinärerna förnämligast kommer att ske från de å löneplanen lägst placerade distriktsveterinärerna kan man dock räkna med att befordran till länsveterinär skall i regel medföra något förbättrade lönevillkor.

Den föreslagna löneplanen har upprättats med en skillnad mellan lönegrupperna av 283 kronor. Då detta belopp icke är delbart med 12 och följaktligen icke i enlighet med nu eljest gällande regler för lönebelopps bestämmande, vill det synas styrelsen, att skillnaden bör nedbringas till närmast lägre med 12 delbara belopp eller 276 kronor. Styrelsen vill alltså tillstyrka en löneplan av följande utseende:

Löneklass	L ö n e g r u p p						
	I	II	III	IV	V	VI	VII
1	3 960	4 236	4 512	4 788	5 064	5 340	5 616
2	4 260	4 536	4 812	5 088	5 364	5 640	5 916
3	4 560	4 836	5 112	5 388	5 664	5 940	6 216
4	4 860	5 136	5 412	5 688	5 964	6 240	6 516
5	5 160	5 436	5 712	5 988	6 264	6 540	6 816

Fördelningen av distriktsveterinärtjänsterna å de sju olika lönegrupperna inom löneplanen bör naturligen bestämmas av Kungl. Maj:t. Likaså bör det ankomma på Kungl. Maj:t att utfärda de föreskrifter, som bliva nödvändiga vid övergången till den nya löneregleringen. Det för befattningshavare vid statsdepartement med flera verk gällande avlöningsreglementet finner styrelsen kunna vinna tillämpning även beträffande här ifrågavarande befattningshavare allenast undantagsbestämmelser utfärdas i anslutning till de, som ansetts nödvändiga vid länsveterinärernas införande å löneskalan (se jordbruksutskottets utlåtande,

sid. 55—56). Kallortstillägg bör vidare ej utgå, eftersom kallorten bör vara beaktad redan i lönegrupperingen.

Med en statsanställning av distriktsveterinärerna följer såsom självfallet, att de skola utnännas och entledigas av statsmyndighet, här lämpligen medicinalstyrelsen. Såsom styrelsen redan förut i sin skrivelse den 28 februari 1921 (V. 1078) framhållit, behöver dock ej ortsstyrelset bli lidande genom en sådan statsanställning. En ändring av gällande veterinärinstruktion (den 31 december 1912 nr 426) blir emellertid nödvändig, vartill styrelsen väl framdeles torde få tillfälle avgiva förslag.

Pensionen för distriktsveterinär beräknas nu enligt bestämmelserna i reglementet för statens anstalt för pensionering av folkskollärare med flera den 31 december 1919 (nr 878). Pensionsunderlaget är där 3 500 kronor. Jämlikt kungörelsen den 18 juni 1925 (nr 280) med bestämmelser om ny pension för vissa pensionerade f. d. befattningshavare i statens tjänst med flera pensionärer skall ny pension fastställas för bland annat distriktsveterinär. Förhöjningen (I) uppgår för denne befattningshavare till 463 kronor.

I och med att distriktsveterinärerna överföras å nya löneplanen, 17:e lönegraden, skulle deras pension komma att beräknas jämlikt § 3 i kungörelsen den 29 juni 1921 (nr 426) sådan denna paragraf lyder enligt kungörelsen den 12 juni 1925 (nr 277). Pensionsunderlaget skulle då bli 3 444 kronor. Då befattningshavarna förut kunnat erhålla en pension å 3 963 kronor, synes ett särskilt pensionsunderlag böra fastställas för dem å förslagsvis 3 996 kronor, det vill säga något mer än det pensionsunderlag som fastställts för 20:e lönegraden.

Beträffande kostnaderna, som bli förenade med en lönereglering sådan, som den av styrelsen ovan förordade, må meddelas några siffror.

Enligt de förslag till placering av landets 245 distriktsveterinärbefattningar i lönegrupper, som åtföljde den föreliggande framställningen, skola

110 befattningar tillhöra grupp I				
53	»	»	»	II
35	»	»	»	III
14	»	»	»	IV
21	»	»	»	V
6	»	»	»	VI
6	»	»	»	VII.

I anslutning till de beräkningsgrunder, som tillämpas i fråga om statsdepartement med flera verk synes det till avlöningar åt distriktsveterinärer erforderliga beloppet böra bestämmas så, att kostnaden för en var tjänsteman beräknas efter avlöningen i näst högsta löneklassen av den lönegrupp, som tjänsten i fråga tillhör. Den direkta avlöningskostnaden blir då som följer:

110 befattningshavare å 4 860 kronor	534 600 kronor
53 » å 5 136 »	272 208 »
35 » å 5 412 »	189 420 »
14 » å 5 688 »	79 632 »
21 » å 5 964 »	125 244 »
6 » å 6 240 »	37 440 »
6 » å 6 516 »	39 096 »

Summa 1 277 640 kronor.

Till denna lönekostnad bör vidare läggas *dels* egentligt dyrtidstillägg, beräknat efter 18 procent, eller 229 975 kronor 20 öre, *dels* ock barntillägg, beräknat efter två barn per befattningshavare, eller 23 520 kronor.

Kostnaderna för läkarvård enligt § 25 (2 500 kronor) och för begravningshjälp enligt § 32 (5 000 kronor) skola även utgå av anslaget till distriktsveterinärer. Av detta anslag skola även utgå alla vikariatserättningar (122 500 kronor) å distriktsveterinärtjänst, varför anslaget bör höjas med cirka 130 000 kronor.

Det för distriktsveterinärernas lönerreglering erforderliga beloppet skulle alltså uppgå till i runt tal 1 660 000 kronor. Med hänsyn till de olika ändamål anslaget skall tjäna, bör anslaget göras till förslagsanslag och naturligen upptagas å ordinarie stat.

Nuvarande kostnader för distriktsveterinärerna uppgå till 326 000 kronor (250 000 kronor till statsbidrag och 76 000 kronor till dyrtidstillägg). Den ökade kostnaden för staten blir sålunda 1 334 000 kronor, samtidigt med att från landets landsting avlyftes ett belopp av omkring 842 000 kronor.

Såsom styrelsen redan förut antytt, kan måhända icke den ovan föreslagna löneregleringen omedelbart genomföras. Då emellertid en förbättring av distriktsveterinärernas ställning är av den yttersta vikt, har styrelsen ansett sig böra taga jämväl det av svenska distriktsveterinärföreningen föreslagna andra alternativet under närmare prövning. Styrelsen har därvid funnit detsamma med vissa ändringar kunna godtagas såsom en övergångsform till den stora löneregleringen.

Styrelsen utgår därvid från den bestämda förutsättningen, att samtliga landsting fattat beslut om sådan förbindelse, som oförmäles i § 2 av kungörelsen den 8 juni 1923 angående statsbidrag till distriktsveterinärers avlönande. Under denna förutsättning vill styrelsen alltså tillstyrka, att, förutom nu enligt § 1 i sistnämnda kungörelse utgående statsbidrag, må av statsmedel årligen utgå såsom bidrag till begynnelseavlönningen å distriktsveterinärbefattning ytterligare lönetillägg, motsvarande skillnaden mellan å ena sidan nu utgående landstingsanslag till grundlön, ortstillägg och ålderstillägg å befattningen samt förenämnda statsbidrag till densamma och å andra sidan det lönebelopp, som skulle tillkomma befattningshavaren enligt den ovan föreslagna löneplanen med hänsyn tagen till att intjänat första ålderstillägg anses motsvara löneklass 2 och intjänat andra ålderstillägg löneklass 4. Någon hänsyn till dyrtidstillägg bör alltså icke tagas vid denna skillnadsberäkning och något dyrtidstillägg ej beräknas å lönetilläggen. Högsta lönetillägg skulle utgöra 2 716 kronor. En del distrikt få intet sådant tillägg.

Denna övergångsbestämmelse vill styrelsen föreslå skola gälla intill den 1 januari 1934, då de flesta landstingsbesluten om distriktsveterinärernas löneförmåner varit gällande i tio år.

Till åskådliggörande av nämnda beräkning må nedanstående exempel tjäna.

Ex. Distriktsveterinären i Lindesbergs distrikt har nu av landstingen grundlön 1 400 kronor, ortstillägg 400 kronor, och 2 ålderstillägg å 225 kronor och av staten bidrag till lönen 700 kronor och till 2 ålderstillägg 450 kronor. Hans sammanlagda lön utgör 3 400 kronor förutom dyrtidstillägg av såväl landstinget som staten.

Å den nya löneplanen skulle tjänsten tillhöra lönegrupp IV och inne-

havaren med sina två ålderstillägg uppföras i klass 4. Lönebeloppet bleve då 5 688 kronor utom dyrtidstillägget.

Det ytterligare statsbidraget bleve enligt ovanstående förslag skillnaden mellan 5 688 kronor och 3 400 kronor eller 2 288 kronor.

Hade innehavaren endast ett ålderstillägg bleve skillnaden 2,138 kronor (5 088 — 2 950) och hade han icke något ålderstillägg 2 288 kronor (4 788 — 2 500).

Den exakta kostnaden för dessa ytterligare statsbidrag är svår att beräkna, utan att en utredning göres om de olika distriktens och innehavarnas ställning å den föreslagna löneplanen.

Tillnärmelsevis synes man dock kunna säga, att eftersom 163 distrikt tillhöra de två första grupperna och återstående 82 distrikt de övriga högre grupperna ungefärliga medeltalet ligger något över andra gruppen. Utgår man härifrån, skulle man erhålla följande uppställning av beloppen:

I.	1) grundlön enl. nya löneplanen grupp II	1 037 820 kr.	
	2) 4 löneklassen enl. nya löneplanen för c:a 150 befattningar	135 000 »	
	3) 2 löneklassen enl. nya löneplanen för ca 50 befattningar	15 000 »	s:a 1 187 820 kr.

Härifrån avgå:

II.	1) grundlön för landstingen	521 506 kr.	
	2) ålderstillägg från landsting	173 115 »	
	3) grundlön och ålderstillägg från staten	250 000 »	s:a 944 621 »
			Rest 243 199 kr.

Då nämnda rest väl får anses såsom ett minimum för de ytterligare kostnader, staten skulle få enligt övergångsförslaget, finner styrelsen skäligt föreslå, att nuvarande förslagsanslaget till distriktsveterinärers avlönande höjes med 300 000 kronor. Som enligt förslaget något dyrtidstillägg icke skulle beräknas å lönetillägget åt distriktsveterinärer, behöver det extra förslagsanslaget å 76 000 kronor till dyrtidstillägg åt dessa befattningshavare icke höjas.

Under åberopande av vad ovan anförts får styrelsen alltså hemställa att Eders Kungl. Maj:t täcktes *antingen* förelägga riksdagen förslag till definitiv lönereglering på sätt styrelsen föreslagit, *eller* om sådan lönereglering icke anses kunna omedelbart genomföras, föreslå riksdagen att höja förslagsanslaget till distriktsveterinärers avlönande till 550 000 kronor eller med 300 000 kronor för statsbidragens höjande på sätt styrelsen alternativt förordat.»

I underdänig skrivelse den 10 september 1926 har svenska distriktsveterinärföreningen anslutit sig till medicinalstyrelsens förslag samt hemställt, att proposition i ärendet måtte föreläggas 1927 års riksdag.

Svenska distriktsveterinärföreningen har dessutom i underdänig skrivelse den 31 augusti 1926 avlämnat fullständigt förslag till avlöningsreglemente för distriktsveterinärer jämte motivering till detta förslag.

Skrivelse från
svenska dist-
riktsveteri-
närföreningen
den 31 augusti
1926.

Statskontorets utlåtande den 23 november 1928. Statskontoret har den 23 november 1928 avgivit infortrat utlåtande i ärendet och därvid beträffande lönefrågan anført i huvudsak följande.

»I föreliggande ärende har påyrkats en väsentlig förhöjning av distriktsveterinärernas löner. Berörda yrkande torde i detta sammanhang böra föranleda prövning av skäligheten av nu gällande avlöningsförmåner. Distriktsveterinär åtnjuter för närvarande lön med 2 100 kronor, varav en tredjedel bekostas av staten och två tredjedelar av landstinget. Med befattningen är förenad rätt till två ålderstillägg å vardera 450 kronor efter respektive fem och tio års tjänstgöring. Kostnaderna för ålderstilläggen bestridas av staten och landstinget med hälften vardera. Distriktsveterinär i något av de fyra nordligaste länen uppbär ett tillägg å grundlönen av 500 kronor, varav staten gäldar 200 kronor och landstinget 300 kronor. Distriktsveterinärernas pensionsförhållanden äro från och med år 1920 ordnade genom reglementet den 31 december 1919 för statens anstalt för pensionering av folkskollärare m. fl., numera statens pensionsanstalt. Till distriktsveterinär, som erhåller dyrtidstillägg å honom från vederbörande landsting tillkommande avlöning utgår dyrtidstillägg av statens medel med motsvarande andel av statsbidraget, ålderstillägg däri inberäknat, dock högst med en tredjedel av statsavlöningen. Utöver angivna löneförmåner åtnjuter distriktsveterinär vid veterinärförrättningar, som på anmodan av enskild djurägare utföres inom tjänstedistrikt, ersättning enligt av Kungl. Maj:t fastställd taxa (Sv. förf.saml. 1914 nr 180). Enligt utredningen i förevarande ärende uppgå bruttoinkomsterna av praktik och enskilda uppdrag inom 16 veterinärdistrikt ej till 2 000 kronor, inom 40 distrikt till 2 000 men ej till 3 000 kronor, inom 45 distrikt till 3 000 men ej till 4 000 kronor, inom 40 distrikt till 4 000 kronor men ej till 5 000 kronor samt inom 103 distrikt till mer än 5 000 kronor.

Distriktsveterinärs ekonomiska ställning är givetvis i hög grad beronde av inkomsterna av enskilda förrättningar. Av den gjorda utredningen framgår, att dessa äro inom olika distrikt synnerligen växlande. För den skull bör, enligt statskontorets förmenande, distriktsveterinärs lön vara så avpassad, att även för befattningshavare inom mindre givande distrikt förutsättningarna för full försörjning kunna sägas vara för handen. Ur denna synpunkt synes den nu gällande lönen för distriktsveterinär vara väl låg.

Jämväl en annan omständighet torde i detta sammanhang vara av betydelse. I sitt ovanberörda utlåtande av den 28 juli har statskontoret gjort gällande, att vid bedömandet av distriktsveterinärernas avlöningsförmåner hänsyn bör tagas till dessa avlöningsförmånens förhållande till länsveterinärernas avlöning, samt att man i sådant avseende bör utgå från å ena sidan distriktsveterinärs slutavlöning och å andra sidan länsveterinärs begynnelselön. De skäl, som statskontoret anført till stöd för sin berörda uppfattning, finner ämbetsverket alltjämt giltiga. Skillnaden mellan länsveterinärs begynnelseavlöning och distriktsveterinärs slutavlöning, som före den 1 januari 1921 utgjorde 975 kronor, uppgick vid tiden för statskontorets åberopade utlåtande till 1 800 kronor. Medan statskontoret för det dåvarande icke ansåg sig kunna tillstyrka en höjning av distriktsveterinärernas avlöning, uttalade sig vederbörande departementschef i statsverkspropositionen till 1923 års riksdag (IX. H. T. p. 73) för en löneförhöjning, varigenom skillnaden skulle minskas till

1 000 kronor eller i det närmaste sammanfalla med motsvarande skillnad före distriktsveterinärernas senaste lönereglering. Detta blev också riksdagens beslut. Sedan länsveterinärerna numera inordnats under allmänna avlöningsreglementet med placering i tjugonde lönegraden, har skillnaden mellan länsveterinärs begynnelselön och distriktsveterinärs slutlön åter ökats och utgör för närvarande å A-ort 1 860 kronor eller, om hänsyn toges även till dyrtidstilläggen, 1 656 kronor. Det synes statskontoret, att distriktsveterinärs lön lämpligen bör avvägas i ungefärligen samma proportion till länsveterinärs lön, som år 1923 ansågs tillbörlig. På grund av vad sålunda anförts anser statskontoret, att grundlönen för distriktsveterinär bör kunna bestämmas till 2 850 kronor.

Enligt statskontorets uppfattning bör statsverket jämväl efter den ifrågasatta löneförhöjningen bidra till distriktsveterinärernas avlönande med en tredjedel av grundlönen. Vid tidigare löneförhöjningar hava, enligt vad som upplysts, landstingen i olika fall genom minskning av sina förutvarande anslag helt eller delvis tillgodogjort sig statsbidragen. Till förekommande i möjligaste mån härav synes emellertid såsom villkor för utgående av förhöjt statsbidrag böra föreskrivas, att landstingen förbinda sig att bidra med två tredjedelar av avlöningen och hälften av åldersstilläggen.

Den nu föreslagna förhöjningen av distriktsveterinärernas löner skulle för statsverkets del medföra en ökning av nu utgående förslagsanslag med 62 500 kronor för 250 distriktsveterinärer.

Statskontoret får alltså, med hemställan om avslag å distriktsveterinärföreningens framställning i övrigt, tillstyrka, att det i riksstaten uppförda ordinarie förslagsanslaget till distriktsveterinärernas avlönande måtte bestämmas till 312 500 kronor.»

Inom statskontoret har skiljaktig mening uttalats av t. f. statskommissarien Gibson, som efter att hava lämnat vissa sifferuppgifter rörande statens bidrag till distriktsveterinärernas avlöning anför följande.

»Då distriktsveterinärerna därjämte vid resa på grund av smittsam sjukdom äga uppbära rese- och traktamentsersättning av statsmedel, måste det bidrag, staten lämnar dem för i statens tjänst utfört arbete, anses fullt tillräckligt. Statskontorets majoritet synes emellertid vilja bortse ifrån att distriktsveterinärs arbete för statens räkning ej är av stor omfattning och majoriteten har ur synpunkten, att distriktsveterinärs lön bör vara så avpassad, att även för befattningshavare inom mindre givande distrikt förutsättningarna för full försörjning kunna sägas vara för handen, ansett nu gällande lön för distriktsveterinär vara för låg. Och härav drager majoriteten den slutsatsen att statsbidragen böra ökas. Enligt min mening ankommer det emellertid ej på statsverket utan på Ortsmyndigheterna att tillse, att lönen avpassas så att distriktsveterinär erhåller full försörjning. Ifrågavarande myndigheter hava också större möjligheter att avpassa avlöningarna efter förhållandena i de olika orterna. I detta sammanhang vill jag erinra, att statskontoret i förberörda underdåniga utlåtande¹ beträffande de distriktsveterinärer, som äro i behov av ökade avlöningsförmåner, framhållit det mindre lämpliga i att avlyfta kostnaden för distriktsveterinärernas avlöning från de enskilda bland landets befolkning, som hade ett direkt intresse av deras

¹ Dagtecknat den 28 juli 1921 (se andra kapitlet).

verksamhet och överflytta den på landets samtliga innebyggare. Kostnaderna för distriktsveterinärernas grundavlöning utöver då utgående statsbidrag borde därför enligt statskontorets förmenande bestridas av landstingsmedel.

Beträffande frågan om förhållandet mellan länsveterinärs och distriktsveterinärs avlöningsförmåner är det visserligen riktigt, att vederbörande departementschef i statsverkspropositionen till 1923 års riksdag (IX H. T. p. 73) uttalat sig för en löneförhöjning för distriktsveterinärerna, varigenom skillnaden mellan länsveterinärs grundavlöning och distriktsveterinärs slutavlöning skulle minskas till 1 000 kronor, samt att riksdagen beslöt i enlighet härmed. Men att härav draga den slutsatsen, att skillnaden under alla omständigheter bör uppgå till 1 000 kronor, synes mig ej riktigt. Ifrågavarande belopp måste nämligen betraktas såsom ett minimibelopp med hänsyn till rekryteringen av länsveterinärer. I det utlåtande, som den 10 februari 1920 avgavs av medicinalstyrelsen i anledning av en av svenska länsveterinärföreningen gjord framställning, ansåg sig medicinalstyrelsen böra framhålla vikten av att länsveterinärernas avlöning gjordes så mycket förmånligare än distriktsveterinärernas, att man vid tillsättning av länsveterinärtjänster kunde påräkna att till dessa befattningar erhålla de skickligaste bland distriktsveterinärerna. Det har också visat sig att länsveterinär, senast under år 1928, sökt distriktsveterinärtjänst. För övrigt bör vid en jämförelse mellan länsveterinärs och distriktsveterinärs avlöningsförmåner beaktas, att före den 1 juli 1926 uppburo länsveterinärer dyrtidstillägg efter mera förmånligare grunder, under det att det nu beträffande dem tillämpas de mindre förmånliga grunderna. Storleken av skillnaden mellan här ifrågavarande avlöningsförmåner synes under alla omständigheter endast kunna anföras som skäl för höjning av länsveterinärernas avlöningsförmåner men ej för en ökning av distriktsveterinärernas.

I ärendet har det upplysts, att vid tidigare löneförhöjningar i olika fall landstingen genom minskning av sina förutvarande anslag helt eller delvis tillgodogjort sig statsbidragen. Att landstingen så hava förfarit torde hava berott på att landstingen ansett, att sammanlagda avlöning av stats- och ortsbidrag ej borde överstiga vad som kunde anses vara skäligt. Nu har majoriteten föreslagit införandet av föreskrift, att landstingen såsom villkor för utgående av förhöjt statsbidrag skulle förbinda sig att bidraga med $\frac{2}{3}$ av avlöningen. Enligt min mening böra landstingen äga möjlighet att bestämma avlöningen till vad som inom varje landstingsområde kan anses lämpligt, men ett genomförande av majoritetens förslag skulle medföra, att man till stor del skulle beröva landstingen denna möjlighet. Det bör i detta sammanhang observeras, att en del distriktsveterinärer hava ganska avsevärda inkomster av enskild praktik.

Under åberopande av det nu anförda anser jag, att statskontoret bort avstyrka bifall till förevarande framställning jämväl i vad avser höjning av nu till distriktsveterinärs avlöning utgående statsbidrag.»

Till de sakkunniga överlämnad framställning.

Till de sakkunniga har jämväl för att tagas i övervägande i samband med utredningen överlämnats förut omförmälda vid detta betänkande såsom bilaga fogade skrivelse från distriktsveterinärföreningen, vilken skrivelse även berör lönefrågan.

I underdånig skrivelse den 18 september 1923 har Västerbottens läns landsting hemställt, att statsbidraget till distriktsveterinärernas avlöning måtte för de fyra nordligaste länen utgå med 75 procent av de till veterinären utgående löneförmånerna från landsting och kommuner. Till stöd för sin framställning har landstinget åberopat, att dessa läns landsting göra betydligt större uppoffringar för veterinärvården än övriga landsting, samt att innehavarna av veterinärtjänsterna inom de norrländska distrikten i allmänhet äro nytutexaminerade, medan motsvarande tjänster i andra landsdelar besättas med dem, som därstädes erhållit sin första praktiska utbildning på egen hand och förvärvat erfarenhet inom kallet. Statens bidrag till distriktsveterinärlönerna vore emellertid endast 200 kronor större i dessa län. Genom nu gällande högre veterinärtaxa för de fyra nordligaste länen hade redan erkänts, att behov av särskild gottgörelse inom dessa län vore erforderlig på grund av rådande förhållanden. Av samma skäl vore också de högre löner, som utginge i dessa län, av behovet påkallade. Det syntes då vara rättvist, att även statens bidrag till distriktsveterinärernas i nämnda fyra län avlöning sattes väsentligt högre än det, som utginge till veterinärerna inom andra län. Statsbidraget, som nu utginge med omkring 50 procent av lägsta tillåtna lön, borde enligt landstingets mening utgå med 75 procent av den lön, som landsting och kommuner lämnade till veterinärerna. Av nämnda landsting förutsattes vidare, att landstingen skulle fastställa nya efter ett blivande statsbidrag avpassade lönebestämmelser. Samtidigt borde i anledning av denna ökade avlöning av statsmedel samma veterinärtaxa tillämpas för de fyra nordligaste länen som för landet i övrigt.

Länsstyrelsen i Västerbottens län har tillstyrkt den av landstinget gjorda framställningen.

Medicinalstyrelsen har den 25 november 1927 yttrat sig i ärendet, och därvid hänvisat till sitt tidigare återgivna yttrande den 15 maj 1926. Medicinalstyrelsen har samtidigt överlämnat yttranden från länsstyrelserna i Västernorrlands, Jämtlands och Norrbottens län ävensom därvid fogade yttranden från vederbörande veterinärstyrelser och länsveterinärer, vilka i stort sett tillstyrkt framställningen. Länsstyrelsen och veterinärstyrelsen i Västernorrlands län hava dock gjort gällande, att värdet av ett förhöjt statsbidrag skulle komma att avsevärt minskas, därest landstingen, såsom i framställningen syntes vara avsett, tillgodogjorde sig förhöjningen genom att i motsvarande grad sänka sin andel å avlöningen.

Över ovannämnda framställning och yttranden har statskontoret den 17 december 1927 avgivit utlåtande, varvid statskontoret framhållit, att av de i ärendet avgivna yttrandena syntes framgå, att de tillämpade anordningarna i fråga om avlöandet av distriktsveterinärerna i de fyra nordligaste länen icke medfört nämnvärda olägenheter vare sig vid tillsättandet av distriktsveterinärtjänster eller vid utkrävandet av ersättning enligt den

Framställning från Västerbottens läns landsting den 18 september 1923 och däröver avgivna yttranden.

för nämnda län gällande högre veterinärtaxan. Vid sådant förhållande och då tillika blivit upplyst, att fråga väckts om lönereglering för samtliga distriktsveterinärer, syntes enligt statskontorets mening den av Västerbottens läns landsting gjorda framställningen icke böra föranleda någon åtgärd från Kungl. Maj:ts sida.

Distriktsveterinärernas nuvarande avlöningsförmåner m. m.

1	2	3	4	5
Landstingsområde	Antal distriktsveterinärer, från vilka uppgifter inkommit	Avlöning, inbegripet ålders- och dyrtidstillägg, i medeltal under åren 1927—1929 kronor	Nettoinkomster enligt taxa i medeltal under åren 1927—1929 kronor	Summa avlöning och taxainkomst (kol. 3 + 4) kronor
Stockholms län	9	3 396	3 769	7 165
Uppsala län	3	3 503	2 896	6 199
Södermanlands län	10	2 984	5 101	8 085
Östergötlands län	12	3 703	4 005	7 708
Jönköpings län	9	3 806	1 613	5 419
Kronobergs län	5	3 317	1 795	5 112
Kalmar läns södra	9	3 677	2 926	6 603
Kalmar läns norra	5	3 348	2 821	6 169
Gotlands län	2	2 679	3 292	5 971
Blekinge län	4	3 605	4 165	7 770
Kristianstads län	10	3 311	4 882	8 193
Malmöhus län	16	3 732	5 116	8 848
Hallands län	4	3 727	3 662	7 389
Göteborgs län	8	3 012	3 278	6 290
Älvsborgs län	18	2 812	2 798	5 610
Skaraborgs län	14	3 285	5 216	8 501
Värmlands län	11	3 703	2 809	6 512
Örebro län	11	4 294	3 702	7 996
Västmanlands län	6	3 171	2 959	6 130
Kopparbergs län	12	4 106	2 458	6 564
Gävleborgs län	10	4 517	3 169	7 686
Västernorrlands län	9	6 393	1 594	7 987
Jämtlands län	11	5 326	1 593	6 919
Västerbottens	10	5 282	1 790	7 072
Norrbottens län	6	5 492	918	6 410
I medeltal	—	3 891	3 214	7 105

De sakkunniga hava, såsom förut omnämnts, från samtliga landets distriktsveterinärer infordrat uppgifter rörande deras inkomster av veterinärverksamheten under åren 1927—1929 dels i avseende å från staten, landstingen eller kommunerna utgående avlöningsförmåner, dels enligt gällande taxa, dels ock i övrigt.

De sakkunnigas yttrande.

I vidstående tabell har gjorts en sammanställning rörande ifrågasvarande avlönings- och taxeinkomster beträffande de distriktsveterinärer, som till de sakkunniga lämnat uppgifter i nyss angivna hänseenden. Anmärkas må, att endast från 26 distrikt av samtliga 250 (fr. o. m. år 1930 är antalet distrikt 251) uppgifter saknas, detta då beroende på ombyte av distrikt, dödsfall m. m. Bland nettoinkomsterna enligt taxa har givetvis icke medräknats möjligen uppkommen förtjänst å traktamentsersättning, men väl inkomst i form av arvode för tuberkulinundersökningar. Vid bestämmandet av nettoinkomsten enligt taxa hava från sammanlagda inkomsten avdragits utgifter och omkostnader för tjänsten såsom hyra för expeditionslokal och sjukstall, inköp av instrument och facklitteratur, avlöning till assistent samt kostnad för skjutsar.

Under år 1929 hava 56 distriktsveterinärer eller fjärdedelen av hela det antal distriktsveterinärer, som avlämnat uppgifter, från köttbesiktningssbyråer och likartade inrättningar åtnjutit inkomster, varierande mellan 125 kronor och 6,770 kronor. Dessa inkomster fördela sig på följande sätt:

inkomster under 1 000 kronor.....	15	distriktsveterinärer
» 1 000—1 999 »	11	»
» 2 000—2 999 »	9	»
» 3 000—3 999 »	7	»
» av 4 000 » eller därutöver	14	»

I övrigt hava 143 distriktsveterinärer uppgivit, att de under år 1929 åtnjutit inkomster av mer eller mindre tillfällig natur med i medeltal 638 kronor, i vilket belopp då även ingår ersättning från vederbörande landsting för semestervikarie.

Bortsett från de inkomster av besiktningssbyråer eller likartade inrättningar, som uppbäras av vissa distriktsveterinärer, samt ersättning för avlöning av semestervikarie, torde medelinkomsten, beräknad å avlöning, ersättning enligt taxa och övrig inkomst av veterinärverksamhet, för landets distriktsveterinärer kunna med ledning av de lämnade uppgifterna uppskattas till 7 200 å 7 500 kronor om året.

De av distriktsveterinärerna lämnade uppgifterna, vilka i allmänhet torde hava grundats på de till taxeringsmyndigheterna avgivna deklARATIONERNA, utvisa emellertid, att nettoinkomsterna av enskild praktik växla högst betydligt inom olika landstingsområden samt att praktikinkomsterna i de fyra nordligaste länen äro högst avsevärt lägre än i övriga delar av landet. I de fall, då medicinalstyrelsen med stöd av lagen angående

köttbesiktning och slakthus den 10 oktober 1913 (nr 239) förordnat distriktsveterinär att vara besiktningsman, har sådan distriktsveterinär tillförts viss inkomst utöver den egentliga praktikinkomsten. Undantagsvis kan denna särskilda inkomst uppgå till betydande belopp. Att märka är dock, att distriktsveterinärens tid då ofta kommit att i sådan utsträckning tagas i anspråk för detta arbete, att hans praktikinkomst härav i någon mån påverkats. Förordnanden såsom besiktningsman vid köttbesiktningsbyrå eller exportslakteri innehavas emellertid allenast av ungefär en fjärdedel av landets distriktsveterinärer. Vid slakthus eller större byråer plägar för övrigt numera distriktsveterinär icke tagas i anspråk såsom besiktningsman. Praktikinkomsten röner i ett stort antal distrikt inverkan av huruvida praktik därstädes jämväl utövas av länsveterinär, militärveterinär eller annan veterinär, icke anställd i allmän tjänst.

I statsrådsprotokollet den 5 juli 1929 har anförts, att de sakkunniga borde upptaga till utredning spörsmålet om den ersättning, som skulle tillkomma distriktsveterinärerna för deras arbete, samt frågan om den sammanlagda inkomst, vilken borde beräknas skola tillföras distriktsveterinärerna, ävensom slutligen lämpliga förhållandet mellan den fasta avlöningen och den gottgörelse enligt taxa, som borde tillkomma distriktsveterinärerna, eller med andra ord huru stor del av distriktsveterinärernas avlöningsförmåner, som borde bestridas av det allmänna, och huru stor del, som borde läggas på deras enskilda uppdragsgivare.

Vad först beträffar frågan om den sammanlagda inkomst, vilken för framtiden bör beräknas skola tillföras distriktsveterinärerna, hysa de sakkunniga den uppfattningen, att man vid bedömandet av storleken av denna inkomst bör taga hänsyn till distriktsveterinärernas långa utbildningstid samt önskvärdheten av att kunna bibehålla distriktsveterinärkåren vid den höga standard i avseende å duglighet och fackkunskap, som den allmänt anses innehava. I betraktande härav lär den inkomst i allmänhet i ett distrikt, varest arbetsbördan och praktikmöjligheterna kunna anses såsom normala, böra uppgå till åtminstone 8 000 kronor, vilken inkomst sedermera bör kunna genom intjänade ålderstillägg ökas till omkring 9 000 kronor. Inkomsten skulle alltså i genomsnitt uppgå till åtminstone 8 500 kronor. De sakkunniga hava ansett sig böra utgå från att distriktsveterinär i allmänhet bör, där så lämpligen kan ske och särskilt i distrikt med begränsade praktikmöjligheter, förordnas såsom besiktningsman vid inom distriktet inrättade köttbesiktningsbyråer och exportslakterier samt att detta i varje fall äger rum, då inkomsten därifrån icke överstiger 2 000 kronor. Alldenstund inrättandet av köttbesiktningsbyråer är en kommunal angelägenhet, kan emellertid nu icke denna omständighet tillmätas större betydelse. Samma synpunkt gäller exportslakterier, vilka inrättas på enskilt initiativ. Uppmärksammas bör dock, att ett mycket stort antal distriktsveterinärers inkomster för

närvarande till mer än hälften utgöras av ersättning för enligt taxa utfört arbete. Denna del av inkomsten, som icke kan anses jämförbar med fast inkomst i form av avlöning, torde vid jämförelse med de inkomster, som tillkomma befattningshavare i statens tjänst, vilka hava hela sin inkomst bestämd i form av avlöning av statsmedel, böra reduceras med omkring 25 procent. En motsvarande beräkning har skett exempelvis vid uppskattandet av de inkomster, som uppbäras av statens lantbruksingenjörer, för vilka lönereglering genomförts vid 1930 års riksdag. Vidkommande därefter frågan om huru denna inkomst lämpligen bör fördelas äro de sakkunniga av den meningen, att i ett normaldistrikt åtminstone hälften av distriktsveterinärernas inkomster bör utgå i form av fast avlöning. Emellertid hålla de sakkunniga före, att, i likhet med vad som redan nu är fallet, i de nordligaste länen en väsentligt större del än hälften av inkomsterna bör utgå i denna form. Genom det förslag, som de sakkunniga här framlägga, kommer någon ökning av distriktsveterinärernas inkomster att ske därigenom, att en höjning av de sakkunniga ifrågasättes av den gottgörelse, som utgår till distriktsveterinär vid arbete för statens räkning. Denna inkomstökning torde emellertid bliva jämförelsevis obetydlig, och lär i detta sammanhang icke kunna tillmätas större vikt. En begränsning i möjligheterna av att på distriktsveterinärernas enskilda uppdragsgivare överflytta kostnaderna ligger redan däri, att detta skulle föranleda en höjning av ersättningen enligt 1914 års taxa för distriktsveterinärer. Ersättningsgrunderna i denna taxa hava emellertid avvägs med hänsyn till jordbrukarbefolkningens ekonomiska bärkraft och stå i visst samband till andra förrättningsstaxor.

Distriktsveterinärföreningen har med tillstyrkande av medicinalstyrelsen föreslagit, att distriktsveterinär skulle placeras i 17:de lönegraden av den i avlöningsreglementet för allmänna civilförvaltningen intagna löneplanen. Statskontoret åter, som icke förordnat statsanställning, har tillstyrkt en ökning av distriktsveterinärernas avlöning med 750 kronor om året eller från nuvarande lägst 2 100 kronor till lägst 2 850 kronor. Härvid har emellertid tydligen förutsatts, att denna avlöning skulle betraktas såsom s. k. oreglerad avlöning, enär någon förändring i dyrtidstilläggsgrunderna icke samtidigt ifrågasatts. Tillämpar man då det beräkningssätt, som kommit till användning vid uppgörandet av exempelvis löneregleringen för försvarsväsendets personal, bör sistnämnda minimibelopp för att kunna jämföras med den i avlöningsreglementets löneplan upptagna s. k. reglerade avlöningen ökas med 20 procent eller till 3 420 kronor. Även om det torde kunna anmärkas, att denna beräkningsgrund är något för hög, lär dock en tillämpning av statskontorets förslag närmast föranleda distriktsveterinärernas placering i 15:de lönegraden å löneplanen, där begynnelseavlöningen i lägsta löneklassen å A-ort är 3 450 kronor.

Med hänsyn till distriktsveterinärernas utbildning samt de risker,

som äro förenade med deras tjänsteutövning, hava de sakkunniga kommit till den uppfattningen, att en placering i 15:de lönegraden i huvudsaklig anslutning till statskontorets förslag måste anses befogad. Även om skäl kunna anföras för en något högre placering, hava de sakkunniga funnit sig böra stanna vid en placering i 15:de lönegraden bland annat av det skälet, att de samtidigt komma att, såsom nyss nämnts, föreslå en höjning av den ersättning, som bör tillkomma distriktsveterinärerna liksom andra veterinärer för det arbete, de hava att vid särskilda tjänsteförrättningar utföra för statens räkning. Jämväl synes vid denna frågas bedömande hänsyn böra tagas till den omständigheten att en statsanställning av distriktsveterinärerna för dem kommer att utöver den direkta avlöningen medföra åtskilliga förmåner, vilka äro förenade med anställning i statens tjänst.

På i huvudsak enahanda skäl, som föranlett riksdagen att för provinsialläkarna införa en särskild lönegruppering med hänsyn till tjänstgöringsdistriktens svårskötthet och storleken av den inkomst av enskild praktik, som därstädes kunde påräknas, vilja de sakkunniga föreslå en särskild löneplan även för distriktsveterinärerna, där i första gruppen avlöningen skulle motsvara den i A-ort i 15:de lönegraden med en begynnelseavlöning av 3 450 kronor och en slutavlöning av 4 560 kronor. Antalet lönegrupper synes i anslutning till löneplanen för provinsialläkarna samt till de av distriktsveterinärföreningen och medicinalstyrelsen framställda förslagen böra bestämmas till sju. Skillnaden mellan avlöningen inom de olika lönegrupperna synes lämpligen kunna bestämmas till 360 kronor. Uppflyttning till högre löneklass skulle ske enligt de i avlöningsreglementet för allmänna civilförvaltningen fastställda grunderna efter respektive 3, 6, 9 och 12 års tjänstgöring.

De sakkunniga vilja i anslutning härtill föreslå följande

Löneplan för distriktsveterinärer.

Löneklass	L ö n e g r u p p						
	I	II	III	IV	V	VI	VII
	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.
1	3 450	3 810	4 170	4 530	4 890	5 250	5 610
2	3 660	4 020	4 380	4 740	5 100	5 460	5 820
3	3 960	4 320	4 680	5 040	5 400	5 760	6 120
4	4 260	4 620	4 980	5 340	5 700	6 060	6 420
5	4 560	4 920	5 280	5 640	6 000	6 360	6 720

Enligt de sakkunnigas mening bör det ankomma på Kungl. Maj:t att, i likhet med vad som är fallet beträffande gällande ortsgruppering, verkställa fördelning av distriktsveterinärbefattningarna å de särskilda lönegrupperna. Härvid synes, såsom redan nämnts, hänsyn böra tagas till i

vad mån distriktsveterinärs tjänstgöringsdistrikt kan anses svårskött eller ej samt till storleken av påräkneliga inkomster av enskild praktik eller andra förvärvskällor. Jämväl torde böra beaktas om ock i mindre grad levnadskostnaderna och kallortsförhållandena. Särskilt kallortstillägg skulle nämligen icke förekomma. De sakkunniga hava ansett sig beträffande praktikinkomsten, i vilken jämväl inräknats arvoden för tuberkulinundersökningar, böra räkna med ungefär följande fördelning å lönegrupper:

Lönegrupp	I		inkomster av praktik	över 4 000 kronor	
»	II		»	»	» 3 501—4 000 »
»	III		»	»	» 3 001—3 500 »
»	IV		»	»	» 2 501—3 000 »
»	V		»	»	» 2 001—2 500 »
»	VI		»	»	» 1 501—2 000 »
»	VII		»	»	» högst 1 500 »

Begynnelse- och slutavlöningarna för distriktsveterinärer inom ifrågasvarande sju lönegrupper jämte dyrtidstillägg å dessa avlöningar ävensom genomsnittliga praktikinkomster framgå av nedanstående tablå.

Beräkning av distriktsveterinärernas inkomster under förutsättning av statsanställning enligt de sakkunnigas förslag.

Lönegrupp	I	II	III	IV	V	VI	VII
<i>Begynnelseavlöning:</i>							
Löneklass 1	3 450	3 810	4 170	4 530	4 890	5 250	5 610
Dyrtidstillägg	485	535	585	635	685	735	785
Genomsnittlig praktikinkomst	4 500	3 750	3 250	2 750	2 250	1 750	1 250
Summa kr.	8 435	8 095	8 005	7 915	7 825	7 735	7 645
<i>Slutavlöning:</i>							
Löneklass 5	4 560	4 920	5 280	5 640	6 000	6 360	6 720
Dyrtidstillägg	640	690	740	790	840	890	940
Genomsnittlig praktikinkomst	4 500	3 750	3 250	2 750	2 250	1 750	1 250
Summa kr.	9 700	9 360	9 270	9 180	9 090	9 000	8 910

De sakkunniga hava med ledning av de uppgifter, som av distriktsveterinärerna lämnats rörande deras praktikinkomster, verkställt nedanstående ungefärliga beräkning av det antal distrikt, som bör hänföras till en var av de sju lönegrupperna. Härvid hava de sakkunniga ansett, att distriktsveterinär, som har fast minimiinkomst från besiktningsbyrå eller slakteri av över 2 000 kronor, i allmänhet bör hänföras till grupp I, såvida

denna inkomst jämte praktikinkomsterna överstiger 4 000 kronor. Vid fördelningen å lönegrupper, vilken fördelning tid efter annan bör kunna ändras, lärar därjämte böra tagas i betraktande även inkomster av 2 000 kronor eller därunder från köttbesiktningsbyrå eller slakteri, där distriktsveterinär förordnats till besiktningsman. De sakkunnigas beräkning i avseende å lönegruppsfördelningen giver följande resultat:

Lönegrupp	I	111	distrikt
»	II	30	»
»	III	30	»
»	IV	15	»
»	V	15	»
»	VI	20	»
»	VII	30	»

Med hänsyn till den av medicinalstyrelsen tidigare föreslagna lönegrupperingen, vilken i de högre grupperna upptager ett lägre antal distrikt än som ovan angivits, synes det möjligt, att en minskning av det antal distrikt, som behöver hänföras till nämnda lönegrupper kan vidtagas. De sakkunniga hava emellertid funnit försiktigheten bjuda att vid den av dem verkställda anslagsberäkningen räkna med ovanstående fördelning.

En tillämpning av den sålunda föreslagna löneplanen vid jämförelse med medicinalstyrelsens förslag till löneplan giver vid handen, att i de distrikt, där distriktsveterinärerna hava de största inkomsterna av praktik, avlöningen enligt de sakkunnigas förslag blir lägre, medan åter i avseende å distrikt med ringa praktikmöjligheter skillnaden i avlöning blir obetydlig. I detta sammanhang bör dock uppmärksammas, att enligt såväl de sakkunnigas som medicinalstyrelsens förslag en sänkning av den sammanlagda avlöning, som i vissa landstingsområden redan nu tillerkänts distriktsveterinärerna, kan komma att äga rum på grund av genomförandet av den särskilda gruppindelningen av tjänstgöringsdistrikten.

Vad därefter beträffar de särskilda avlöningsbestämmelser, som kunna bli erforderliga vid statsanställning av distriktsveterinärerna, hava de sakkunniga utgått från att i stort sett motsvarande bestämmelser, som fastställts för provinsialläkarna, skola vinna tillämpning för distriktsveterinärernas del, dock med jämkning i vissa hänseenden, som beröras i distriktsveterinärföreningens ovan berörda skrivelse. Då en omarbetning för närvarande pågår av gällande avlöningsreglementen för statens befattningshavare, och, enligt vad de sakkunniga erfarit, i ett gemensamt avlöningsreglemente torde komma att — ehuru med särskild löneplan — intagas även provinsialläkarna, hava de sakkunniga icke funnit nödvändigt att nu uppgöra förslag till särskilda föreskrifter i avlöningshänseende för distriktsveterinärerna. Emellertid torde böra uppmärksammas, att till distriktsveterinär, som förordnats att uppehålla länsve-

terinärbefattning, bör utgå vikariatsersättning enligt särskilda grunder. Vikariatsersättningen synes böra bestämmas till i allmänhet 8 kronor om dagen samt jämkas nedåt i sådana fall av vikariat, då distriktsveterinär samtidigt uppehåller egen befattning. Därest vikariatet fullgöres å annan ort än stationeringsorten, bör givetvis utgå tjänstgöringstraktamente. Det särskilda vikariatsarvodet bör, i likhet med vad som är fallet vid provinsialläkares förordnande att bestrida förste provinsialläkarebefattning, utgöra ersättning jämväl för förlorad praktikinkomst. Möjlighet bör vidare beredas distriktsveterinär att på en gång uttaga semester för två år. Ej heller på övergångsanordningarna hava de sakkunniga ansett sig böra närmare ingå. Dock vilja de framhålla, att nuvarande innehavare av distriktsveterinärtjänster böra äga för placering i och uppflyttning till högre löneklass tillgodoräkna sig sin anställningstid såsom distriktsveterinär.

I fråga om pensioneringen av distriktsveterinärerna hava de sakkunniga redan framhållit såsom sin uppfattning, att nuvarande innehavare av distriktsveterinärbefattningar böra pensioneras av landstingen. Staten skulle däremot åtaga sig pensioneringen av de distriktsveterinärer, som utnämnas efter genomförandet av statsanställningen. Pensionsunderlaget för distriktsveterinär torde med hänsyn till nu gällande pensionunderlag, som utgör med utgående förhöjning 3 963 kronor, böra höjas till det belopp, vartill pensionsunderlaget i 21:a lönegraden blivit fastställt eller 4 200 kronor. Denna jämförelsevis obetydliga ökning av distriktsveterinärernas pensionsunderlag synes bland annat motiverat av den omständigheten, att det för 20:de lönegraden fastställda pensionsunderlaget, 3 924 kronor, understiger nu gällande pensionsunderlag.

Beträffande slutligen frågan om utbetalningen av avlöningsmedel till distriktsveterinär vilja de sakkunniga framhålla, att detta lämpligen bör ske genom en central förvaltningsmyndighet. Av praktiska skäl synes det önskvärt, att medicinalstyrelsen blir den myndighet, som kommer att ombesörja detta. Eljest torde det ligga närmast till hands att utbetalningen sker genom statskontoret.

De sakkunniga hava, för den händelse förslaget om statsanställning befinnes icke kunna nu genomföras, velat alternativt framlägga förslag till ordnandet av distriktsveterinärväsendet med bibehållandet i huvudsak av gällande anställningsförhållanden. I dylikt fall synas åtskilliga av de fördelar för det allmänna, som äro förenade med genomförandet av förslaget om statsanställning, icke stå att vinna. För distriktsveterinärernas del bör emellertid den ställning i avlöningshänseende, som de sakkunniga ansett böra tillkomma dem i allt fall i huvudsak bibehållas. Ett införande av en lönegruppering, på sätt ovan angivits, synes däremot icke kunna ifrågakomma, då denna förutsätter en enhetlig behandling i administrativt hänseende, vilket icke är möjligt att åstadkomma med veterinärsty-

relsernas nuvarande sammansättning och befogenheter. För de fyra nordligaste länen lärer liksom hittills en något högre avlöning böra utgå till där anställda distriktsveterinärer. De sakkunniga föreslå, att minimiavlöningen till distriktsveterinärerna bestämmas enligt följande löneplan:

Löneklass	I de fyra nord- ligaste länen ¹	I övriga delar av landet ²
	kronor	kronor
1	4 170	3 450
2	4 380	3 660
3	4 680	3 960
4	4 980	4 260
5	5 280	4 560

Uppflyttning till högre löneklass skulle ske efter respektive 3, 6, 9 och 12 års tjänstgöring vid ingången av kalenderkvartalet, näst efter det, då den fastställda tjänstgöringen fullgjorts, samt nuvarande innehavare av distriktsveterinärtjänster vara berättigade att för sådan uppflyttning enligt denna löneplan tillgodoräkna sin föregående anställningstid. Det torde skäligen böra ankomma på landstingen att tillse, att distriktsveterinär icke genom löneregleringen lider minskning i sina nu fastställda avlöningsförmåner. Därest högre avlöning skulle tillkomma honom enligt gällande avlöningsgrunder, synes det likaledes skäligt, att han får behålla denna avlöning, tills han kan komma i åtnjutande av förhöjd avlöning enligt de föreslagna grunderna.

Vidkommande frågan om statsbidraget till distriktsveterinärernas avlönande anse sig de sakkunniga, som icke kunna finna det vara tillräckligt att i någon mera avsevärd grad belasta landstingen med ökade utgifter, böra föreslå, att samma grunder, som nu gälla för statsbidrag till distriktsveterinärernas ålderstillägg, nämligen att staten härtill bidrager med halva beloppet, måtte fastställas för statsbidraget i dess helhet. Å landstingen bör ankomma att betala semestervikarie åt distriktsveterinär, som begagnar sig av semester under minst 20 dagar årligen, med intill 300 kronor om året. Dessutom böra landstingen ikläda sig förpliktelse att å sin del av distriktsveterinärens avlöning betala dyrtidstillägg enligt de grunder, som gälla för befattningshavare i statens tjänst med s. k. reglerad avlöning, medan statsverket betalar motsvarande dyrtidstillägg å statsbidraget. Utbetalningen till distriktsveterinärerna av avlöningsmedel torde böra ske månadsvis. I övrigt synes anledning icke föreligga att vidtaga någon jämkning i de av de särskilda landstingen fastställda avlönings- och anställningsvillkoren för distriktsveterinärerna. De nu föreslagna bestämmelserna torde böra avse löneperioden 1934—1943.

¹ Motsvarar grupp III i huvudförslaget.

² » » I » »

FJÄRDE KAPITLET.

Kostnadsberäkningar.

Enligt en av svenska landstingsförbundet till medicinalstyrelsen överlämnad tablå rörande de anslag, som av 1924 års landsting anvisats till veterinärväsendet, utvisa dessa anslag för samtliga då anställda 244 distriktsveterinärer följande belopp:

Begynnelselön och ålderstillägg	kronor	521 506.—
Dyrtidstillägg	»	173 115.—
Pensionsavgifter	»	88 841.80
Semesterarvoden	»	31 622.—
Övriga utgifter.....	»	27 084.93

Summa kronor 842 169.73

Vid åberopandet av ifrågavarande tablå i medicinalstyrelsens yttrande den 15 maj 1926 har tydligen en felräkning skett genom att kostnaderna för ålderstillägg och för dyrtidstillägg förväxlats.¹ Härigenom har det av medicinalstyrelsen beräknade anslagsbeloppet för statens bidrag till distriktsveterinärernas avlönande kommit att bli för lågt.

Med ledning av de från veterinärstyrelserna till de sakkunniga lämnade uppgifterna kunna numera landstingens kostnader för distriktsveterinärväsendet uppskattas på följande sätt:

Begynnelseavlönning till 251 distriktsveterinärer:

154 × 1 400	kronor	215 600
2 × 1 700	»	3 400
12 × 1 750	»	21 000
22 × 1 900	»	41 800
14 × 2 000	»	28 000
10 × 2 400	»	24 000
37 × 3 500	»	129 500
		kronor 463 300.

¹ Jämför sid. 38 och 39.

Alderstillägg till ifrågavarande distriktsveterinärer:

En beräkning av att i allmänhet ett ålderstillägg utgår till varje distriktsveterinär, som äger uppbära två ålderstillägg av landstingsmedel med 225 kronor för varje ålderstillägg, giver följande resultat:

251 × 225	kronor 56 475	
Ålderstillägg i övrigt i avrundat tal	» 7 525	kronor 64 000

Dyrtidstillägg, beräknat till i genomsnitt

28 procent å 527 300 kronor	kronor 147 644
-----------------------------------	----------------

Semesterersättningar:

92 × 300	kronor 27 600	
34 × 150	» 5 100	
I övrigt	» 6 000	» 38 700
Pensionsavgifter och övriga kostnader cirka		» 110 000
		Summa kronor 823 644

Landstingens nuvarande kostnader för distriktsveterinärväsendet torde med inräknande av vissa kommunbidrag kunna i runt tal uppskattas till 825 000 kronor, en beräkning, som, om hänsyn toges till efter år 1924 inträdd sänkning av dyrtidstilläggen, synes överensstämma med ovannämnda av landstingsförbundet lämnade uppgift å de anslag, som år 1924 beviljades till distriktsveterinärväsendet. Till dessa kostnader komma utgifterna för veterinärstyrelserna.

För bestridande av statens bidrag till kostnaderna för distriktsveterinärväsendet hava för budgetåret 1930/1931 anvisats följande anslag:

Ordinarie förslagsanslaget till distriktsveterinärens avlönande	kronor 265 000
Extra förslagsanslaget till dyrtidstillägg åt distriktsveterinärer	» 75 000
Summa kronor 340 000	

Sammanlagt kunna alltså landstingens och statens kostnader för distriktsveterinärväsendet för närvarande uppskattas till (825 000 + 340 000 =) 1 165 000 kronor.

Ett bifall till de sakkunnigas förslag skulle med utgångspunkt från det antal distrikt, som ansetts böra hänföras till de i föregående kapitel angivna lönegrupperna, medföra följande kostnader:

Avlöning enligt näst högsta löneklassen inom varje lönegrupp:

111 × 4 260.....	kronor 472 860	
30 × 4 620.....	» 138 600	
30 × 4 980.....	» 149 400	
15 × 5 340.....	» 80 100	
15 × 5 700.....	» 85 500	
20 × 6 060.....	» 121 200	
30 × 6 420.....	» 192 600	kronor 1 240 260
Dyrtidstillägg	» 180 000	
Summa kronor 1 420 260		

Enligt de sakkunnigas beräkning skulle för avlönande av distriktsveterinärer behöva upptagas i riksstaten ett ordinarie förslagsanslag av 1 240 000 kronor, från vilket anslag skulle utgå jämväl ersättningar till semestervikarier, sjukersättningar m. m. Huruvida detta anslagsbelopp kan komma att bli tillräckligt för bestridandet av även sistnämnda ersättningar kan ej nu med säkerhet avgöras, men de sakkunniga hava icke funnit sig böra här tillämpa andra grunder för beräkningen av medelsbehovet än dem, som i allmänhet numera vunnit tillämpning. För dyrtidstillägg enligt för närvarande gällande beräkningsgrunder lärer böra avses en summa av 180 000 kronor.

Ett bifall till statskontorets ovan omförmälda förslag om ökning av begynnelseavlöningen till distriktsveterinär med 750 kronor hade för det allmänna med inräknande av dyrtidstillägg å detta belopp medfört en ökad utgift av ungefär 240 000 kronor, varav ungefär 80 000 kronor för statsverket. För det allmänna hade distriktsveterinärväsendet vid genomförandet av statskontorets förslag kommit att draga en sammanlagd kostnad av (1 165 000 + 240 000 =) 1 405 000 kronor. De sakkunnigas förslag till statsanställning av distriktsveterinärerna medför, såsom ovan nämnts, en kostnad av i avrundat tal 1 420 000 kronor. Härvid är emellertid att märka, att statens utgifter för distriktsveterinärernas egen pensionering icke medräknats och att å andra sidan hänsyn icke tagits till de nuvarande kostnaderna för veterinärstyrelserna.

Medicinalstyrelsens förslag om statsanställning för distriktsveterinärerna har av styrelsen själv beräknats kosta 1 660 000 kronor. Under samma förutsättningar, som legat till grund för de sakkunnigas förslag och för beräkningen av kostnaderna för det allmänna enligt statskontorets förslag, skulle medicinalstyrelsens förslag föranleda en utgift av i det närmaste 1 500 000 kronor. Uppmärksammas må dock, att den av medicinalstyrelsen föreslagna fördelningen å lönegrupper giver till resultat en ungefär 60 000 kronor lägre kostnad än den, som följer av de sakkunnigas förslag samt att dessutom antalet veterinärdistrikt ökats, sedan medicinalstyrelsens förslag avgavs.

Om landstingens sammanlagda utgifter för pensionering av nuvarande

innehavare av distriktsveterinärtjänster kunna under de närmaste åren uppskattas till 50 000 kronor om året, medför de sakkunnigas förslag en ökad utgift för statsverket av (1 420 000 — 340 000 =) 1 080 000 kronor och samtidigt en minskning av landstingens utgifter av (825 000 + 20 000¹ — 50 000 =) 795 000 kronor.

Å riksstaten skulle anslag behöva enligt de sakkunnigas förslag upptagas först under budgetåret 1933—1934.

För ovan angivna alternativa förslag, framlagt för den händelse att distriktsveterinärernas nuvarande anställningsförhållanden bibehållas, synas kostnaderna för statsbidrag kunna beräknas på följande sätt:

$$214 \times \frac{4\,260}{2} = 455\,820$$

$$37 \times \frac{4\,980}{2} = 92\,130$$

Summa kronor 547 950

För dyrtidstillägg å statens andel i distriktsveterinärernas avlöning bör dessutom beräknas ett belopp av 80 000 kronor. Särskilda föreskrifter rörande fastställandet av detta dyrtidstillägg erfordras.

Genomförandet av detta förslag skulle alltså föranleda upptagandet i riksstaten av nuvarande ordinarie förslagsanslaget till distriktsveterinärernas avlöning med 548 000 kronor och extra förslagsanslaget till dyrtidstillägg åt distriktsveterinärer med 80 000 kronor. Landstingens kostnader för distriktsveterinärväsendet skulle enligt samma förslag kunna beräknas sålunda:

Avlöning till distriktsveterinärer	kronor 548 000
Dyrtidstillägg åt »	» 80 000
Semesterersättningar	» 38 700
Pensionsavgifter och övriga kostnader	» 110 000

Summa kronor 776 700

Härtill komma för landstingens del utgifterna för veterinärstyrelserna.

Enligt detta förslag komma statsverkets kostnader att ökas i förhållande till nu utgående belopp med (548 000 + 80 000 — 340 000 =) 288 000 kronor, medan samtidigt landstingens utgifter minskas med (825 000 — 776 700 = i avrundat tal) 48 000 kronor. Statskontorets ovan nämnda förslag skulle för landstingen medföra en utgiftsökning med i runt tal 160 000 kronor.

För de särskilda landstingens del bör i detta sammanhang uppmärksammas, att i de fyra nordligaste länen, där landstingens andel i distriktsveterinärernas begynnelseavlöning tidigare varit 3 500 kronor denna andel skulle komma att nedgå till 2 085 kronor, medan åter i övriga delar av landet, där begynnelseavlöningen av landstingsmedel nu utgör 1 400—2 400 kronor, andelen blir 1 725 kronor. För åtskilliga landsting innebär förslaget alltså en, om ock ringa kostnadsökning, medan detsamma för särskilt de norrländska landstingen medför en betydlig utgiftsminskning.

¹ Avser utgifterna för veterinärstyrelsernas verksamhet.

FEMTE KAPITLET.

Taxebestämmelser.

Genom Kungl. Maj:ts taxa för veterinärs tjänsteförrättningar den 19 oktober 1888 (nr 54) hava bestämmelser meddelats rörande ersättning för av veterinär utförda förrättningar för statens räkning samt för besikningar och andra förrättningar vid in- och utförsel av husdjur m. m. (ändrad genom kungl. kungörelse den 24 juli 1914, nr 106). För enskild husdjurssjukvård åter finnas föreskrifter meddelade i taxa för distriktsveterinärer den 31 juli 1914 (nr 180).

Såsom i statsrådsprotokollet den 5 juli 1929 omnämnts hava under de senaste åren åtskilliga framställningar gjorts rörande ändring i gällande bestämmelser om ersättning för av distriktsveterinärer m. fl. utförda förrättningar. Sålunda har svenska veterinärläkareföreningen gjort framställning om högre ersättning för obduktion av husdjur än som medgives enligt 1888 års taxa för veterinärs tjänsteförrättningar och 1914 års taxa för distriktsveterinärer. Vidare har svenska länsveterinärföreningen gjort framställning om meddelande av bestämmelser rörande ersättning åt veterinär i vissa fall för mikroskopisk undersökning av blodprov i diagnostiskt syfte. Slutligen hava aktiebolaget Lama samt Fallenius & Lefflers aktiebolag m. fl. firmor i Göteborg begärt en viss ändring i 1888 års taxa beträffande där stadgade arvoden vid besiktning och desinfektion m. m. vid införsel till Sverige från av smittsam kreatursjukdom berört främmande land av ull m. fl. varor. En generell framställning om utarbetande av ny mera tidsenlig taxa för veterinärs tjänsteförrättningar har därjämte gjorts av svenska länsveterinärföreningens styrelse och har lantbruksstyrelsen häröver yttrat sig.

Över samtliga dessa framställningar har medicinalstyrelsen den 21 februari 1922 avgivit utlåtande och därvid anfört följande:

»Vid årsmöte den 28 oktober 1916 behandlade svenska veterinärläkareföreningen en från svenska distriktsveterinärföreningen inkommen, den 18 augusti 1916 daterad framställning rörande arvodet för obduktion av husdjur. Uti nyssnämnda framställning hemställer distriktsveterinärföreningen, under hänvisning till medicinalstyrelsens kungörelse den 20 september 1915 angående föreskrifter beträffande obduktion av husdjur och styrelsens samma dag utfärdade råd och anvisningar för veterinär

Medicinalstyrelsens förslag år 1922.

till ledning vid utförande av obduktion å husdjur (nr 583 och 584), att svenska veterinärläkareföreningen måtte hos medicinalstyrelsen anhålla om vidtagande av åtgärder för höjning av i gällande taxa för veterinärs tjänsteförrättningar den 19 oktober 1888 (nr 54) föreskrivet arvode för obduktion av husdjur till ungefär enahanda belopp, som vore stadgat för obduktion, förrättad av läkare, samt om utfärdande av föreskrifter, att och huru för insändande av prov nödvändiga utensilier borde debiteras statsverket.

Såsom motivering för sin framställning hade distriktsveterinärföreningen framhållit, att de i förenämnda författningar (nr 583 och 584 år 1915) intagna bestämmelser enligt föreningens förmenande nödvändigtvis måste medföra höjning av i taxan föreskrivna arvodet för obduktion till ungefär enahanda arvode, som vore stadgat för läkarna. Dels blev nämligen den tid, som åtginge för dylik obduktion, lika lång, vare sig förrättningsmannen vore läkare eller veterinär, dels måste veterinären under obduktionen, hurudan väderleken än vore, hålla till i det fria eller i ett mer eller mindre dragigt uthus, och dels medförde slutligen det i författningen omnämnda instrumentariet en alltför stor utgift för en i vanliga fall så sällan återkommande förrättning

Förenämnda fråga om åtgärder för höjning av arvodet för obduktion av husdjur hade den 27 oktober 1916 även behandlats vid länsveterinärföreningens sammanträde, därvid föreningen, som ansåg en höjning av ifrågavarande arvode fullt befogad, beslöt hos svenska veterinärläkareföreningen hemställa, att föreningen hos vederbörande måtte göra framställning om höjning av sagda arvode från nu gällande 7 respektive 3 kronor till exempelvis 15 respektive 5 kronor.

På grund av nämnda framställningar av svenska distriktsveterinärföreningen och länsveterinärföreningen hemställde svenska veterinärläkareföreningen uti en till medicinalstyrelsen den 22 februari 1917 inkommen skrivelse och jämlikt vid sagda årsmöte fattat beslut,

att medicinalstyrelsen måtte vidtaga åtgärder för höjning av de i Eders Kungl. Maj:ts nådiga taxa för veterinärs tjänsteförrättningar den 19 oktober 1888 och i taxa för distriktsveterinärer, fastställd av Eders Kungl. Maj:t den 31 juli 1914, bestämda arvoden för obduktion av husdjur till ungefär lika belopp, som stadgades för obduktion förrättad av läkare,

samt att medicinalstyrelsen måtte utfärda föreskrifter, huru vid obduktion, utförd för statens räkning, för insändande av prov nödvändiga utensilier borde debiteras statsverket.

Över berörda framställning av svenska veterinärläkareföreningen har medicinalstyrelsen infordrat yttrande av medlemmen av medicinalstyrelsens veterinära råd, länsveterinären J. O. Högwall i Gävle; och har bemäde Högwall i skrivelse den 18 mars 1917 avgivit sådant yttrande och därvid tillstyrkt de av svenska veterinärläkareföreningen gjorda framställningarna.

I sitt berörda yttrande framhåller Högwall bland annat följande.

De skäl, som distriktsveterinärföreningen anfört för höjandet av arvoden för obduktioner av husdjur, syntes honom vara väl befogade. Ett ytterligare skäl, som borde vara rätt talande, vore, att under de snart 30 år, som förflutit, sedan nu gällande taxa för veterinärs tjänsteförrättningar utfärdades, arbetslöner och allting annat stigit till ungefär dubbla beloppet mot de vid tiden för taxans utfärdande gällande priserna, eller, med andra ord, att penningvärdet sjunkit högst betydligt.

Beträffande andra punkten i svenska veterinärläkareföreningens framställning, nämligen, att medicinalstyrelsen måtte utfärda föreskrifter, huru vid obduktion, utförd för statens räkning, för insändande av prov nödvändiga utensilier borde debiteras statsverket, så funnes beträffande insändande av prov (juver) vid obduktion av kor, nedslaktade såsom angripna av juvertuberkulos, bestämmelser redan utfärdade. Att kostnaden för de nödvändiga utensilierna m. m. vid insändande av prov från en för statens räkning utförd obduktion borde ersättas av statsmedel även vid andra tillfällen, än då juvertuberkulos föreläge, torde vara klart. Någon särskild bestämmelse därom funnes dock ej. För undvikande av tvetydighet och missförstånd torde utfärdandet av dylika bestämmelser böra anses vara önskvärda.

Vidare har till medicinalstyrelsen från svenska länsveterinärföreningen inkommit en skrivelse den 9 februari 1917 med hemställan, att styrelsen måtte utverka, att ersättning av allmänna medel till ett belopp av 4 kronor bereddes veterinär för varje av honom verkställd mikroskopisk undersökning av blodprov m. m. i diagnostiskt syfte vid misstanke om sådana smittsamma husdjurssjukdomar, som avsåges i nådiga förordningen den 9 december 1898 angående vad iakttagas bör till förekommande och hämmande av smittsamma sjukdomar bland husdjuren, därest undersökningen gäve positivt resultat och föranledde vidare författningsenliga skyddsåtgärder.

Medlemmen av medicinalstyrelsens veterinära råd, länsveterinären J. O. Högwall, till vilken jämväl nyssnämnda framställning för yttrande remitterats, har i skrivelse den 16 mars 1917 tillstyrkt densamma och därvid anfört följande.

För ställande av diagnos vid en del smittsamma husdjurssjukdomar vore den mikroskopiska undersökningen av blod eller vävnadssaft utslagsgivande. Vid misstanke på mjältbrand, den i Sverige allmännast förekommande smittsamma husdjurssjukdomen, vore det till och med förbjudet att verkställa obduktion eller företaga annan styckning av kadavret än för erhållande av blodprov, såvida ej upprepade blodundersökningar lämnat negativt resultat. En del bakterier kunde ej iakttagas eller bestämmas annat än under stark förstoring, och varje veterinär, som kunde få att göra med smittsamma husdjurssjukdomar, måste därför vara försedd med ett rätt stort och dyrbart mikroskop samt ständigt hava till hands fullgoda färgvätskor och andra mikroskopiska utensilier. Varje mikroskopisk undersökning vore, utom det arbete, som den föranledde, alltid förenad med en viss kostnad, vartill komme räntekostnaden för det i mikroskopet m. m. nedlagda kapitalet. Det syntes honom därför ej vara mera än rätt och billigt, att ersättning erhöles för sådana mikroskopiska undersökningar, där förekomsten av smittsamma husdjurssjukdomar därigenom verkligen konstaterades. Visserligen kunde det synas, som om det lämpligaste skulle hava varit, att alla mikroskopiska undersökningar av blodprov m. m. vid misstanke på smittsamma husdjurssjukdomars förekomst ersattes av allmänna medel, då därigenom ingen djurägare skulle behöva draga sig för kostnaden, och alla misstänkta fall lättare komma till undersökning, men en företagen undersökning pekade därhän, att kostnaderna i så fall skulle komma att uppgå till rätt avsevärda belopp. De flesta fallen lämnade negativt resultat, det vill säga undersökningen angäve, att ingen smittsam sjukdom föreläge. Endast ett mindre antal fall gäve positiva resultat. Kontrollen över behövligheten

av en mikroskopisk undersökning i varje särskilt fall skulle säkerligen också bli rätt svår. Den kostnad åter för staten, som kunde uppkomma vid ersättning av allmänna medel för mikroskopiska undersökningar av blodprov m. m., vilka givit positiva resultat, torde däremot komma att hålla sig inom ett mera blygsamt belopp. Att döma av de sista 10 årens statistik över förekomsten av smittsamma husdjurssjukdomar torde detta kunna sättas till mellan 2,000 och 3,000 kronor.

Genom särskilda nådiga remisser den 2 och 6 mars 1917 har Eders Kungl. Maj:t anbefallt medicinalstyrelsen att avgiva underdånigt utlåtande över av aktiebolaget 'Lama' i Göteborg samt Fallenius & Lefflers aktiebolag med flera firmor i Göteborg gjorda underdåniga ansökningar beträffande ändring av § 2 mom. 4 i taxan för veterinärs tjänsteförrättningar den 19 oktober 1888.

Aktiebolaget 'Lama' anför, att avsevärda svårigheter yppat sig att komma till rätta med ersättningen åt sakkunnig vid besiktning och desinfektion av ull, införd från främmande land, som förklarats smittat av smittsam mul- och klövsjuka, emedan det i nyssnämnda § 2 mom. 4 fastställda arvodet ansåges oskäligt lågt och vållade taxans åsidosättande; och hemställer bolaget därför om en ny mera lämplig taxas upprättande.

I den av Fallenius & Lefflers aktiebolag med flera gjorda ansökningen anföres, att uti nådiga kungörelsen den 22 juni 1911 (nr 57) § 5 föreskrives, att det åligger Eders Kungl. Maj:ts befallningshavande att förordna sakkunnig man, som dels skall pröva, huruvida i kungörelsen avsedda varor äro av den beskaffenhet, att de utan fara för smittas spridning må kunna införas i riket, dels ock utöva tillsyn över, att de försiktighetsmått och reningsåtgärder, varom i 2 och 3 §§ sägs, varda ändamålsenligt vidtagna. Uti § 6 av samma författning föreskreves därjämte, att de av varors besiktning och behandling i enlighet med författningen förorsakade kostnader skola gäldas av varuägaren.

Vidare erinras att genom nådiga kungörelserna den 24 juli 1914 (nr 105 och 106) dels till förenämnda § 5 i kungörelsen den 22 juni 1911 fogats ett mom. 3 av innehåll, att ersättning åt sakkunnig skall utgå enligt 2 § 4 mom. i taxan för veterinärs tjänsteförrättningar den 19 oktober 1888, dels ock stadgats, att sistnämnda författningsrum skall erhålla det tillägget, att, då fråga är om besiktning av hudar, arvodet skall utgå med ett öre per varje besiktigad hud, dock att arvodet för besiktning av på samma konossement upptagna hudar skall utgöra minst fyra kronor samt högst femton kronor för dag räknat.

Under framhållande tillika att utom hudar en mängd andra stora importartiklar av animaliskt ursprung komme under de sakkunnigas prövning, utan att bestämda föreskrifter med taxebestämmelser för arbetet härmed funnes fixerade annat än i den gamla veterinärtaxan av den 19 oktober 1888, hava Fallenius & Lefflers aktiebolag jämte medsökande hemställt, att Eders Kungl. Maj:t måtte förordna, att 2 § 4 mom. av nämnda taxa måtte, för att i någon mån avhjälpa berörda olägenhet, erhålla följande förändrade lydelse:

'För annan förrättning än ovan sägs, som på grund av de i 1 mom. av denna paragraf oförmälda föreskrifter av legitimerad veterinär eller annan sakkunnig verkställes, äge han åtnjuta ett arvode av fyra kronor, eller, då fråga är om besiktning av hudar, ett öre för varje besiktigad hud, dock att arvodet för besiktning av på samma konossement upptagna

hudar skall utgöra minst fyra kronor samt högst femton kronor för dag räknat;

för besiktning av kamull 30 öre per bal, dock minst fyra kronor per konossement och faktura;

för besiktning av annan ull samt ullavfall 50 öre per bal för de 20 första, 25 öre för varje bal över 20, dock minst 4 kronor per konossement och faktura;

för besiktning av borst, hår samt tarmar och andra varor av animaliskt ursprung 30 öre per kolly, dock minst 4 kronor per konossement och faktura;

för besiktning med desinfektion inklusive arbetskostnad, desinfektionsmedel m. m. av Buenos-aires-ull och engelsk ull i *stora balar* 1 krona per bal, för annan amerikansk, australisk samt europeisk ull i *mindre balar* 75 öre per bal, dock minst 8 kronor per konossement och faktura.

I anledning av förenämnda nådiga remisser hemställde medicinalstyrelsen i cirkulärskrivelse den 13 mars 1917 till samtliga länsstyrelser, att de ville, efter hörande dels av utav länsstyrelserna tilläventyrs enligt § 5 mom. 1 av nådiga kungörelsen den 22 juni 1911 (nr 57) förordnade 'sak-kunniga' dels ock övriga vederbörande, till styrelsen avgiva yttrande i ärendet.

Slutligen har Eders Kungl. Maj:t genom nådig remiss den 14 december 1918 anbefallt medicinalstyrelsen att avgiva underdånigt utlåtande över en av svenska länsveterinärföreningens styrelse gjord underdånig framställning om utarbetande av en ny tidsenlig och möjligast fullständig taxa för veterinärs tjänsteförrättningar.

Uti denna framställning erinras till en början, att genom nådiga kungörelsen den 14 december 1917 (nr 886) föreskrivits, att ersättning åt veterinär för verkställd undersökning med tuberkulin hädanefter skulle beräknas efter högre grunder än dittills. Vidare hade genom nådiga kungörelsen den 26 februari 1918 (nr 99) den för extra förrättningar i statens ärenden utgående traktamentsättning blivit avsevärt förhöjd. Slutligen hade genom nådiga kungörelsen den 20 juni 1918 (nr 396) stadgats en provisorisk höjning med 50 procent av de i taxan för distriktsveterinärer den 31 juli 1914 bestämda arvoden.

Svenska länsveterinärföreningens styrelse anför vidare, att det låge nära till hands att i detta sammanhang jämväl ägna uppmärksamhet åt andra för veterinärer gällande taxebestämmelser, framför allt åt Eders Kungl. Maj:ts nådiga taxa den 19 oktober 1888 för sådana veterinära tjänsteförrättningar, som föranleddes av gällande föreskrifter a) angående vad iakttagas bör vid bekämpandet av inom landet utbrutna smittsamma husdjurssjukdomar, b) angående åtgärder till förhindrande av dylika sjukdomars införande i riket och c) angående vad vid utförsel till utlandet av kreatur bör iakttagas. Berörda taxa vore av aktningvärd ålder och vore numera i hög grad otidsenlig; vissa bestämmelser i densamma vore otydliga och svåra att tillämpa, och en del taxesatser vore allt för knappt tilltagna. Vidare hade under de senare åren vid några tillfällen föreskrifter meddelats rörande ersättning åt veterinärer för vissa andra offentliga tjänsteförrättningar, vilka föreskrifter även syntes föreningens styrelse böra i detta sammanhang underkastas nödig revision.

Lantbruksstyrelsen, som yttrat sig över berörda framställning, har bland annat anført, att det syntes mindre lämpligt och i varje fall, med hänsyn till tuberkulinundersökningarnas egenart, icke önskvärt, att i en

eventuellt kommande ny taxa för veterinärs tjänsteförrättningar upptaga avgiftsbestämmelser jämväl för dylika undersökningar.

Efter det de av styrelsen på sätt ovan nämnts infordrade yttrandena inkommit, får medicinalstyrelsen, med återställande av berörda till styrelsen remitterade framställningar och överlämnande av förenämnda till styrelsen inkomna framställningar samt samtliga yttranden i ärendet, i underdånighet anföra följande.

Såsom framgår av de gjorda framställningarna hemställer svenska distriktsveterinärföreningen, att ersättningen för obduktion av husdjur måtte höjas och att staten måtte bekosta nödvändiga utensilier vid insändande av prov från en för statens räkning utförd obduktion. Svenska länsveterinärföreningen anholder, dels att viss ersättning måtte beredas veterinär för verkställd mikroskopisk undersökning av blodprov m. m. i diagnostiskt syfte vid misstanke om sådana husdjursjukdomar, som avsåges i nådiga förordningen den 9 december 1898, därest undersökningen gäve positivt resultat och föranledde vidare författningsenliga åtgärder, dels ock att en ny tidsenlig och möjligast fullständig taxa för veterinärs tjänsteförrättningar måtte utarbetas. Aktiebolaget 'Lama' samt Fallenius & Lefflers aktiebolag med flera önska en ändring av § 2 mom. 4 i taxan för veterinärs tjänsteförrättningar den 19 oktober 1888.

Ifrågavarande framställningar synas styrelsen böra i huvudsak vinna beaktande.

För en höjning av arvodet för obduktioner och av taxebeloppen i allmänhet i taxan för veterinärs tjänsteförrättningar den 19 oktober 1888 talar i första rummet den försämring av penningens köpkraft, som inträtt sedan ifrågavarande taxa fastställdes. Härtill kommer beträffande ersättningen för obduktioner, att fordringarna på obduktionernas utförande och avfattandet av protokollen över desamma betydligt skärpts, sedan nämnda taxa utfärdades. I sådant hänseende får styrelsen hänvisa till i det föregående omnämnda, i svensk författningssamling för år 1915 (nr 583 och 584) intagna föreskrifter beträffande obduktion av husdjur samt råd och anvisningar för veterinär till ledning vid utförande av obduktioner å husdjur.

Vad angår ersättningen för utensilier vid insändande av prov från en för statens räkning utförd obduktion så erfordras icke några särskilda bestämmelser härom, då dessa utensilier antingen tillhandahållas kostnadsfritt av statens veterinärbakteriologiska anstalt eller ock kunna rekvireras å apoteksinrättning, i vilket fall räkning därå betalas av statsverket.

Någon bestämmelse om ersättning till veterinär för undersökning av blodprov för ställande av diagnos vid en del smittsamma husdjursjukdomar finnes icke intagen i nu gällande taxa. Emellertid är det, såsom i det föregående angivits, vid misstanke på mjältbrand förbjudet att företaga obduktion eller annan styckning av djuret än för erhållande av blodprov, såvida ej upprepade blodundersökningar lämnat negativt resultat. Det synes därför styrelsen billigt, att ersättning utgår till veterinären för undersökning av blodprov. Ehuru vägande skäl kunna anföras för den meningen, att ersättning borde utgå vid alla mikroskopiska undersökningar av blodprov m. m. vid misstanke på smittsamma husdjursjukdomar, har styrelsen likväl, med hänsyn till svårigheten att åstadkomma kontroll över behövligheten av de mikroskopiska undersökningar, som i så fall komma att verkställas, och med avseende å de stora

kostnaderna för det allmänna vid ersättnings utgående under berörda förhållanden, ansett, att ersättning endast borde tillerkännas veterinären, därest undersökningen av blodprov gäve positivt resultat och föranledde vidare författningsenliga åtgärder.

Den av aktiebolaget 'Lama' samt Fallenius & Lefflers aktiebolag med flera ifrågasatta ändringen av § 2 mom. 4 avser, att en skälig ersättning skulle bestämmas för besiktning och desinfektion av ull ävensom i fråga om besiktning av borst, hår och tarmar samt andra varor av animaliskt ursprung.

Med anledning härav må till en början erinras, att, såsom också av Fallenius & Lefflers aktiebolag med flera framhållits, genom nådiga kungörelsen den 24 juli 1914 (nr 106) stadgats att, då fråga är om besiktning av hudar, arvodet skall utgå med ett öre per varje besiktigad hud, dock med viss angiven begränsning av arvodet. Det synes nu styrelsen erforderligt att fortgå på den sålunda inslagna vägen och att lämpligast är, att en helt ny taxa för veterinärs tjänsteförrättningar utfärdas. Emellertid har styrelsen icke ansett lämpligt, att i taxan, på sätt av Fallenius & Lefflers aktiebolag med flera ifrågasatts, intages bestämmelser därom, att desinfektionsmedel och arbetskostnad vid desinfektion skola gäldas av veterinären med det för besiktningen upptagna arvodet. Dessa kostnader växla nämligen tid efter annan avsevärt.

Under åberopande av det anförda får medicinalstyrelsen härmed underställa Eders Kungl. Maj:ts prövning av styrelsen uppgjort 'Förslag till förnyad nådig taxa för veterinära tjänsteförrättningar' jämte tillhörande speciell motivering.»

Förslag till förnyad nådig taxa för veterinärs tjänsteförrättningar.

1 §.

1 mom. För tjänsteförrättning, som, på grund av gällande föreskrifter angående vad iakttagas bör till förekommande och hämmande av smittsamma sjukdomar hos husdjuren, av veterinär efter vederbörligt förordnande eller behörig kallelse verkställas på längre avstånd än 1 kilometer från veterinärens bostad, utgår ersättning enligt den klass i gällande resereglemente, som är för vederbörande veterinär bestämd.

Verkställes tjänsteförrättning på avstånd ej överstigande 1 kilometer från veterinärens bostad, utgår ersättning för varje till förrättningen använd dag eller del därav med två tredjedelar av den veterinären jämlikt gällande resereglemente tillkommande traktamentsersättning, varvid, för den händelse brutet tal uppstår, detsamma jämnas till närmast lägre hela tal.

Ifrågavarande avstånd räknas från veterinärens *bostad i egentlig bemärkelse* och alltså, om veterinären är bosatt inom stad, köping eller annat därmed jämförligt samhälle, från bostaden och *icke* från det planlagda områdets gräns.

2 mom. Då veterinären vid förrättning, varom i 1 mom. av denna paragraf sägs, jämlikt gällande föreskrifter verkställer fullständig obduktion av husdjur, äge han, förutom gottgörelse enligt 1 mom. åtnjuta ersättning med nedan angivna belopp:

A. För obduktion av:

a) Häst eller nötkreatur över ett år.

För det på ett och samma ställe först obducerade djuren 15 kronor.
För varje på ett och samma ställe därefter obducerat djur 10 kronor.

b) Häst eller nötkreatur med en ålder av 1 år eller därunder.

För det på ett och samma ställe först obducerade djuret 10 kronor.
För varje på ett och samma ställe därefter obducerat djur 5 kronor.

c) Svinkreatur, får eller get med en ålder över 6 månader.

För det på ett och samma ställe först obducerade djuret 10 kronor.
För varje på ett och samma ställe därefter obducerat djur 5 kronor.

d) Svinkreatur, får eller get med en ålder av 6 månader eller därunder samt för obduktion av fjäderfä.

För det på ett och samma ställe först obducerade djuret 5 kronor.
För varje på ett och samma ställe därefter obducerat djur 3 kronor.

B. För undersökning av:

blodprov å bakterier i diagnostiskt syfte i fall, då obduktion ej företages, samt då undersökningen ger positivt resultat och föranleder vidare författningsenliga åtgärder, lägst 2 kronor, högst 4 kronor.

3 mom. Den gottgörelse, varom i denna paragraf stadgas, skall utgå av allmänna medel.

2 §.

1 mom. För den första besiktning, som, på grund av gällande föreskrifter angående vad iakttagas bör till förekommande av smittsamma husdjurssjukdomars införande i riket, av vederbörligen förordnad legitimerad veterinär verkställas å husdjur vid införsel till riket, ävensom för tillsyn över djurens transport från lossningsstället till karantänsanstalten, åtnjute veterinären, vare sig djuret godkännes till införsel eller icke, ett arvode av:

för varje häst eller nötkreatur av 1/2 års ålder eller däröver	2 kronor;
för varje häst eller nötkreatur under 1/2 års ålder	 1 krona;
för varje får, get eller svin	 1 krona;
för varje fjäderfä	 40 öre.

För utförande av malleinögonprov och tagande av blodprov samt det senares emballerande och insändande till statens veterinärbakteriologiska anstalt äger veterinären uppbära, förutom stadgad besiktningsavgift, en särskild avgift av 8 kronor för varje samma ägare tillhörigt djur till och med 5 stycken och för varje djur därutöver en avgift av 1 krona. Därest blodprov ej tages, nedsätts nyssnämnda ersättningar till hälften.

Under inga förhållanden må emellertid sammanlagda avgiften av varje djurägare för besiktning av honom tillhörigt djur utgöra mindre än fyra kronor, när endast den första besiktningen äger rum, och mindre än åtta kronor i övriga fall.

2 mom. För varje gång besiktning verkställs å från utrikes ort införda husdjur, som hållas avskilda i karantänsanstalt, vare veterinären berättigad att i arvode åtnjuta hälften av vad enligt 1 mom. av denna paragraf skall utgå.

3 mom. För obduktion, som på grund av de föreskrifter, varom i 1 mom. av denna paragraf förmåles, av legitimerad veterinär verkställas å husdjur, utgår arvode på sätt i 1 § 2 mom. A stadgas.

4 mom. För annan förrättning än ovan sägs, som på grund av de i 1 mom. av denna paragraf omförmälda föreskrifter utföres av vederbörligen förordnad sakkunnig man, vare sig denne är legitimerad veterinär eller annan person, äger denne åtnjuta följandé arvode, nämligen:

1. för besiktning av hudar — 1 öre för varje hud;
2. » » » kamull — 40 öre för varje bal;
3. » » » annan ull eller ullavfall
 - a) för de 20 första balarna — 50 öre för varje bal;
 - b) » varje bal däröver — 30 öre för varje bal;
4. för besiktning av borst och hår — 30 öre för varje kolly;
5. » » » tarmar och andra varor av animaliskt ursprung — 50 öre för varje kolly;
6. » » » Buenos-Airesull och engelsk ull i balar av minst 400 kg. — 1 krona för varje bal;
7. » » » annan amerikansk, australisk samt europeisk ull i balar av mindre än 400 kg. 75 öre för varje bal.

För övervakande av desinfektion utav ovan angivna vara, där sådan ifrågakommer, äger besiktningsmannen ej att uppbära särskilt arvode.

För varje å konossement och faktura upptaget märke utgår arvodet i varje fall med minst det i 1 § 1 mom. andra stycket stadgade belopp. Samma minimiarvode må åtnjutas för varje annan till denna paragraf hänförlig, men i densamma ej särskilt omnämnd förrättning.

Desinfektionsmedel samt för besiktningsens och desinfektionens utförande erforderlig handräckning och redskap m. m. bekostas och anskaffas av varumottagaren.

5 mom. Utföres förrättning, varom i denna paragraf förmåles, på ett avstånd överstigande två kilometer från förrättningsmannens bostad eller där denna är belägen inom det planlagda området för stad, köping eller annat därmed jämförligt samhälle, från gränsen för detta område, äge förrättningsmannen utom ovan stadgade gottgörelse åtnjuta resekostnadsersättning enligt gällande resereglemente, varemot dagtraktamente icke utgår.

6 mom. Ersättning för förrättning, varom i 1—3 mom. av denna paragraf sägs, skall gäldas av djurägaren; dock vare fartygsbefälhavaren ansvarig för gäldande av ersättning för åtgärd, som vidtagits, innan djuret blivit avfört från skeppsbord. För förrättning, som avses i 4 mom. betalas ersättning av vederbörande fartygsbefälhavare, varuägare eller varumottagare.

3 §.

1 mom. Då vederbörligen förordnad veterinär, på grund av gällande föreskrifter angående vad vid utförsel till utlandet av kreatur bör iakttagas, verkställer besiktning å kreatur, äge han, vare sig djuret godkännes till utförsel eller icke, i arvode åtnjuta:

för varje häst samt för varje nötkreatur över 1/2 års ålder .. 2 kronor;
 för varje häst samt för varje nötkreatur under 1/2 års ålder 50 öre;
 för varje får, get eller svin 25 öre.

För samtidig besiktning av djur tillhörande samme ägare utgör arvodet dock minst det i 2 § 1 mom. andra stycket stadgade belopp.

2 mom. För varje på grund av de i 1 mom. av denna paragraf omfördäda föreskrifter verkställd besiktning av fartyg jämte övervakande av desinfektion, där sådan ifrågakommer, åtnjute veterinären i 1 § 1 mom. andra stycket, stadgade arvode.

För besiktning jämte övervakande av desinfektion av järnvägsvagn utgår ersättning för den första järnvägsvagnens desinfektion med hälften av nyssnämnda arvode samt för de följande vagnar, som vid samma tillfälle underkastats denna åtgärd, med 2 kronor per vagn.

3 mom. Ifrågakommer förrättning, varom i denna paragraf sägs, på ett avstånd överstigande två kilometer från veterinärens bostad eller, där denna är belägen inom det planlagda området för stad, köping eller annat därmed jämförlikt samhälle, från gränsen för detta område, äge veterinären åtnjuta, förutom den gottgörelse, varom ovan är stadgat, resekostnadsersättning enligt gällande resereglemente, varemot dagtraktamente icke utgår.

4 mom. Ersättning, varom i 1 mom. av denna paragraf förmäles, skall gäldas av djurägaren eller djurmottagaren.

Förrättning, som avses i 2 mom. av denna paragraf, gottgöres i första hand av vederbörande fartygsbefälhavare respektive järnvägsförvaltning, vilka det åligger att anskaffa och bekosta för förrättningen erforderlig handräckning och redskap ävensom behövliga desinfektionsmedel m. m.

4 §.

För protokoll och intyg över de förrättningar, som i denna taxa avses, utgår ej särskilt arvode.

5 §.

Kan icke förrättning, varom i 2 och 3 §§ av denna taxa sägs, påbörjas inom 15 minuter efter den tid, till vilken förrättningsmannen på kallelse infunnit sig, äge han att därefter såsom väntpenningar uppbära 1 krona 25 öre för varje fjärdedels timme eller del därav, han måst vänta för att kunna utföra förrättningen.

Motivering till förslaget till förnyad taxa för veterinärs tjänstförrättningar.

1 § 1 mom.

I 1 § av nådiga taxan för veterinärs tjänstförrättningar den 19 oktober 1888 stadgade ersättning åt veterinär för företagen tjänstförrättning har avseende endast på legitimerad sådan. Enär förrättning, som där avses, emellertid icke sällan anförtros, åt »examinerad» veterinär respektive såsom distriktsveterinär förordnad veterinärkandidat har medicinalstyrelsen funnit lämpligt att i denna paragraf utbyta orden »legitimerad veterinär» mot ordet »veterinär».

Beträffande det avstånd, veterinären skall vara skyldig att själv fortskaffa sig vid tjänstförrättning, må följande anföras.

I medicinalstyrelsens underdåniga skrivelse den 4 maj 1914 med förslag

till taxa för distiktsveterinär (exp. nr V. 511) anförde styrelsen i sin motivering för § 6, bland annat, följande: »Vid avfattandet av denna paragraf har styrelsen först haft att bestämma de fall, då veterinären har att själv (d. v. s. på egen bekostnad) fortskaffa sig till förrättningsstället. Dessa fall måste givetvis gälla mycket korta avstånd; vid längre sådana får ju den principen anses självskriven, att inställandet skall ske på vederbörande djurägares bekostnad. Gränsen hade styrelsen först, såsom ock framgår av det ursprungliga förslaget, tänkt sig satt vid två kilometer, i likhet med vad som stadgats i motsvarande fall av nya läkareinstruktionen (§ 3). Emellertid har styrelsen sedermera kommit att fästa sin uppmärksamhet vid, att veterinären rätt ofta måste medtaga en instrumentutrustning, som i vikt betydligt överstiger den en praktiserande läkare måste medföra; så är händelsen med de av veterinären använda förlösningssinstrument, kasttyg vid operationer och dylikt; vikten av denna attiralj kan ofta uppgå till ett par tiotal kilo. I betraktande av dessa, för övrigt jämväl av styrelsen för svenska distriktsveterinärföreningen i en till medicinalstyrelsen ställd skrivelse av den 19 oktober 1913 anmärkta omständigheter, har medicinalstyrelsen ansett skäl föreligga för gränsens nedsättande till 1 kilometer.»

Detta blev ock Eders Kungl. Maj:ts beslut såsom framgår av bestämmelserna i § 5 av nämnda taxan för distiktsveterinärer den 31 juli 1914. Beträffande nu föreliggande förslag till taxa för veterinärs tjänstförrättningar torde beträffande de förrättningar, som i denna paragraf avses, samma skäl föreligga för inskränkning av det område, inom vilket veterinären bör vara skyldig fortskaffa sig till förrättningsstället. Vid tjänstförrättning i anledning av utbrott av smittsam husdjurssjukdom måste veterinären, för att fullgöra honom enligt gällande veterinärinstruktion åliggande skyldigheter, i flertalet fall medföra mikroskop med erforderliga färgvätskor m. m., desinfektionsmedel (vanligen 5 kilogram lysol) ävensom överdragskläder samt dessutom, när desinfektionsvätskorna äro skarpt luktande och frätande, jämväl en sämre kostym m. m. för ombyte. Då förrättningar av ifrågavarande slag dessutom helt eller delvis verkställas utomhus, måste veterinären under den kallare årstiden vara varmt klädd i kappa eller päls. Det torde vara uppenbart, att veterinären under sådana förhållanden endast har att välja på att använda skjuts från bostaden till förrättningsstället — vilket lär vara det vanligaste, oavsett väglängden — eller att själv vidkännas särskild kostnad för transport av de för förrättningen nödvändiga redskap, instrument m. m. I sistnämnda fall skulle veterinären jämlikt § 14 i gällande resereglemente äga undfå ersättning för vad han styrker sig hava i sådant avseende utgivit. Tydligtvis bör under sådana förhållanden ifrågavarande avstånd förkortas, så att transportkostnaderna icke bliva lika höga eller rent av högre än kostnaderna för användande av skjuts. Uttrycket bostad har bibehållits, enär detsamma fortfarande användes i såväl läkar- som distriktsveterinär-taxan. Då veterinär eller läkare är bosatt inom stad, köping eller därmed jämförligt samhälle, har med stöd av bestämmelserna i § 13 av gällande resereglemente uttrycket bostad tolkats lika med samhällets planlagda område. Av ovan angivna skäl anser styrelsen denna tolkning icke tillfredsställande beträffande här ifrågavarande veterinära tjänstförrättningar. Och detta i all synnerhet beträffande städer med vidsträckt stadsplan, enär en i dylika städer bosatt veterinär kan bliva skyldig att på egen bekostnad fortskaffa sig en många gånger längre vägsträcka än den

i landsorten bosatte veterinären. Det har även av i städer bosatta veterinärer framhållits, att de vid tjänstförrättningar som regel fått vidkänna rätt avsevärda kostnader för skjuts enär spårvagnar på grund av ovan anförda skäl icke kunna lämpligen användas som fortskaffningsmedel.

1 § 2 mom.

I 1 § 2 mom. av nådiga taxan för veterinärs tjänstförrättningar den 19 oktober 1888 (nr 54) stadgas, att då veterinären vid förrättning, som i 1 mom. av samma paragraf sägs, jämlikt gällande föreskrifter verkställer fullständig obduktion av husdjur, äger han därför åtnjuta, förutom gottgörelse enligt 1 mom., ett arvode av sju kronor, dock att, där å samma dag flera obduktioner verkställas, arvodet för varje obduktion utöver den första utgår med allenast tre kronor.

Den ersättning, som för detta slag av förrättning tillerkändes veterinären liksom ock övriga ersättningar i nyssnämnda taxa, rättade sig efter dåvarande förhållanden och penningvärde. Sagda ersättning måste enligt styrelsens förmenande redan på grund härav för nuvarande förhållanden anses vara alltför låg. Men även en annan omständighet talar för nämnda arvodes förhöjning. Såsom framgår av bestämmelserna i 9 § av förnyade nådiga instruktionen den 19 oktober 1888 för läns-, stads-, distrikts- och andra civila veterinärer (nr 53) voro de föreskrifter, som veterinär hade att iakttaga vid obduktion av husdjur, vid den tiden mycket kortfattade och till följd härav utfördes icke obduktionerna med den fullständighet, som varit önskvärd, och ej heller blevo protokollen över desamma tillräckligt utförliga.

På grund av nådig föreskrift i § 33 av gällande veterinärinstruktion utfärdade medicinalstyrelsen den 20 september 1915 utförliga råd och anvisningar för veterinärer till ledning vid utförande av obduktioner å husdjur (S. F. S. nr 584). Dessa råd och anvisningar äro alltjämt i kraft. Utav desamma torde nogsamst framgå att ej blott själva obduktionerna utföras på ett helt annat sätt utan även att protokollen över desamma avfattas betydligt mycket fullständigare än före dessa »råds» utfärdande.

Medicinalstyrelsen håller för den skull före, att den av styrelsen föreslagna förhöjningen av obduktionsarvodena är mycket väl motiverad och detta så mycket mera som ifrågavarande arbete, vilket ofta måste verkställas utomhus, för den obducerande — när det gäller större husdjur — även i fysiskt avseende är betydligt ansträngande.

Den i taxeförslaget upptagna ersättning till veterinär för tagande av blodprov torde icke erfordra särskild motivering, då liknande bestämmelser återfinnas i nådiga taxan för distriktsveterinärer den 31 juli 1914 (nr 180).

1 § 3 mom.

Lika med lydelsen i 1888 års taxa.

2 § 1 mom.

Den förhöjning av de i detta moment av styrelsen föreslagna arvoden för den första besiktning, vederbörande veterinär har att företaga å husdjur vid införsel till riket, synes styrelsen icke erfordra särskild motiveering, om i betraktande tages dels att nu utgående arvoden för dylik besiktning fastställdes för 34 år sedan dels ock penningvärdets fall under de senare åren.

För utförande av malleinögonprov och tagande av blodprov samt det senares emballerande och insändande till statens veterinärbakteriologiska anstalt äger veterinären enligt föreskrift i § 3 av nådiga kungörelsen den 22 februari 1916 med särskilda föreskrifter till förekommande av införande i riket av rots hos djur av hästsläktet (nr 37) av djurägaren uppbära, förutom stadgad besiktningsavgift en särskild undersökningsavgift av 3 kronor för varje djur; dock att, därest på en gång undersökas flera, samme ägare tillhöriga djur, avgiften utgår med 3 kronor för ett antal av till och med tre samt fyrtio öre för varje djur därutöver.

Dessa avgifter äro fastställda i överensstämmelse med det förslag till taxa för ifrågavarande förrättningar, som bilades medicinalstyrelsens skrivelse den 18 februari 1916 till dåvarande statsrådet och chefen för kungl. jordbruksdepartementet angående ifrågasatta skärpta bestämmelser beträffande import av hästar (exp. nr V. 515), och vilken skrivelse legat till grund för ovannämnda nådiga kungörelse den 22 februari 1916.

Det visade sig emellertid mycket snart, att avgifterna i fråga icke stodo i rimlig proportion till det arbete, som av karantänsveterinärerna måste utföras vid malleinögonprovets utförande och blodprovets tagande, det senares insändande till ovannämnda anstalt m. m. I praktiken har det nämligen befunnits nödvändigt, att dessa veterinärer avlägga flera besök vid vederbörande karantänsanstalt för iakttagande av, huruvida och i så fall i vilken grad reaktion inträtt efter malleinets indrypande i ögonen på den häst, som skall undersökas.

Av dessa skäl har styrelsen funnit nödvändigt hemställa om den föreslagna förhöjningen av berörda arvodesbelopp.

2 § 4 mom.

Såväl i art. III »om försiktighetsmått i fråga om vissa varor» 20 § av nådiga kungörelsen den 9 december 1898 angående vad iakttagas bör till förekommande av smittsamma husdjurssjukdomars införande i riket (nr 127) som i 6 § av nådiga kungörelsen den 22 juni 1911 angående bestämmelser att iakttagas vid införsel av vissa varor från främmande land eller del därav, som förklarats smittat av smittsam mul- och klövsjuka (nr 57) finnes föreskrivet, att de av ifrågavarande varors behandling förorsakade kostnader skola gäldas av varuägaren. Den ersättning, som skall utgå till legitimerad veterinär, som har hand om varornas besiktning, eventuella desinfektion m. m., är angiven i 2 § 4 mom. av ovanberörda taxa för veterinärs tjänstförrättningar den 19 oktober 1888, sådant detta författningsrum lyder enligt nådiga kungörelsen den 24 juli 1914 angående ändrad lydelse av sagda moment (nr 106). Detta moment har för närvarande följande lydelse: »För annan förrättning än ovan sägs, som, på grund av de i 1 mom. av denna paragraf omförmälda föreskrifter, av legitimerad veterinär verkställes, äge han åtnjuta ett arvode av fyra kronor, eller, då fråga är om besiktning av hudar, ett öre för varje besiktigad hud, dock att arvodet för besiktning av på samma konossement upptagna hudar skall utgöra minst fyra kronor samt högst femton kronor för dag räknat.» Jämlikt nådiga kungörelsen den 24 juli 1914 (nr 105) angående ändrad lydelse av 5 § i förenämnda kungörelse den 22 juni 1911 (nr 57) äger jämväl annan sakkunnig än legitimerad veterinär vid utförande av förrättning, som i sistnämnda kungörelse sägs, åtnjuta ersättning enligt 2 § 4 mom. i taxan för veterinärs tjänstförrättningar. Några

detaljföreskrifter utöver de nyssnämnda i fråga om ersättning för besiktning av varor, som i detta mom. avses, äro icke meddelade.

Såsom framgår av styrelsens förslag till ifrågavarande avgifter har styrelsen beträffande besiktning av hudar bibehållit den nu utgående avgiften av ett öre per hud, med uteslutande dock av det för närvarande stipulerade villkoret, att arvodet för besiktning av på samma konossement upptagna hudar skall utgöra högst femton kronor för dag räknat. Styrelsen har nämligen icke kunnat finna att en avgift av ett öre per hud kan på något som helst sätt anses oskäligen även om besiktning av större partier sådana skulle ifrågakomma, helst i sagda avgift även skall ingå övervakandet av desinfektion av dylik vara, där sådan ifrågakommer.

2 § 5 mom.

Enär besiktningsmannen vid i denna paragraf ifrågakommande förrättningar för desammas utförande icke behöver medföra särskilda instrument eller redskap, synes han själv kunna och böra fortskaffa sig från sin bostad till förrättningsstället, om detta icke är beläget på ett avstånd av över två kilometer från hans bostad.

3 §.

Såsom motiv för de i denna paragraf föreslagna arvodesförhöjningarna torde styrelsen få åberopa vad styrelsen här ovan anfört som motiv för förhöjningen av de i 2 § 1 mom. föreslagna avgifterna. I avseende å gottgörelse till veterinär för besiktning och desinfektion av järnvägsvagnar hänvisas till, att sådan ersättning jämlikt bestämmelserna i 16 § av nämnda kungörelsen den 8 november 1912 angående villkoren för transport av idisslande djur samt djur hörande till hästsläktet ävensom svinkreatur medelst ångfärja mellan Sverige och utlandet (nr 343) redan utgår.

5 §.

Medicinalstyrelsen har ansett erforderligt att bestämmelser upptagas därom, att förrättningsmannen i de uti denna paragraf angivna fall äger att uppbära väntpenningar. Det lär nämligen ofta inträffa, att vederbörande djur- eller varuägare kallar denne att på bestämd tid och ort infinna sig för förrättningens utförande, men varken själv eller genom ombud finner sig på utsatt tid. Detta är ett missförhållande, vari rättelse synes böra vinnas, och det synes styrelsen antagligt, att stipulerandet av väntpenningar i detta fall skulle kunna medföra en ganska god verkan till avhjälpan av berörda missförhållande.

Yttranden
över medicinalstyrelsens
förslag m. m.

Över medicinalstyrelsens den 21 februari 1922 dagtecknade förslag till förnyad taxa för veterinärs tjänstförrättningar har *lantbruksstyrelsen*, som infordrat yttranden från hushållningssällskapen, den 23 december 1922 avgivit utlåtande, varvid lantbruksstyrelsen framhållit, att, då det icke syntes uteslutet, att en eventuell förhöjning av 1888 års taxa kunde komma att åberopas såsom skäl för ökad ersättning jämväl för sådana förrättningar, vilka påkallades av jordbrukare och ersättes av dem, styrelsen icke kunde tillstyrka medicinalstyrelsens förslag i befintligt skick.

I anledning av lantbruksstyrelsens utlåtande har yttrande infordrats från medicinalstyrelsen, som den 22 mars 1923 anfört följande:

»I sitt yttrande framhåller lantbruksstyrelsen, att det uppgjorda förslaget till förnyad taxa för veterinärs tjänsteförrättningar i stort sett torde avse åstadkommande av ökad reseersättning åt veterinär ävensom förhöjda arvoden för sådana med statsmedel bekostade tjänstförrättningar, vilka veterinär enligt stadgade föreskrifter hade att fullgöra. Såsom av taxeförslaget framgår, är det endast de i förslagets första paragraf omnämnda ersättningar, som skola bekostas av statsmedel. Arvodena för de i andra och tredje paragraferna av taxeförslaget omnämnda förrättningararna äro däremot avsedda att ersättas av vederbörande djur- eller varuägare. Sistnämnda ersättningar äro ock de under vanliga förhållanden oftast förekommande.

Såsom av handlingarna framgår har lantbruksstyrelsen satt hushållningsällskapen i tillfälle att yttra sig i ärendet. Med undantag av fem hava också de övriga begagnat sig härav, varvid dessa, som lantbruksstyrelsen själv framhåller 'i allmänhet icke haft något att erinra mot meranämnda taxeförslag'. Vid sådant förhållande skulle man kunnat tro, att lantbruksstyrelsen skulle hava kommit till ett sådant slutresultat, att styrelsen ansett sig böra, låt vara med vissa modifikation, tillstyrka förslaget, och detta så mycket mera som — vilket också av Malmöhus läns hushållningssällskaps förvaltningsutskott framhållits — de tjänstförrättningar, som i förslaget avses, endast i obetydlig mån beröra jordbrukets område. Så har emellertid icke varit fallet. Under erkännande av, att en förhöjning av nu utgående ersättningar till veterinär för verkställande av i taxeförslaget angivna förrättningar i åtskilliga fall torde vara befogad samt under framhållande av, att i ärendet gällande bestämmelser i vissa avseenden tarvade fullständigande, medgäve de med ärendet överlämnade handlingarna lantbruksstyrelsen icke ett verkligt ställningstagande i föreliggande fråga, enär ett sådant syntes kunna grundas endast på en ingående utredning, ej mindre, huruvida ifrågavarande förrättningar numera ställde större krav på förrättningsmannen än vid tiden för den nuvarande taxans fastställande, än även i vad mån nuvarande lägre penningvärde ansåges motivera en förhöjning av för förrättning utgående ersättning.

Beträffande det av lantbruksstyrelsen framställda spørsmålet, huruvida ifrågavarande förrättningar numera ställa större krav på förrättningsmannen än vid tiden för den nuvarande taxans fastställande, må följande erinringar göras. Det ligger i sakens natur, att, med den utveckling veterinärväsendet tagit, nu till dags större fordringar ställas på veterinärerna vid de smittsamma husdjurssjukdomarnas bekämpande, när de inom landet uppträda, än vad som förr var fallet. Resultatet av bekämpandet i fråga har också hittills varit synnerligen gott, vilket också inom lantmannakretsar allmänt erkännes.

Detsamma torde ock kunna sägas beträffande de besiktningar, som av veterinärer företagits å till landet införda djur och varor. Detta arbete är synnerligen ansvarsfullt och detta så mycket mera som de mest förlostbringande husdjurssjukdomar nu för tiden mycket allmännare förekomma i utlandet än förr, vilket naturligtvis gör, att den största vaksamhet vid besiktningarna i fråga är av nöden. Tack vare ifrågavarande besiktningsmäns samvetsgrannhet har vårt land hittills förskonats från införande av smittsamma husdjurssjukdomar genom sådana djur och varor.

Ihågkommas bör ock, att de veterinärer, respektive andra besiktnings-

män, som handhava sistnämnda besiktningar, äro skyldiga att genast efter ingången anmälan infinna sig till förrättningens utförande och som en följd härav icke kunna åtaga sig andra uppdrag, vilka skulle hindra dem att fullgöra nämnda skyldighet.

Detsamma gäller om de veterinärer, som äro förordnade att besiktiga djur vid utförsel ur riket.

Vad beträffar de föreslagna förhöjningarna i obduktionsarvodena torde medicinalstyrelsen få hänvisa till vad i motiveringen till styrelsens taxeförslag anförts.

Vidkommande frågan i vad mån nuvarande lägre penningvärde ansåges kunna motivera en förhöjning av för ifrågavarande förrättningar utgående ersättning, så höll medicinalstyrelsen före, att någon särskild utredning i detta avseende icke var erforderlig, enär styrelsen ansåg, att detta var en självklar sak.

Vid ovannämnda utredning borde enligt lantbruksstyrelsens förmenande, bland annat, jämväl tillses, att den ökade ersättning, som sålunda på grund av penningvärdets fall kunde komma att föreslås för visst veterinärt arbete, ställdes i skäligt förhållande till den ökning, staten av samma anledning utbetalar till andra befattningshavare för viss arbetsprestation.

För åstadkommande av sagda utredning, som synes medicinalstyrelsen nästan omöjlig att åvägabrinda på grund av svårigheten såväl att finna med ifrågavarande förrättningar likartade sådana som även att i antydda avseende likställa veterinärer och här ifrågavarande besiktningsmän med andra, har medicinalstyrelsen vänt sig dels till byråchefen å statistiska centralbyråns tredje byrå dels till socialstyrelsens byrå för socialstatistik.

Från statistiska centralbyrån har meddelats, att den enda uppgift, som där stode att erhålla beträffande löneförmåners stegring under ifrågavarande tid, vore att söka å sidan 213 i 'statistisk årsbok för Sverige, 1922', Tabell 186: 'Lantarbetarnas löneförmåner, i kronor, åren 1866—1920'. Av denna tabell framgår, att tjänare i arbetsgivares kost i konstant årslön åtnjöto i medeltal under femårsperioden 1886/90 — 149 kronor samt statdrängar i värde av stat och lön under samma femårsperiod — 366 kronor mot under år 1920 i medeltal respektive 988 och 1 787 kronor.

Vidkommande det av socialstyrelsen infordrade yttrandet i här ifrågavarande avseende torde styrelsen få hänvisa till socialstyrelsens bilagda¹ skrivelse till medicinalstyrelsen av den 26 sistlidne januari. Av detta yttrande framgår, bland annat, att en stegring av *partiprisnivån* inträtt under tiden 1888—1923 till ungefärligen *det dubbla*. Med avseende på *lönenivån* säger sig socialstyrelsen icke kunna anföra några siffror, som äro belysande för förhållandena inom yrken och verksamhetsgrenar, jämförbara med en veterinärs. Socialstyrelsen säger sig därför icke våga uttala någon åsikt, huruvida utvecklingen med avseende på ersättningen för tjänster av här ifrågavarande slag varit överensstämmande med den, som kan konstateras i fråga om kroppsarbeters löner, nämligen, att desamma för tidsperioden i sin helhet stigit avsevärt mera än vad som motsvarar prisfördyringen. Vissa jämförelsepunkter torde dock enligt socialstyrelsens mening kunna erhållas ur statens lönereglementen och provinsialläkarnas taxor.

¹ Här ej medtagen.

Vad i sistnämnda hänseende anförts har emellertid icke kunnat giva medicinalstyrelsen någon jämförande vägledning med avseende på de ersättningar, som upptagits i det av styrelsen avgivna förslaget till taxa för veterinärs tjänstförrättningar.

Såsom ett ytterligare skäl för sitt avstyrkande av medicinalstyrelsens taxeförslag har lantbruksstyrelsen anförts att '— — — det icke torde vara uteslutet, att en eventuell förhöjning av ifrågavarande taxa kan komma att åberopas såsom skäl för ökad ersättning jämväl för sådana förrättningar, vilka påkallas av jordbrukare och ersättas av dem — —'.

Enär ersättningsbelopp även för förrättningar av nyss angivet slag äro fastställda genom av Eders Kungl. Maj:t utfärdad taxa, nämligen 'Taxan för distriktsveterinärer', fastställd den 31 juli 1914, torde lantbruksstyrelsens farhågor i detta avseende vara ogrundade. Skulle en höjning av dessa ersättningsbelopp framdeles ifrågasättas, så lär det ej kunna genomföras med mindre fullgoda skäl därför föreligga.

Vidkommande slutligen de av nämnda hushållningssällskap framställda erinringarna torde följande få anföras.

Vid en granskning av de utav lantbruksstyrelsen infordrade yttrandena från hushållningssällskapen framgår, att 11, nämligen Jönköpings, Kronobergs, Gotlands, Kristianstads, Hallands, Göteborgs- och Bohus, Skaraborgs, Värmlands, Örebro, Västmanlands och Norrbottens läns hushållningssällskaps förvaltningsutskott lämnat medicinalstyrelsens förslag utan anmärkning; att 2, nämligen Malmöhus och Västernorrlands hushållningssällskaps förvaltningsutskott icke avgivit något egentligt yttrande, enär förslaget endast i obetydlig mån berör jordbrukets eller hushållningssällskapet verksamhetsområde, respektive endast berör veterinärs offentliga tjänstförrättningar; att 5, nämligen Stockholms, Kalmar norra, Kalmar södra, Älvsborgs norra och Älvsborgs södra framställt en del anmärkningar mot förslaget; att 3, nämligen Södermanlands, Östergötlands och Gävleborgs haft en del mindre ändringsförslag att framställa, samt att 5 hushållningssällskap, nämligen Uppsala, Blekinge, Kopparbergs, Jämtlands och Västerbottens icke begagnat sig av lantbruksstyrelsens erbjudande att yttra sig över förslaget.

Beträffande de olika förvaltningsutskottens yttranden torde i vad de innehålla en kritik av styrelsens förslag, följande få anföras.

Stockholms läns hushållningssällskaps yttrande, som är det mest avvisande av samtliga, torde hava tjänat till förebild för lantbruksstyrelsen, som icke synes hava fäst vidare avseende vid vad de tillstyrkande hushållningssällskapen anförts.

Kalmar läns norra hushållningssällskap anser de i taxeförslaget angivna ersättningarna väl höga, men har i övrigt intet att erinra mot förslaget.

Kalmar läns södra hushållningssällskap anser, bland annat, att den föreslagna taxan i sin helhet är för hög och att i vissa fall, till exempel i fråga om bestämmelserna i mom. 2 av 2 §, tillämpningen av taxeförslaget skulle, när flera djur samtidigt importerades av samma person, medföra en för importen i icke ringa grad betungande avgift, vilken icke syntes stå i rimligt förhållande till veterinärens arbete och tidsspillan.

Vad i detta avseende av hushållningssällskapet anförts, har styrelsen här ovan delvis bemött. Här torde endast böra framhållas, att de i 2 § 2 mom. omförmälda avgifter, som skola till veterinären utgå för efterbesiktning i karantänsanstalten av de införda djuren, under inga förhållan-

den kunna anses betungande, enär de i intet fall överstiga 1 krona per djur.

I vanliga fall, det vill säga, då djur importerats från land, fritt från svårare husdjurssjukdomar, förekommer för övrigt endast en efterbesiktning, och det är endast i de ytterst sällsynta fall, då tillstånd till införsel från land, smittat av sjukdom utav nyssnämnt slag, medgivits, som flera för övrigt alltför väl behöfliga efterbesiktningar förekomma.

Enligt nämnda hushållningssällskaps åsikt skulle den nuvarande tidpunkten ej heller vara lämplig för fastställande av en ny taxa, enär en stabilisering av värdena kunde förväntas inträda. Medicinalstyrelsen håller emellertid för sin del före, att de av styrelsen förordade avgifterna i meranämnda taxeförslag icke äro större, än att de efter en värdestabilisering kunna anses fullt skäliga.

Älvsborgs läns norra hushållningssällskap åberopar som eget utlåtande i ärendet ett infordrat yttrande från länets veterinärstyrelse, som säger sig icke hava annat att erinra mot det uppgjorda förslaget än att taxan för 'operationer' — torde avse 'obduktioner' — och besiktning av bomull syntes veterinärstyrelsen för hög.

Beträffande avgifterna för obduktioner torde medicinalstyrelsen få hänvisa till vad i motiveringen till styrelsens förslag i denna del anförts, och vad avgiften för besiktning av bomull angår må här framhållas, att taxavgifterna på det hela satts lika eller högst obetydligt högre än vad petitionärerna Fallenius & Lefflers aktiebolag samt Wilson & C:o med flera själva föreslagit.

Älvsborgs läns södra hushållningssällskap gör jämväl anmärkning dels mot obduktionsarvodena dels mot de föreslagna avgifterna för besiktning av ull i taxeförslagets 2 § 4 mom. punkt 3, där avgifterna borde sättas till 30 öre för varje av de första 20 balarna i stället för föreslagna 50 öre samt för varje bal därutöver till 20 öre i stället för föreslagna 30 öre.

Uppmärksammas bör, att nyssnämnda firmor föreslagit ett belopp av 50 öre för de 20 första balarna och således samma avgift, som medicinalstyrelsen upptagit, samt 25 öre för varje bal därutöver, således 5 öre per bal högre än hushållningssällskapet ansett skäligt.

Utav de hushållningssällskap, vilka framställt mindre anmärkningar mot medicinalstyrelsens taxeförslag har *Södermanlands läns* hushållningssällskap endast anført, att veterinär även för vägsträcka, understigande 1 kilometer, på djurägarens bekostnad bör erhålla fri transport för nödig instrumentutrustning m. m.

För egen del håller medicinalstyrelsen emellertid före, att djurägaren i här ifrågavarande fall icke bör belastas med någon utgift.

Östergötlands läns hushållningssällskaps förvaltningsutskott tillstyrker medicinalstyrelsens förslag endast med ett par erinringar. Den ena gäller avfattningen av 1 § i vad densamma angår resekostnadsersättningen, och framhåller sällskapet, att ordalydelsen här ej stämmer överens med föreskriften i 13 § av gällande resereglemente, sådant detta författningsrum lyder enligt nådiga kungörelsen den 17 februari 1922 (nr 45).

Att så ej är fallet hade styrelsen visserligen kännedom om vid taxeförslagets formulerande, men ansåg sig dock böra giva detsamma den nämnda lydelsen, då detta syntes vara mest överensstämmande med rättvisa och billighet.

Förvaltningsutskottet ansåge sig vidare böra framhålla, att bestämmelsen i 1 § 2 mom. B. vore mindre lämplig. Utskottet hölle nämligen före,

att den avfattning, denna bestämmelse erhållit i förslaget, kunde giva anledning till, att veterinär i vissa fall icke toge blodprov. Styrelsen anser en sådan fara vore ogrundad. Däremot håller styrelsen före, att missbruk lätt skulle kunna uppstå, om ersättning skulle medgivas i *varje* fall, där blodprov toges. Enda sättet varpå kontroll i detta avseende kan erhållas, är, om avdelning B. i 1 § 2 mom. får den lydelse, styrelsen föreslagit.

De av *Gävleborgs läns* hushållningssällskaps förvaltningsutskott framställda anmärkningarna gälla dels § 1 mom. 1 dels den i § 5 av förslaget intagna bestämmelsen om väntpenningar. I anledning härav får styrelsen meddela, att sistnämnda bestämmelse tillkommit på den grund, att vederbörande djur- respektive varuägare icke sällan med besiktningsmannen överenskommer om viss tid för besiktnings verkställande, men detta oaktat försummar att därvid infinna sig på överenskommen tid. Ett korrektiv häremot har synts styrelsen lämpligt.

Med stöd av vad medicinalstyrelsen sålunda anfört får styrelsen i underdånighet hemställa, att Eders Kungl. Maj:t täcktes utfärda förnyad nådig taxa för veterinärs tjänstförrättningar i enlighet med styrelsens den 21 februari 1922 avgivna förslag.»

Över medicinalstyrelsens taxeförslag har yttrande infordrats jämväl från *statskontoret*, som i utlåtande den 17 maj 1923 anfört följande:

»I likhet med såväl medicinalstyrelsen som lantbruksstyrelsen anser även statskontoret, att den nu gällande, för snart 35 år sedan fastställda taxan för veterinärs tjänstförrättningar bör omarbetas. En komplettering av i taxan angivna olika slag av förrättningar synes därvid, på sätt medicinalstyrelsen föreslagit, böra äga rum. En förhöjning av de i taxan upptagna arvodesbeloppen synes även vara av omständigheterna påkallad. Denna förhöjning har av medicinalstyrelsen ansetts böra bestämmas till omkring etthundra procent. Och ersättningsbeloppen för de i taxan förut icke upptagna förrättningarna torde hava satts i förhållande till den ifrågasatta förhöjningen.

Huruvida denna förhöjning kan anses skälig och om de föreslagna ersättningsbeloppen för i taxan icke förut upptagna förrättningar kunna anses vara rätt avpassade, undandrager sig väl i allmänhet statskontorets bedömande. Med hänsyn till den numera inträdda höjningen av penningvärdet och återgång till mera normala förhållanden synes det emellertid kunna ifrågasättas, huruvida en så avsevärd förhöjning av taxan som den av medicinalstyrelsen föreslagna kan vara av verkligt behov påkallad. Statskontoret håller snarare före, att en förhöjning med i allmänhet omkring femtio procent av ersättningsbeloppen enligt 1888 års taxa torde kunna anses tillräcklig, men är ämbetsverket givetvis icke i tillfälle att i detta avseende framlägga något detaljerat förslag.

Beträffande de delar av taxeförslaget, som hava avseende å resereglementet, får statskontoret göra följande erinringar.

Enligt 1 § 1 mom., första stycket, av förslaget skall för tjänstförrättning, som verkställas på längre avstånd än 1 kilometer från veterinärens bostad, utgå ersättning enligt den klass i resereglementet, som är för vederbörande veterinär bestämd. Till stöd för denna bestämmelse, som avviker från stadgarna i berörda avseende i såväl 1888 års taxa för veterinärs tjänstförrättningar som resereglementet, har medicinalstyrelsen

framhållit, att veterinär ofta måste vid förrättning medtaga en instrumentutrustning, som i vikt betydligt överstiger den, som en praktiserande läkare måste medföra. Denna omständighet hade även föranlett, att en med den nu föreslagna likartad bestämmelse på sin tid intagits i taxan för distriktsveterinärer den 31 juli 1914 (nr 180). Medicinalstyrelsen ansåge därför, att samma förmån borde beredas veterinär även vid de tjänsteförrättningar, om vilka i ärendet är fråga. Statskontoret får i detta avseende framhålla, att, därest veterinär vid förrättning måste vidkännas särskild kostnad för transport av redskap, instrument eller dylikt, som han för förrättnings verkställande nödgas medföra, han är jämlikt 15 § av resereglementet berättigad till ersättning för vad han i sådant avseende utgivit. Då dylik ersättning lär utgå även vid förrättning, för vilken resekostnadsersättning författningsenligt icke utgår, synes berörda bestämmelse icke erfordras för att förekomma, att veterinär får vidkännas särskilda kostnader för transport av instrument m. m. Statskontoret anser sig därför icke kunna förorda någon ändring av i detta avseende nu gällande bestämmelser.

I andra stycket av 1 § 1 mom. föreslås, att ersättning för förrättning på avstånd ej överstigande 1 kilometer från veterinärens bostad skall för varje till förrättning använd dag eller del därav utgå med två tredjedelar av den veterinären jämlikt gällande resereglemente tillkommande traktamentsersättning, därvid för den händelse brutet tal uppstår, detsamma skall jämnas till närmast lägre tal. Denna bestämmelse är avsedd att ersätta andra stycket av 1 § 1 mom. i 1888 års taxa, vari stadgas, att därest förrättning verkställs inom stad, däri veterinären är bosatt, eller eljest inom ett avstånd från hans hemvist, ej överstigande 2 kilometer, skall han för varje till förrättningen använd dag eller del därav åtnjuta ett arvode av fyra kronor, varemot resekostnads- och traktamentsersättning ej äger rum.

Enligt resereglementet den 11 februari 1881 (nr 10), vilket var gällande vid tiden för utfärdandet av 1888 års taxa, åtnjöt veterinär resekostnads- och traktamentsersättning enligt fjärde klassen med ett dagtraktamente av 6 kronor. Det arvode om fyra kronor, som utgår enligt berörda stadgande i 1888 års taxa, utgör således två tredjedelar av det veterinär enligt då gällande bestämmelser tillkommande dagtraktamente.

Beträffande berörda stadgande får statskontoret framhålla, att i 1881 års resereglemente icke fanns intagen någon mot 20 § av nu gällande resereglemente den 13 december 1907 svarande föreskrift, att för extra förrättning, vilken det åligger någon att verkställa på grund av innehavande ämbete, eller tjänstebefattning, och som utföres inom det planlagda området för stad, köping eller annat därmed jämförlikt samhälle, varest förrättningsmannen är bosatt eller på avstånd ej överstigande 2 kilometer från hans bostad eller, där denna är belägen inom nämnda planlagda område, från gränsen för detta område, må, därest icke annorledes är särskilt stadgat, traktamente ej åtnjutas. Enligt grunderna för 1881 års resereglemente torde emellertid (se justitieombudsmannens berättelse till 1900 års riksdag, sid. 78—82) traktamente icke heller före meddelandet av bestämmelsen i 20 § av nu gällande resereglemente bort utgå vid dylika förrättningar. Genom stadgandet i andra stycket av 1 § i 1888 års taxa lär därför en särskild förmån hava tillerkänts veterinär. Denna förmån torde alltjämt böra få åtnjutas, men synes det kunna ifrågasättas, huruvida icke ersättningen skäligen kunde bestämmas till hälften av det

vederbörande veterinär jämlikt resereglementet tillkommande dagtraktamente.

I tredje stycket av 1 § 1 mom. av taxeförslaget har intagits bestämmelse om att det i paragrafen angivna avstånd av 1 kilometer från veterinärens bostad skall räknas från hans bostad i egentlig bemärkelse och alltså, om veterinären är bosatt inom stad, köping eller annat därmed jämförligt samhälle, från bostaden och icke från det planlagda områdets gräns. De skäl, som medicinalstyrelsen härför anfört, synas emellertid icke vara av beskaffenhet att beträffande nu ifrågavarande förrättningar böra föranleda undantag från de i resereglementet i berörda avseende meddelade bestämmelser. Detta stycke synes därför böra utgå.

Därest vad statskontoret sålunda erinrat vinner beaktande, synes första momentet av 1 § böra avfattas i huvudsaklig överensstämmelse med samma moment i 1888 års taxa och 20 § resereglementet. I första stycket av momentet torde således böra föreskrivas, att ersättning enligt gällande resereglemente skall utgå för förrättning, som verkställes på avstånd överstigande 2 kilometer från veterinärens bostad, eller, där denna är belägen inom det planlagda området för stad, köping eller annat därmed jämförligt samhälle, från gränsen av detta område. Andra stycket av momentet synes kunna erhålla följande lydelse: Verkställes förrättning på avstånd ej överstigande 2 kilometer från veterinärs bostad eller, där denna är belägen inom det planlagda området för stad, köping eller därmed jämförligt samhälle, från gränsen för detta område, äger veterinär åtnjuta hälften av den honom enligt gällande resereglemente tillkommande traktamentsersättning.

Mot de i 2 § 5 mom. och 3 § 3 mom. av förslaget meddelade bestämmelserna, vilka avse resekostnadsersättning för de i dessa paragrafer omförmälda förrättningar, torde icke vara något att erinra.

Den i 5 § av taxeförslaget intagna bestämmelsen om rätt till väntpenningar synes, då densamma lätt kan föranleda tvist mellan vederbörande och för övrigt torde vara mindre nödig, böra utgå. I annat fall synes paragrafen böra kompletteras med en bestämmelse om visst maximibelopp för dylik ersättning.»

I anledning av vad statskontoret i ovan intagna utlåtande anfört har yttrande inforrats från medicinalstyrelsen, som den 21 augusti 1923 anfört följande:

»Statskontoret anser, i likhet med såväl medicinalstyrelsen som lantbruksstyrelsen, att den nu gällande, för snart 35 år sedan fastställda taxan för veterinärs tjänsteförrättningar borde omarbetas, och att en komplettering av i taxan angivna olika slag av förrättningar därvid syntes, på sätt medicinalstyrelsen föreslagit, böra äga rum, samt att en förhöjning av de i taxan upptagna arvodesbeloppen även syntes vara av omständigheterna påkallad. Under framhållande vidare, att denna förhöjning av medicinalstyrelsen ansetts böra bestämmas till omkring etthundra procent, ifrågasätter statskontoret, huruvida en så avsevärd förhöjning av taxan som den av medicinalstyrelsen föreslagna kunde vara av verkligt behov påkallad. Statskontoret hölle snarare före, att en förhöjning med i allmänhet omkring femtio procent av ersättningsbeloppen enligt 1888 års taxa torde kunna anses tillräcklig. Med anledning av statskontorets berörda uttalande får medicinalstyrelsen till belysande av prisnivåns steg-

ring sedan 1888, då nu gällande taxa för veterinärs tjänsteförrättningar utfärdades, hänvisa till socialstyrelsens förut i ärendet åberopade yttrande. För övrigt torde prisnivåns avsevärda stegring efter nyssnämnda tid vara ett allt för känt och erkänt faktum.

Statskontoret har vidare gjort vissa erinringar beträffande de delar av taxeförslaget, som hade avseende å resereglementet. Sålunda finner sig statskontoret icke kunna förorda den ändring i gällande resereglemente, som innefattas i första stycket av 1 § 1 mom. i styrelsens förslag, däri styrelsen ifrågasätter den ändring i nu gällande bestämmelser, att ersättning enligt gällande resereglemente hädanefter skulle utgå vid förrättning på ett avstånd överstigande 1 kilometer från veterinärens bostad i stället för såsom nu 2 kilometer. Såsom motiv härför hade medicinalstyrelsen dels hänvisat till 5 § av nådiga taxan för distriktsveterinärer den 31 juli 1914 (nr 180), enligt vilken distriktsveterinär nu vore berättigad till skjuts eller skjutsersättning vid förrättning på avstånd överstigande 1 kilometer, dels ock framhållit, att samma skäl, som vid fastställande av distriktsveterinärernas taxa anförts för inskränkning av det område, inom vilket veterinären borde vara skyldig på egen hand fortskaffa sig till förrättningsstället, nämligen att veterinären hade att medföra en del tynande effekter, gällde även beträffande de förrättningar, varom i 1 § i föreliggande taxeförslag vore fråga. Statskontoret anför såsom skäl för sitt avstyrkande av styrelsens förslag, att därest veterinär vid förrättning måste vidkännas särskild kostnad för transport av redskap, instrument eller dylikt, som han för förrättnings verkställande nödgades medföra, han vore jämlikt 15 § av resereglementet berättigad till ersättning för vad han i sådant avseende utgivit, och yttrar statskontoret vidare, att 'då dylik ersättning lär utgå även vid förrättning, för vilken resekostnadsersättning författningsenligt icke utgår, synes berörda bestämmelse icke erfordras för att förekomma, att veterinär får vidkännas särskilda kostnader för transport av instrument m. m.'

Av den citerade meningen att döma synes emellertid utsikten för veterinären att erhålla ersättning i detta fall vara ganska oviss. Det torde även böra framhållas, att i det fall att veterinären tager skjuts till platsen för förrättningen och då medtager för densamma erforderliga effekter, torde det bliva svårt att avgöra, huru mycket som skall utgå för transporten av effekterna och huru mycket för veterinärens resa. Spårvägarna i städerna kunna ej anlitas vid transport av ifrågavarande effekter, då illaluktande desinfektionsmedel såsom kresol och lysol ej få å dessa medföras. Det torde därför mången gång kunna inträffa, att kostnaderna för effekternas transport icke bliva mindre än om veterinären medgäves rätt till skjutsersättning. På grund av det anförda och då principen om rätt för veterinär att vid förrättning på avstånd överstigande 1 kilometer befordras med skjuts eller bekomma ersättning härför såsom ovan nämnts redan blivit erkänd vid fastställande av distriktsveterinärtaxan den 31 juli 1914 (nr 180) § 5, finner sig styrelsen böra vidhålla sitt förenämnda förslag.

Statskontoret vänder sig vidare mot styrelsens hemställan i andra stycket av 1 § 1 mom. i taxeförslaget, att vid tjänsteförrättning på avstånd ej överstigande 1 kilometer från veterinärens bostad ersättning skulle utgå för varje till förrättningen använd dag eller del därav med 2/3 av den veterinären enligt gällande resereglemente tillkommande traktamentsersättning. Statskontoret har icke något att erinra mot, att sådan förmån ut-

går, men ifrågasätter, huruvida icke ersättningen skäligen borde bestämmas till hälften av det vederbörande veterinär jämlikt resereglementet tillkommande dagtraktamente. Såsom statskontoret anmärkt motsvarar i nuvarande taxa för veterinärs tjänsteförrättningar den 19 oktober 1888 § 1 andra stycket upptagna 4 kronor 2/3 av det veterinär enligt då gällande bestämmelser tillkommande dagtraktamente. Styrelsens föreliggande förslag innefattar således ingen ändring i vad som nu i berörda hänseende är gällande, och statskontoret har icke på något sätt motiverat den ifrågasatta ändringen. Då styrelsen får antaga, att nu gällande dagtraktamente anses motsvara det i resereglementet upptagna dagtraktamentet vid fastställandet av 1888 års taxa och sålunda i sak ingen ändring skett genom styrelsens förslag, finner sig styrelsen böra hemställa, att intet avseende fästes vid statskontorets förslag till ändring.

Statskontoret avstyrker vidare medicinalstyrelsens förslag i tredje stycket av 1 § 1 mom., att det paragrafen angivna avstånd av 1 kilometer skall räknas från veterinärens bostad i egentlig bemärkelse, 'och alltså, om veterinären är bosatt inom stad, köping eller därmed jämförlikt samhälle, från bostaden och icke från det planlagda områdets gräns'. Såsom styrelsen i sin motivering till taxeförslaget framhållit, kan emellertid en veterinär, bosatt i en stad med vidsträckt stadsplan, om med stöd av bestämmelserna i § 13 av gällande resereglemente uttrycket bostad skall tolkas lika med samhällets planlagda område, för skjuts få vidkännas ganska avsevärda kostnader, vilka den i landsorten bosatte veterinären undgår. Då styrelsen med sitt berörda förslag avsåg att så vitt möjligt åvägabringa likställighet mellan ifrågavarande veterinärer i avseende å rätten till ersättning, varom i första och andra styckena av 1 § i taxeförslaget sägs, finner sig styrelsen böra vidhålla sitt förslag.

Framhållas må även, att veterinär efter utförande av förrättning, som anges i 1 § i taxeförslaget, ofta till följd av vid förrättningen använd lysol eller annan illaluktande vätska sprider omkring sig en sådan lukt, att han icke lämpligen kan begagna sig av i samhället möjligen befintlig spårvagn, utan måste han anlita åkdon för att komma till sin bostad eller ock begiva sig dit till fots.

Slutligen har statskontoret beträffande den i 5 § av taxeförslaget intagna bestämmelsen om rätt till väntpenningar ifrågasatt att, då densamma enligt statskontorets mening lätt kunde föranleda tvist mellan vederbörande och för övrigt torde vara mindre nödig, paragrafen borde utgå, och att i annat fall paragrafen syntes böra kompletteras med en bestämmelse om visst maximibelopp. Såsom medicinalstyrelsen framhållit i sin motivering till denna paragraf, har det ansetts nödvändigt att införa rätt för förrättningsmannen till väntpenningar för att förhindra vederbörande att missbruka förrättningsmannens tid. Om förrättningsmannen får utföra förrättningen vid den tid, till vilken han blivit kallad eller kort därefter, så skulle det icke bliva några väntpenningar. Eftersom det sålunda beror på vederbörande själva, om väntpenningar över huvud skall komma att utgå, så torde någon bestämmelse om maximibelopp ej vara erforderlig. Inom tullverket har det ansetts nödvändigt att i visst fall medgiva vederbörande rätt till väntpenningar såsom framgår av § 17 i kungörelsen den 17 maj 1923 (nr 177) angående taxa för vissa förrättningar vid tullverket. Då emellertid styrelsens förslag i berörda hänseende icke innefattar bestämmelse om, vilken som skall betala väntpenningar eller om sådana skola utgå, fastän ingen förrättning kommer

till utförande, har styrelsen ansett sig böra omformulera paragrafen till nära överensstämmelse med paragraf 17 i nyssnämnda taxa. Styrelsen hemställer alltså att 5 § i dess taxeförslag måtte erhålla följande ändrade lydelse:

'Har förrättningsman inställt sig på utsatt tid för fullgörande av förrättning, därför ersättning skall utgå enligt 2 och 3 §§ i denna taxa, men förrättningen utan förrättningsmannens förvållande icke kunnat påbörjas förr än efter 15 minuter därefter eller ock icke kunnat företagas, skall den, som begärt förrättningen, utgiva ersättning för väntetiden med 1 krona 25 öre för varje fjärdedels timme eller påbörjad sådan tidsperiod.'

*Skrivelse från
svenska veterinärläkare-
föreningen den
24 maj 1927.*

Svenska veterinärläkareföreningen har i underdånig skrivelse den 24 maj 1927 gjort framställningar beträffande taxan för veterinärs tjänsteförrättningar den 19 oktober 1888 (nr 54), i avseende å dels vissa taxans föreskrifter enbart, dels ock desammas bristande överensstämmelse med stadganden i allmänna resereglementet. I denna skrivelse anför föreningen följande:

»Att taxeföreskrifter, som ju beröra de i livet rätt så växlande ekonomiska förhållandena, kunna fylla berättigade krav under ett fyrtiotal år, torde tillhöra det omöjliga.

Med fäst avseende på här ifrågavarande taxas brister avgav därför medicinalstyrelsen den 21 februari 1922 motiverat underdånigt förslag till nya taxeföreskrifter.

Redan länge har det också för landets veterinärer varit tydligt, att en hel del föreskrifter i ovanberörda taxa äro otidsenliga, och har detta för dem varit ekonomiskt kännbart i all synnerhet under och alltjämt efter den s. k. kristiden.

Men taxan ifråga innehåller även, såsom här nedan närmare framhålles, bestämmelser, vilka äro stridande mot gällande allmänna resereglementet.

På grund av vad ovan anförts, tillåter sig föreningen i underdånighet hemställa, att Elders Kungl. Maj:t täcktes, så snart sig göra låter, utfärda ny taxa för veterinärs tjänsteförrättningar i enlighet med medicinalstyrelsens underdåniga förslag den 21 februari 1922, dock med av här nedan gjorda framställningar föranledda ändringar däri, samt dessförinnan låta vidtaga av berörda framställningar föranledda ändringar i nuvarande taxa att gälla, intill dess den nya taxan trätt i kraft.

I 1 § 1 mom. av ovanberörda nådiga taxa stadgas följande: 'För förrättning, som, på grund av gällande föreskrifter angående två iakttagas bör till förekommande och hämmande av smittosamma sjukdomar bland husdjuren, av legitimerad veterinär efter vederbörligt förordnande eller efter behörig kallelse verkställes utom stad, där veterinären är bosatt, och på ett avstånd från hans hemvist av mer än två kilometer, äge veterinären åtnjuta ersättning enligt gällande resereglementet.

Verkställes förrättningen inom stad, där veterinären är bosatt, eller eljest inom ett avstånd från hans hemvist, ej överstigande två kilometer, äge han för varje till förrättningen använd dag eller del därav åtnjuta ett arvode av fyra kronor, varemot resekostnads- och traktamentsersättning ej äger rum.'

Framhållas må, att berörda gräns, två kilometer, även ingår i taxans 2 § 5 mom. och 3 § 3 mom. För föreningen synes det självfallet, att ovan-

nämnda föreskrift i andra stycket tillerkänner veterinären för varje dylik förrättning ett sådant arvode samt därtill, för den händelse förrättningen pågår mera än en dag, ett arvode för varje överskjutande dag. Föreningen förmenar det alltså vara tydligt, att ifrågavarande arvode, som härvid utgör veterinärens enda ersättning, är avsett att utgöra förrättningsarvode och ej ett slags reducerat dagtraktamente. För denna åsikt anser sig föreningen jämväl finna stöd i den omständigheten, att Kungl. Maj:t uti taxan upptagit beloppet i fråga såsom arvode, detta ehuru medicinalstyrelsen, såvitt föreningen har sig bekant, åt detsamma föreslog karaktär av reducerat dagtraktamente. Medicinalstyrelsen däremot samt, enligt meddelat utslag på anförda besvär, även kammarrätten synas anse, att arvodet utgör ett reducerat dagtraktamente. I följd av nämnda ämbetsverks tolkning erhåller veterinär, som under samma dag utfört flera förrättningar på avstånd ej överstigande två kilometer, i sammanlagd ersättning endast ett arvode, för närvarande 4 kronor, vadan han alltså för förrättningar utöver den första ej bekommer någon som helst gottgörelse, ej ens för de utgifter han måst vidkännas för sitt fortskaffande m. m. Ej heller medgiver medicinalstyrelsen någon som helst ersättning för här avsedd förrättning eller förrättningar åt veterinär, som samma dag utfört en förrättning på avstånd överstigande två kilometer och för vilken alltså utgått dagtraktamente och reseersättning. Utöver ovan anförda skäl för sin åsikt anser föreningen även billighet och rättvisa kräva, att ifrågavarande arvode bör utgå för varje förrättning under samma dag, alldenstund detsamma, såsom ovan nämnts, utgör veterinärens enda ersättning för sitt fortskaffande till och verkställande av dylik förrättning, ehuru hans utgifter för skjuts m. m. ofta överstiga arvodet vid en enda resa, något som så mycket mer blir förhållandet enligt medicinalstyrelsens ovan anförda tolkning, om han verkställt ett flertal förrättningar på samma dag. På grund av att medicinalstyrelsens ovanberörda tolkning, som städse förefallit veterinärerna oförståelig, under de senare årens mul- och klövsjukeepizooti tillfogat vederbörande veterinärer ett betydande ekonomiskt avbräck, har föreningen nu ansett sig nödsakad hemställa, att Eders Kungl. Maj:t i nåder täcktes förklara att ovanberörda, i nådiga taxan för veterinärs tjänstförrättningar den 19 oktober 1888 för förrättning på avstånd ej överstigande två kilometer omnämnda arvode skall, på i nämnda taxa i övrigt föreskrivet sätt, utgå för varje sådan förrättning.

En annan omständighet, som föreningen i underdånighet nödgas framhålla är den bristande överensstämmelsen i fråga om avstånd för utgående av traktamentsersättning, i det den ovanberörda nådiga taxan såsom gräns anger två kilometer, under det allmänna resereglementet upptager tre. Även denna detalj har i all synnerhet under nuvarande farsotstider medfört rätt så stort ekonomiskt avbräck för veterinären. Medicinalstyrelsen medgiver nämligen för förrättning på avstånd ej överstigande två kilometer, jämlikt berörda nådiga taxa, dock med användande av sin ovan anförda tolkningsprincip, såsom gottgörelse det ovannämnda arvodet 4 kronor utan reseersättning samt på avstånd över tre kilometer resekostnads- och traktamentsersättning enligt allmänna resereglementet, men för förrättning på ett avstånd mellan två och tre kilometer endast reseersättning enligt resereglementet. Härav har den oavsiktliga följdén alltså blivit, att veterinären, under det han för en kortare tjänsteresa åtnjuter gottgörelse, som åtminstone stundom kan

medföra inkomst för honom, har att göra en resa på en kilometers längre avstånd utan någon som helst inkomst. På grund härav hemställer föreningen, att Eders Kungl. Maj:t täcktes snarast möjligt i nåder föreskriva, att här avsedda, i nådiga taxan för veterinärs tjänstförrättningar den 19 oktober 1888 förekommande uttryck 'två kilometer' skall utbytas mot 'tre kilometer'.

Föreningen anser sig ävenså böra beröra storleken av det här ovan avhandlade, i 1888 års taxa för förrättning på avstånd ej överstigande två kilometer föreskrivna arvode 4 kronor. Då nämnda arvode fastställdes, uppgick veterinär tillkommande dagtraktamente till 6 kronor, av vilket belopp arvodet således utgjorde $\frac{2}{3}$. Sedermera har dagtraktamentet ett flertal gånger ändrats, men alltjämt har arvodet bibehållits vid 4 kronor, något som ej synes vara med rättvisan överensstämmande samt vållat och vållar veterinären en rätt stor ekonomisk förlust. Föreningen får därför, för undvikande på enklaste sätt av berörda förhållande, härmed, med instämmande i medicinalstyrelsens ovanberörda underdåniga förslag den 21 februari 1922, i underdånighet hemställa, att Eders Kungl. Maj:t täcktes i nåder föreskriva, att i nådiga taxan för veterinärs tjänstförrättningar den 19 oktober 1888 för förrättning på avstånd ej överstigande två (tre) kilometer fastställda arvode 4 kronor i stället skall, i enlighet med de närmare föreskrifter medicinalstyrelsen angivit i sitt nyssnämnda förslag den 21 februari 1922, utgå med $\frac{2}{3}$ av i gällande allmänna resereglemente stadgade traktamente för dygn.»

Över veterinärläkareföreningens skrivelse den 24 maj 1927 har yttrande den 12 december samma år avgivits av *medicinalstyrelsen*, som därvid förklarat sig anse, att, därest de av styrelsen tidigare föreslagna ändringarna i 1888 års taxa genomfördes, det icke syntes nödvändigt att för utrönande av verkningarna därav låta taxan någon tid provisoriskt tillämpas. Vad föreningen i övrigt anfört hade emellertid givit medicinalstyrelsen anledning förorda,

att för förrättningar, som utfördes på stationsorten eller på avstånd ej överstigande 2 kilometer, måtte, under förutsättning att veterinären icke ägt att för annan samma dag verkställd tjänstförrättning uppbära traktamentsersättning enligt resereglementet, utgå arvode av 8 kronor för dag, men ej rese- och traktamentsersättning enligt resereglementet,

att för förrättningar, som utföras på 2—3 kilometers avstånd från stationsorten, måtte under nyssnämnda förutsättning utgå arvode enligt nu angivet belopp samt därjämte rese- men ej traktamentsersättning,

och att för förrättning på avstånd överstigande 3 kilometer måtte utgå såväl rese- som traktamentsersättning enligt resereglementet men ej arvode.

Över veterinärläkareföreningens ovan intagna framställningar den 24 maj 1927 samt medicinalstyrelsens däröver avgivna yttrande hava utlåtanden infordrats jämväl från statskontoret och riksräkenskapsverket.

Statskontoret har därvid i utlåtande den 2 februari 1928 framhållit, att ämbetsverket icke funnit anledning till annan erinran mot det av medi-

medicinalstyrelsen framställda förslaget än att det särskilda förrättningsarvodet, som för närvarande utgjorde 4 kronor, men av styrelsen föreslagits till 8 kronor, enligt statskontorets mening lämpligen kunde sättas till 6 kronor. Det av föreningen i skrivelsen den 24 maj 1927 framställda förslaget om annan grund för arvodets beräkning ansåg sig statskontoret alltså icke kunna tillstyrka. Ämbetsverket fann sig emellertid böra i detta sammanhang framhålla, att hela frågan om särskilda förrättningsarvoden vore föremål för närmare utredning i samband med spörsmålet om antagande av nytt definitivt resereglemente.

Riksräkenskapsverket har i utlåtande den 15 maj 1928 erinrat om att enligt 1918 års läkartaxa, § 14, arvode utgått till provinsialläkare för sådan förrättning, som avsåges i samma paragraf av 1926 års provinsialläkartaxa, med 5 kronor. Detta arvode, som enligt 1926 års taxa bestämts till 10 kronor, höjdes alltså 1926 med 100 procent. Då det särskilda arvode, 4 kronor, som utginge till veterinär för dennes tjänsteförrättningar, fastställdes år 1888 eller för 40 år sedan, syntes det riksräkenskapsverket vara väl motiverat att nu höja detta arvode med likaledes 100 procent till 8 kronor. Ämbetsverket, som enligt två särskilda alternativ verkställt beräkningar rörande det arvode, som med ledning av resereglementets traktamentsbelopp borde utgå vid jämförelse med motsvarande traktamenten för förste provinsialläkare och provinsialläkare hade enligt första alternativet kommit till ett belopp av 7 kronor 14 öre och enligt det andra alternativet till 8 kronor 33 öre. Med ledning härav hade riksräkenskapsverket funnit sig böra tillstyrka, att arvodet ifråga sattes till det av medicinalstyrelsen föreslagna beloppet, 8 kronor. Emellertid var tillförordnade generaldirektören av skiljaktig mening och ansåg, att arvodet borde, med tillämpning av de gjorda uträkningarnas medeltal, avrundat nedåt, bestämmas till 7 kronor.

Vidkommande föreningens framställningar i övrigt ansåg riksräkenskapsverket desamma, med hänsyn till vad 1927 års riksdag i sin skrivelse nr 184 med förslag till allmänt resereglemente å sid. 18 och 19 uttalat, icke böra i detta sammanhang upptagas till behandling.

I underdånig skrivelse den 28 augusti 1928 har svenska veterinärläkareföreningen hemställt, att Kungl. Maj:t täcktes omedelbart föreskriva, att, i överensstämmelse med vad för läkare genom kungörelse den 18 juli 1928 (nr 308) skett, i 1 § 1 mom. av taxan den 19 oktober 1888 omnämnda arvode måtte, jämlikt medicinalstyrelsens i underdånigt utlåtande den 12 december 1927 ändrade förslag, för förrättning på avstånd intill tre kilometer utgå med 8 kronor för dag, vartill, därest avståndet överstege två kilometer, skulle komma resekostnadsersättning enligt gällande resereglemente.

Över denna föreningens framställning har medicinalstyrelsen den 1 september 1928 yttrat sig och därvid tillstyrkt framställningen.

Skrivelse från svenska veterinärläkareföreningen den 28 augusti 1928.

Skrivelse från
svenska veterinär-
läkareföreningen den
19 december
1928.

Ytterligare har svenska veterinärläkareföreningen i underdånig skrivelse den 19 december 1928 anfört bland annat följande:

»De underdåniga framställningarna den 24 maj 1927 och den 28 augusti 1928 åsyftade ett tillmötesgående *snarast möjligt*, utan avvaktande av den nya taxan i dess helhet, av veterinärernas önskemål i vissa punkter, i vilka en ändring — utan att verkan därav behövde utrönas — kunde anses rent av självklar, dels till följd av den i ekonomiskt hänseende fullständiga otidsenligheten hos 1888 års taxa, dels av dennas bristande överensstämmelse med gällande resereglemente. För vinnande av detta mål undvek föreningen — med undantag av förslaget om det i taxan omnämnda 'arvodets' utgående för *varje* förrättning — att beröra nya principer vare sig egna eller i medicinalstyrelsens underdåniga förslag den 21 februari 1922 upptagna. Sådana kunde nämligen, enligt föreningens mening, komma att fordra någon tids övervägande, och borde därför lämpligast bliva föremål för senare behandling i samband med den blivande taxan i dess helhet.

Svenska veterinärläkareföreningen, som på sitt årsmöte den 20 oktober 1928 dryftat här avsedda ärende, anhåller nu beträffande medicinalstyrelsens ovanberörda förslag den 21 februari 1922 till förnyad taxa för veterinärs tjänsteförrättningar att få i underdånighet anföra följande.

1 §.

1 mom. Föreningen får, i enlighet med vad här nedan närmare framgår, hemställa om ändring i vissa delar av sin underdåniga framställning den 28 augusti 1928 angående lydelse av detta moment.

På av medicinalstyrelsen den 21 februari 1922 anförda skäl, vilkas bärrighet föreningen på det livligaste vill och kan vitsorda, hemställas nu om utbytande i de båda sista punkterna av nämnda framställning utav uttrycket 'två kilometer' mot 'en kilometer'.

Med åberopande av utav medicinalstyrelsen anförda motiv vill föreningen därjämte såsom rättvist och billigt hemställa, att i detta moment avsedd reseersättning må även för veterinär, som ej är boende på landsbygden, beräknas från bostaden och ej från gränsen av samhällets planlagda område. Beträffande arten av i detta moment avhandlade arvode för förrättning på avstånd intill tre kilometer kan föreningen däremot ej dela medicinalstyrelsens åsikt. Föreningen anser nämligen, att ifrågasvarande ersättning bör utgå för *varje* förrättning.

Medicinalstyrelsen synes förutsätta, att Eders Kungl. Maj:t, som år 1890 för sådan förrättning utförd av läkare föreskrev ett reducerat 'dagtraktamente', åt det för veterinärer år 1888 stadgade 'arvode' avsåg enahanda karaktär, varför detsamma borde utgå för tid och ej för förrättning. Föreningen däremot vågar förmena, att de båda uttrycken med full avsikt användes i respektive taxor, varvid 'arvode' — ej dagarvode — år 1888 såsom en gärd av rättvisa och billighet gavs veterinären. För en läkare, som väl överhuvud taget ytterst sällan har att utföra här avsedd förrättning och därtill ej gärna mer än en på samma dag, spelar den obetydliga inkomsten föga roll. Helt annat är det med veterinären. Denne har vid dylika förrättningar att medföra tyngande effekter, som göra det svårt eller omöjligt för honom att fortskaffa sig till fots. Då därtill kommer, att bland dessa effekter alltsomoftast ingå obehagligt luktande desinfektionsmedel, kan han ej utnyttja spårvägs- eller omnibusmöjlighe-

ter, utan nödgas bekosta särskild skjuts, som kan taga arvodet helt eller till stor del och således rent av medföra förlust för honom. Därjämte får han, i all synnerhet under farsoter, ofta dag efter dag utföra ett flertal sådana förrättningar. Har han dessutom en förrättning, för vilken utgår rese- och traktamentsersättning, erhåller han enligt nuvarande tolkning för samma dag utförda arvodesförrättningar ingen som helst ersättning, men har självfallet flera utgifter för skjuts.

Föreningen vidhåller alltså såsom fullt befogad sin tidigare underdå-niga framställning, att arvodet måtte utgå för *varje* här avsedd förrätt-ning, detta oavsett om samma dag för annan förrättning utgått dagtrak-tamente enligt gällande resereglemente. Även efter här ovan omnämnda utbytande av 'två kilometer' mot 'en kilometer' finner föreningen sin här föreslagna bestämmelse berättigad. Å andra sidan synes det dock före-ningen rimligt, att, vid bifall till här nedan föreslagna höjning av arvo-det ifråga, detsamma må för samma dag utförda andra och följande dy-lika förrättningar samt, därest även erhållits traktamente enligt resereg-lementet, för samtliga under samma dag utförda *arvodesförrättningar* utgå med hälften av det stadgade arvodet.

Vidare anser sig föreningen böra, i olikhet med medicinalstyrelsen, vid-hålla sin åsikt, att här avsedda arvode lämpligen bör ställas i den av me-dicinalstyrelsen den 21 februari 1922 föreslagna relationen till resereg-lementets traktamente, varvid utgångspunkten dock synes böra vara *det sammanlagda dag- och nattractamentet*. Under normala tider är saken visserligen av ingen betydelse; men det tämligen säkra antagandet att vid en eventuell sänkning av resereglementets nu utgående traktamente rätt snart skulle följa en sådan även av arvodet samt erfarenheten av att kristidens upprepade höjningar av det förstnämnda ej medförde någon som helst förhöjning av här avsedda arvode i 1888 års taxa, gör, att före-ningen anser medicinalstyrelsens ursprungliga förslag mera rättvist och lämpligt samt därtill praktiskt. Skulle detta föreningens önskemål lik-väl ej finna nådigt gillande, synes arvodet ifråga böra bestämmas lägst till 8 kronor.

Slutligen tillåter sig föreningen i detta sammanhang föreslå, att i me-dicinalstyrelsens förslag den 21 februari 1922 förekommande uttryck 've-terinär' eller 'legitimerad veterinär' utbytes mot 'behörig veterinär'.

2 mom. Föreningen finner i likhet med medicinalstyrelsen, att en av-sevärd höjning rättvisligen bör göras ifråga om arvode för obduktion.

Då emellertid, sedan styrelsen avgav berörda förslag, sagda arvode för läkarna höjts från 20 till 40 kronor, anser föreningen, med stöd av me-di-cinalstyrelsens anförda motiv, att arvodet för veterinär nu bör höjas till minst 25 kronor att — detta i olikhet med medicinalstyrelsens förslag — utgå för varje enligt förförrättningens utförande gällande föreskrifter obducerat djur oavsett ålder, djurslag och antalet på samma ställe be-fintligen djur, som bliva föremål för förrättningen.

Obduktion av husdjur kan ju ske av tvenne olika grunder. Antingen göres den till följd av statligt påbud såsom en åtgärd till förhindrande av smittsamma sjukdomars spridande eller, av en eller annan orsak, en-ligt den enskilde djurägarens önskan. I senare fallet spela djurvärde och ägarens ekonomi självfallet en avsevärd roll i fråga om förrättnings-arvodet, vilket då rimligtvis må vara graderat. Beträffande däremot den förstnämnda gruppen av obduktioner, vilka således avses i här be-rörda taxa, är förhållandet ett helt annat. Ett litet djur måste vid ob-

duktionen behandlas lika ingående som ett stort och kan ju vara lika smittfarligt. Det sistnämnda är även självfallet förhållandet, vare sig andra och tredje djuret befinna sig hos annan ägare eller på samma gård som det första. Föreningen anser sig också böra uttala sin bestämda mening, att ett godtagande av medicinalstyrelsens ovannämnda synpunkter skulle från det allmänna sida vara ett föga värdigt utnyttjande av den enskilda tjänstemannens tid och ekonomi samt för veterinärerna kännas så mycket mera nedslående och ofattbart, som något dylikt 'rabatterande' ej lär vara ålagt läkarna. För dessa tjänstemän utgår nämligen obduktionsarvodet lika utan hänsyn till objektets ålder samt om flera obduktioner utföras på samma ställe.

Till belysande av orimligheten i medicinalstyrelsens berörda förslag vill föreningen dessutom framhålla, att med det föreslagna arvodet för obduktion av svin m. fl. med en ålder av sex månader eller därunder veterinären i arvodeshänseende skulle bli ännu sämre ställd, än vad som ansågs skäligt för 40 år sedan. Och detta bleve så mycket mera kännbart, som svin just av denna ålder utgöra det huvudsakliga föremålet för här avsedda obduktioner. Skulle emellertid enligt gällande föreskrifter två eller flera djur på samma ställe obduceras i och för fastställande av en och samma sjukdom, synes dock, därest obduktionen ej fordrar samma ingående utförande vid de följande djuren som vid det första, arvodet för obduktionerna utöver den första böra utgå med lägre belopp.

Beträffande arvode för tagande av blodprov har föreningen intet att erinra mot medicinalstyrelsens förslag.

2 §.

1 mom. Med hänsyn till vad i 1 § anförts om förrättningsarvode, hemställer föreningen, att i sista stycket omnämnda avgifter måtte fastställas till 8 respektive 16 kronor.

3 mom. Här anhåller föreningen att få hänvisa till sitt yttrande i 1 § 2 mom.

4 mom. För i punkt 5 omnämnda ersättning för besiktning av tarmar m. m. finnes stadgat i särskild kungörelse.

5 mom. Föreningen anser, i likhet med medicinalstyrelsen, att särskilda skäl ej finnas att här utbyta 'två kilometer' mot 'en kilometer' eller 'planlagda område' mot 'bostaden'.

3 §.

1 mom. Föreningen anser, att besiktningsarvodet bör utgå för varje får, get eller svin med 40 öre samt för varje fjäderfä med 25 öre.

3 mom. Föreningen hänvisar till sitt uttalande i 2 § 5 mom. härövan.

5 §.

Med från det praktiska livet vunnen kännedom om det berättigade häri uttalar sig föreningen obetingat för här avsedda bestämmelses införande i enlighet med medicinalstyrelsens underdåniga utlåtande den 21 augusti 1923.»

Beträffande 1914 års taxa för distriktsveterinärer föreligger en framställning från Västerbottens läns landsting, som den 18 september 1923 hos Kungl. Maj:t anhållit, dels att statsbidrag till distriktsveterinärernas avlöning måtte för de fyra nordligaste länen utgå med 75 procent av de till veterinär utgående löneförmånerna från landsting och kommuner, dels ock att under denna förutsättning för dessa län skulle gälla samma veterinärtaxa som för övriga län.

Västerbottens läns landstings framställning om viss ändring i 1914 års taxa för distriktsveterinärer.

Denna framställning, varöver yttranden infordrats från länsstyrelserna i Jämtlands, Västernorrlands, Västerbottens och Norrbottens län, länsveterinärerna i samma län, medicinalstyrelsen och statskontoret, har i avseende å frågan om statsbidrag berörts här ovan.

De sakkunniga hava ansett lämpligt, att bestämmelserna om ersättning till veterinär för enskild husdjurssjukvård sammanföras med föreskrifterna om gottgörelse för av veterinär utförda tjänsteförrättningar i en gemensam taxa. I överensstämmelse med vad som gäller i fråga om ersättning till provinsialläkare för enskild sjukvård och tjänsteförrättningar synas ifrågavarande bestämmelser böra i taxan upptagas under särskilda avdelningar, avd. A., innefattande praktiktaxan, och avd. B., innefattande tjänstetaxan.

De sakkunnigas yttrande.

Vad till en början beträffar ersättning till veterinär för enskild husdjurs-sjukvård hava bestämmelserna i huvudsak anslutits till nu gällande föreskrifter i 1914 års taxa för distriktsveterinärer. De sakkunniga hava emellertid ansett sig böra införa skyldighet för veterinär att, i likhet med vad som redan gäller för provinsialläkare, inom vissa gränser bestämma arvodets storlek med hänsyn till såväl sjukdomsfallets natur och det arbete, veterinären måst nedlägga, som ock till den betalningsskyldiges förmåga att gälda kostnaderna. Som utgångspunkt och medeltal vid fastställandet av dessa gränser för arvoden hava de sakkunniga, som vid avvägandet av avlöningen till distriktsveterinärerna ansett, att den nuvarande praktikinkomsten borde i huvudsak bibehållas oförändrad, tagit de i § 4 av gällande taxa för de särskilda grupperna intagna arvodesbeloppen. Detta kommer alltså att innebära, att djurägare i ringa förmögenhetsvillkor kunna erhålla en sänkning av nuvarande arvode, vilken sänkning uppväges av en motsvarande höjning av arvodet för djurägare i bättre ekonomisk ställning.

För de fyra nordligaste länen gälla enligt nyssnämnda § 4 högre ersättningsgrunder för arvodets bestämmande vid sjukbesök på avstånd över 20 kilometer. Då bibehållandet av dessa undantagsbestämmelser knappast kan anses vara motiverat, och då de sakkunniga dessutom erfarit, att bestämmelserna vid tillämpningen sakna större betydelse, hava de i anslutning till ovan berörda framställning från Västerbottens läns landsting ansett sig böra förordna, att för hela landet skola gälla enhetliga föreskrifter rörande veterinärs arvode för sjukbesök.

I betraktande av jordbrukets åtminstone under nu rådande förhållanden svaga bärkraft hava de sakkunniga ansett ytterligare åtgärder till nedbringandet av de med veterinärs sjukbesök förenade kostnaderna för djurägaren vara önskvärda. Detta synes också kunna ske, utan att veterinärens berättigade intressen trädas för nära. I detta syfte torde nämligen i praktiktaxan kunna intagas sådana bestämmelser i fråga om veterinärs resekostnadsersättning, att denna kommer att utgå i nära anslutning till självkostnaden, och vidare synes någon utjämning av resekostnaderna kunna åstadkommas därigenom, att ersättningen vid kortare resor beräknas proportionsvis högre än vid längre resor. Då flertalet distriktsveterinärer i och för sin tjänst hålla egna automobiler, hava de sakkunniga uppgjort förslag till särskild taxa vid begagnandet av egen automobil. Veterinär, som icke håller sådan automobil, bör äga rätt att med automobilägare träffa avtal om tillämpning av ifrågavarande taxa, men är skyldig att, om sådan överenskommelse icke träffats, begagna sig av automobil, som kan komma att tillhandahållas av vederbörande hushållningssällskap. De sakkunniga förutsätta nämligen, att hushållningssällskapen skola kunna i djurägarrens intresse träffa uppgörelse med automobilägare i orten om tillhandahållande av automobil åt veterinär, som därvid skall vara skyldig debitera den resekostnadsersättning, som av hushållningssällskapet fastställles. Denna hushållningssällskapets medverkan, vilken givetvis är frivillig, skulle följaktligen ifrågakomma allenast för det fall, att veterinären icke håller egen automobil och icke heller med automobilägare träffat uppgörelse om tillämpning av nämnda specialtaxa. Därest denna medverkan ej komme till stånd, skulle nämligen resekostnadsersättningen beräknas enligt något av de i allmänna resereglementet upptagna färdssätten taxeautomobil eller hästskjuts. Vid begagnandet av dessa färdssätt komme emellertid resekostnaden att bliva väsentligt högre än enligt den föreslagna specialtaxan. De sakkunniga hålla före, att det icke kan anses innebära någon obillighet gent emot veterinärerna att ålägga dem skyldighet att debitera en ersättning vid resor med egen automobil, som i stort sett endast motsvarar självkostnaden, medan å andra sidan en sänkning av resekostnadsersättningen otvivelaktigt är till avsevärd fördel för djurägarna. Det torde också förtjäna framhållas, att ett stort antal distriktsveterinärer redan nu vid användandet av egen automobil debitera ersättning, som väsentligt understiger den ersättning, vartill de författningsenligt äro berättigade.

Följande exempel torde i någon mån belysa skillnaden mellan den resekostnadsersättning, som enligt nu gällande bestämmelser tillkommer veterinär, och den, som enligt den av de sakkunniga föreslagna specialtaxan skulle utgå. Vid resa för sjukbesök på ett avstånd från veterinärens bostad av 5 kilometer äger veterinären enligt nuvarande bestämmelser vid en beräknad lega för häst och åkdon av 4 kronor 25 öre för mil uppbära för fram- och återresa en sammanlagd resekostnadsersättning av 4 kronor

25 öre. Vid tillämpning av den föreslagna specialtaxan skulle resekostnadsersättningen utgöra 3 kronor. Sjukbesök på ett avstånd från veterinärens bostad av 15 respektive 30 kilometer berättigar honom för närvarande att vid tillämpning av nyssnämnda lega debitera för fram- och återresan sammanlagt 12 kronor 50 öre respektive 25 kronor 50 öre. Den föreslagna specialtaxan skulle berättiga till en resekostnadsersättning av endast 7 kronor 50 öre respektive 13 kronor 50 öre.

Givetvis förutsätta de sakkunniga, att vid förrättningsresorna det färd-sätt kommer till användning, vilket med hänsyn till såväl förrättningsart, andra förrättningar under samma resa och förekommande resor för statens räkning som djurägarens intresse av resekostnadernas nedbringande måste anses vara det i varje fall ändamålsenligaste. Klart är även, att, då tjänsteförrättning och enskild husdjurssjukvård förekomma under samma resa, resekostnaden bör av veterinären på lämpligt sätt fördelas, och att dubbel ersättning ej i dylikt fall får utgå.

Vid sjukbesök på kortare avstånd än en kilometer — i vilket fall veterinären ej har rätt att bli hämtad och ej heller äger åtnjuta resekostnadsersättning — bör det åligga den, som kallat veterinär, att till förrättningsstället transportera erforderliga instrument. Stadgande härom har ansetts böra intagas i § 5.

I övrigt hava de sakkunniga, som ansett nu gällande bestämmelser böra i här ovan icke berörda delar bibehållas i stort sett oförändrade, beträffande ifrågavarande avdelning av veterinärtaxan endast föreslagit vissa i huvudsak formella jämkningar. Beträffande praktiktaxan vilja de sakkunniga dock framhålla, att skäl synas tala för att veterinär, som under alla förhållanden enligt veterinärinstruktionen är skyldig på kallelse infinna sig för sjukbesök eller förrättning, må erhålla förmånsrätt i djurägarens konkurs för arvode och resekostnadsersättning, som utgå för sjukbesök.

Vad därefter beträffar avd. B. i de sakkunnigas förslag till veterinär-taxa har denna rubricerats med ledning av föreskrifterna i gällande provinsialläkartaxa. I § 13 av förslaget hava införts bestämmelserna om ersättning för de tjänsteförrättningar, som skola utföras i statens tjänst och gäldas av statsmedel (1 § i 1888 års taxa för veterinärs tjänsteförrättningar). Dessa bestämmelser äga tillämpning å icke blott läns- och distriktsveterinärer utan även andra veterinärer, vilka antingen enligt veterinärinstruktionen hava skyldighet att fullgöra vissa förrättningar för statens räkning eller erhållit myndighets uppdrag att utföra dylika förrättningar. De sakkunniga hava här i anslutning till uttalanden, som gjorts vid 1927 och 1929 års riksdagar (jfr statsutskottets utlåtanden nr 86 år 1927 och nr 71 år 1929 samt riksdagens skrivelse nr 184 år 1927) om önskvärdheten av att i sådana fall, då traktamentsersättningen jämväl ansetts i viss mån innefatta ersättning för under förrättning utfört arbete, fastställa särskilda förrättningsarvoden och icke sammanblanda ersättningsföreskrif-

terna med traktamentsbestämmelserna i resereglementet, föreslagit införandet av ett särskilt förrättningsarvode. Detta skall utgöra ersättning för veterinärens arbete under en tid av upp till 6 timmar samt i allmänhet jämväl inbegripa sådana särskilda arvoden, som exempelvis läkarna äga uppbära enligt provinsialläkartaxan. Därest emellertid en och samma förrättning tager längre tid i anspråk än 6 timmar, bör veterinären vara berättigad att för den överskjutande tiden uppbära traktamentsersättning enligt bestämmelserna i allmänna resereglementet. De sakkunniga hava härvid utgått från, att distriktsveterinärerna böra bibehållas i rese- och traktamentsklass II D. För att erhålla närmast möjliga anslutning till 1929 års resereglementes föreskrifter hava de sakkunniga föreslagit sådan komplettering av föreskriften om traktamentsersättning, att traktamente för natt kommer att utgå för varje resa, omfattande tid över 6 timmar, som avslutas mellan klockan 1 och 6. Härav följer, att traktamente för natt ej kommer att utgå för förrättning, som avslutas mellan midnatt och klockan 1. I fråga om förrättningsarvodets storlek anse de sakkunniga, att ett belopp av 8 kronor bör utgå för den första förrättningen under ett och samma dygn samt att varje under dygnet verkställd förrättning utöver den första bör ersättas med allenast 4 kronor. Vid fastställandet av ifrågavarande belopp hava de sakkunniga utgått från att veterinären, i anslutning till vad de flesta i ärendet hörda myndigheterna framhållit, för sitt arbete för statens räkning bör erhålla en högre ersättning än som nu utgår enligt 1888 års taxa.

De sakkunniga vilja i detta sammanhang erinra om, att sedan tiden för avgivandet av de ovan berörda, tidigare av olika myndigheter framställda förslagen i ersättningsfrågan åtskilliga jämkningar skett i de allmänna föreskrifterna om ersättning vid resor i statens ärenden. Det torde jämväl böra uppmärksammas, att, bortsett från resekostnaden, ersättningen tidigare utgått med 10 kronor eller högre belopp, men att den för närvarande vid förrättning av upp till 6 timmars varaktighet endast utgör 5 kronor samt vid längre förrättning 10 kronor, allt för dag räknat. Genom införandet av ett enhetligt förrättningsarvode kommer emellertid enligt de sakkunnigas mening en utjämning i stort sett att ske av kostnaderna vid kortare och längre förrättningar, även om i allmänhet de förrättningar i statens ärenden, som här avses, måste anses vara jämförelsevis tidsödande.

Beträffande resekostnadsersättningen ansluter sig de sakkunnigas förslag i huvudsak till bestämmelserna i provinsialläkartaxan.

För obduktion hava de sakkunniga med utgångspunkt från medicinalstyrelsens förslag upptagit ett enhetligt förrättningsarvode av 20 kronor, som dock, därest flera obduktioner skulle komma att verkställas under ett och samma dygn, sänkes till 10 kronor för varje obduktion utöver den första. För jämförelse torde böra nämnas, att för en obduktion, som ta-

ger i anspråk mera än 6 timmar av dagen ersättningen nu utgör 17 kronor och av de sakkunniga föreslagits skola utgöra $(20 + 5 =)$ 25 kronor. För rättsmedicinsk undersökning av död människas kropp utgår enligt provinsialläkartaxan 52 kronor. I sammanhang med denna fråga vilja de sakkunniga framhålla, att veterinären vid en obduktion, som tager i anspråk en tid av högst 6 timmar, för närvarande uppbär lägre arvode än, som tillkom honom omedelbart efter fastställandet av 1888 års taxa.

För mikroskopisk undersökning föreslå de sakkunniga ett särskilt arvode utöver förrättningsarvodet med 3 kronor för varje undersökning oberoende av huruvida undersökningen lämnar positivt resultat eller ej.

Vidkommande bestämmelserna i nuvarande 2 § av 1888 års taxa (i förslaget § 14), vilken paragraf avhandlar förrättningar till förekommande av smittsamma husdjurssjukdomars införande i riket vid införsel av husdjur m. m., hava de sakkunniga med vissa smärre jämkningar anslutit sig till det av medicinalstyrelsen framlagda taxeförslaget, dock med beaktande av de utav vissa importfirmor uttalade önskemålen. Utöver förrättningsarvode utgår här resekostnadsersättning vid färd på längre avstånd från veterinärens bostad än två kilometer, varemot traktamentersättning i allmänhet icke ansetts böra ifrågakomma. Dock torde anledning förefinnas, att dylik rätt efter särskilt beslut av Kungl. Maj:t tillerkännes veterinär, som kan komma att för besiktning av husdjur och varor få företaga längre resor från sin bostad, exempelvis till gränsstation.

Föreskrifterna i nuvarande 3 § av 1888 års taxa (i förslaget § 15) avse förrättningar i samband med utförsel av husdjur ur riket. Ifrågavarande föreskrifter hava i huvudsak upptagits enligt medicinalstyrelsens förslag samt i anslutning till motsvarande föreskrifter rörande införsel till riket.

I särskilda paragrafer hava vidare bestämmelser intagits under avd. B. av taxan i fråga om transport av instrument eller annan icke personlig utrustning ävensom särskilda bestämmelser om väntpenningar, i sådana fall, då veterinären nödgats vänta, innan han kunnat få börja förrättning, vartill han kallats i samband med import eller export av kreatur m. m.

De sakkunnigas taxeförslag grundar sig på den förutsättningen, att distriktsveterinärerna erhålla statssanställning. Skulle så icke bliva fallet, synes dock någon jämkning i ersättningsföreskrifterna knappast erfordras, utan allenast vissa i huvudsak formella ändringar i förslaget behöva vidtagas.

De sakkunniga hava i anslutning till vad sålunda anförts uppgjort följande utkast till

Taxa för arvode åt vissa i civil tjänst anställda veterinärer m. fl. (veterinärtaxa).

Avd. A. För enskild husdjurssjukvård m. m. (praktiktaxa).

§ 1.

Bestämmelserna under avd. A. i denna taxa avse sådana veterinärförordningar, som av distriktsveterinär eller av vikarie, som av medicinalstyrelsen förordnats för sådan veterinär, på anmodan av enskild djurägare utföras inom tjänstedistriktet.

§ 2.

1. Distriktsveterinär äger att för enskild husdjurssjukvård, som inom distriktet lämnas, ävensom för intyg, som på enskild begäran meddelas, erhålla arvode och i särskilda fall resekostnadsersättning enligt här nedan givna bestämmelser, dock att, där arvode till högre belopp erbjudes, detta må mottagas.

2. När i denna taxa utrymme lämnas för arvodes bestämmande inom angivna gränser, skall av veterinären hänsyn tagas såväl till sjukdomsfallets natur samt det arbete, veterinären måst nedlägga, som ock till den betalningsskyldiges förmåga att utgöra arvodet, dock att endast det lägsta beloppet må fordras av personer, som äro i ringa förmögenhetsvillkor.

§ 3.

1. Rådfrågas veterinär i sin bostad eller annorstädes, utgår arvodet för rådfrågningen, vare sig recept av veterinären meddelas eller icke, med 1—2 kronor. För förnyelse av recept utan särskild rådfrågning utgör arvodet 50 öre.

2. Vid sjukbesök, varom här nedan i §§ 4 och 6 stadgas, skall icke något särskilt rådfrågningsarvode utgå annat än då rådfrågning skett för två eller flera samme djurägare tillhörande djur, som lida av olika sjukdomar, i vilket fall veterinären har att för varje sjukdom, som rådfrågningen avsett, åtnjuta högst hälften av här ovan i mom. 1 föreskrivet arvode.

3. Med sjukbesök förstås i avd. A. av denna taxa varje av veterinär företaget, av kallelse föranlett besök för förrättning.

§ 4.

1. För varje sjukbesök, som av veterinären på anmodan av vederbörande djurägare göres med utgångspunkt från veterinärens bostad eller annat inom distriktet beläget ställe, där han uppehåller sig, skall, vare sig recept meddelas eller icke, arvode, såvitt icke detta enligt § 6 här nedan skall beräknas efter tid, utgå på följande sätt:

då avståndet är

5 kilometer eller därunder	3— 5 kronor	
över 5 men ej över 10 kilometer	5— 7 »	
» 10 » » » 15 »	6— 8 »	
» 15 » » » 20 »	7— 9 »	
» 20 » » » 25 »	8—10 »	
» 25 » » » 30 »	9—11 »	
» 30 » » » 35 »	10—12 »	
» 35 » » » 40 »	11—13 »	
» 40 » » » 50 »	12—14 »	
» 50 » » » 60 »	13—15 »	o. s. v.

med en kronas förhöjning av de båda sist angivna beloppen för varje nytt tiotal kilometer.

2. Särskild gottgörelse för återfärden utgår icke.

§ 5.

1. Till och från sjukbesök på avstånd, överstigande en kilometer, skall veterinären befordras med tjänlig skjuts, och må därtill användas även åkdon efter häst, såvida åkdonet kan efter ortens sed anses såsom bekvämligt. Då veterinären hämtas med hästskjuts, må han begagna eget lättare enbetsåkdon i stället för den hämtandes åkdon.

Vid sjukbesök på kortare avstånd åligger det den, som kallat veterinären att ombesörja transport till förrättningsstället av erforderliga instrument.

2. Därest veterinären i fall, som i mom. 1, första stycket, sägs, ej hämtas, har han att själv ombesörja sin befordran till och från förrättningsstället, med rätt att, såvitt ej annat följer av bestämmelserna här nedan, därför uppbära resekostnadsersättning enligt de för taxeaomobil eller hästskjuts i allmänna resereglementet stadgade grunder.

För den händelse veterinären håller egen automobil, skall ersättning härför beräknas med utgångspunkt från veterinärens bostad eller annat inom distriktet beläget ställe, där han uppehåller sig, och för färderna såväl till som från förrättningsstället utgå på följande sätt:

för den del av färden, som icke överstiger 5 kilometer med 30 öre för kilometer
för den del av färden, som överstiger:

5 kilometer men icke 10 kilometer	» 25 » » »
10 » » » 30 »	» 20 » » »
30 »	» 15 » » »

Del av kilometer räknas härvid såsom hel kilometer.

Därest veterinären icke håller egen automobil, må han träffa överenskommelse med automobilägare om tillämpning av i andra stycket av detta moment angivna grunder för ersättning vid färder till och från förrättning, men är skyldig att, om sådan överenskommelse icke av honom träf-

fats, begagna sig av automobil, som kan komma att tillhandahållas honom av vederbörande hushållningssällskap.

§ 6.

1. Begagnar veterinär vid resa för sjukbesök på avstånd, överstigande en kilometer, eller för del av sådan resa järnväg eller ångfartyg eller annat i regelbunden trafik insatt fortskaffningsmedel, eller måste vid sjukbesök vägen antingen i sin helhet eller till minst en kilometers längd tillryggaläggas på båt, till häst eller till fots, skall arvodet för besöket beräknas efter den tid, som för färden fram och åter åtgått, sålunda, att arvodet utgår med 1 krona 50 öre för varje börjad timme intill tio timmar och för överskjutande tid med 1 krona för varje börjad timme, dock att arvodet för sådan resa icke i något fall må understiga 5 kronor. Denna beräkningsgrund skall tillämpas jämväl om hästskjuts eller automobil jämte något av nämnda färdssätt användes. Vid bestämmandet av den tid, som för färden åtgått, inberäknas även den tid, veterinären måst under färden avvakta järnvägs-, fartygs-, omnibus- eller spårvägs-lägenhet; ägande dock den betalningsskyldige, där han vill undgå kostnad för väntetid under hemfärden, själv ombesörja veterinärens fortskaffning till hans bostad. Däremot inberäknas icke den tid, som åtgår för nattlogi, som i mom. 2 sägs.

2. Vid resa, varom i denna paragraf förmåles, tillkommer veterinären utom arvode även resekostnadsersättning enligt de i allmänna resereglementet stadgade grunder. Har veterinären haft särskild utgift för transport av instrument eller annan icke personlig utrustning eller, vid sjukbesök på avstånd överstigande 40 kilometer, för nattlogi, skall jämväl sådan utgift gottgöras honom.

§ 7.

1. Varder veterinären anmodad att under resa för ett sjukbesök med avvikande från eller fortsättning av vägen besöka annat sjukt djur, skall, utom i fall, som avses i mom. 2, för varje sådant ytterligare sjukbesök arvode och resekostnadsersättning, efter de i §§ 4 och 5 stadgade grunder, utgå såsom för ny resa, beräknad efter väglängden från avvägen eller från den nya vägens början till förrättningsstället; och vare den, som kallat veterinären till det sist avsedda besöket, skyldig att vid avvägen eller där den nya vägen börjar hämta veterinären ävensom att ombesörja hans hemfärd.

2. Skall, då flera sjukbesök i ett sammanhang företagas, veterinärens arvode, enligt vad i § 6 sägs, för något eller några av besöken beräknas efter tid, skall denna beräkningsgrund gälla för hela resturen; skolandet i sådant fall det belopp, som skall erläggas i arvode, fördelas mellan de betalningsskyldiga efter den tid, som åtgått för färden till och från varje särskilt sjukbesök, och svare var för den hämtningsskyldighet eller resekostnadsersättning, som efter ovan stadgade grunder på honom belöper.

§ 8.

Därest vid rådfrågning enligt § 3 eller vid sjukbesök enligt § 4 eller 6 veterinären funnit mer ingående undersökning, exempelvis rektalundersökning eller undersökning av svårdiagnosticerad hälta, oundgängligen nödvändig för bedömande av fallet i fråga, äger han att, utöver det där stadgade arvodet, för dylik undersökning erhålla särskild gottgörelse. Denna skall utgå med högst en krona för varje djur samt, vad beträffar undersökningar vid sjukbesök enligt § 4 eller 6, ej i något fall till sammanlagt högre belopp än fem kronor. För dräktighetsundersökning och sterilitetsbehandling skall den särskilda gottgörelsen utgå enligt överenskommelse.

§ 9.

För veterinärens biträde vid här nedan angivna förrättningar skall, utöver förut stadgade arvode och resekostnadsersättning, där sådan ifrågakommer, arvode utgå på följande sätt:

för operation, mindre	1: 50—	3	kronor
» » större	4	— 8	»
» » särskilt svår enligt överenskommelse			
» kastration av hingst eller större tjur	5	— 8	»
» » » andra djur	1	— 4	»
» förlossningshjälp, sto	5	—12	»
» förlossningshjälp, ko	3	— 8	»
» » andra husdjur	1	— 5	»
» varje bedövning (utöver här ovan stadgade arvoden) 2			»
därvid dock djurägaren har att själv bekosta erforderliga bedövningsmedel.			
» manuellt avlägsnande av efterbörd	2	— 5	»
» mikroskopisk undersökning av blod, vätskor etc. med eller utan intyg	2	— 4	»
» obduktion med eller utan protokoll eller attest	3	— 7	»
» besiktning av större husdjur	2	— 3	»
» » » » jämte intyg	3	— 5	»
» » » andra husdjur	0: 50—	1	»
» » » » jämte intyg	1: 50—	2	»
» » » djur jämte längre skriftligt utlåtande utgår arvodet enligt överenskommelse			
» annat här ej nämnt intyg, utförligare	3	— 4	»
» » » » mindre utförligt	1	— 2	»

Beträffande ersättning för dräktighetsundersökning och sterilitetsbehandling är stadgat i § 8.

§ 10.

Anlitas veterinären mellan klockan 22 och klockan 7 eller faller resa för sjukbesök eller del av resan inom samma tid, utgår arvo-

det för rådfrågning enligt § 3 och besök enligt § 4 med 50 procent förhöjning och för besök enligt § 6 med förhöjning av 1 krona för varje påbörjad timme, som för besök eller resa åtgått under ovan angivna tid.

§ 11.

Arvode och resekostnadsersättning enligt avd. A. i denna taxa åligger det djurägaren att vid anfordran erlägga.

§ 12.

Tredskas den betalningsskyldige att erlägga arvode eller resekostnadsersättning, njute veterinären för utbekommande därav handräckning hos överexekutor, där veterinären styrker, att räkning å beloppet blivit minst fjorton dagar före ansökningens ingivande till överexekutor tillställd den betalningsskyldige.

Avd. B. För tjänsteförrättningar, verkställda enligt gällande instruktion, på grund av särskilda föreskrifter eller myndighets uppdrag (tjänstetaxa).

§ 13.

1. För tjänsteförrättning, som av veterinär utföres på grund av gällande instruktion eller myndighets uppdrag, äger han, där ej fråga är om förrättning, varom i mom. 2 sägs, åtnjuta ett arvode av 8 kronor, dock att, därest under samma dygn flera tjänsteförrättningar verkställas, arvodelt för varje förrättning utöver den första utgår med allenast 4 kronor.

Är förrättningsstället beläget på längre avstånd från veterinärens bostad än två kilometer samt nödgas veterinären för förrättningen utförande företaga särskild resa, äger veterinären därjämte uppbära resekostnadsersättning enligt bestämmelserna i allmänna resereglementet.

Vid förrättningsresa, som kräver veterinärens bortovaro från bostaden under längre tid än 6 timmar, är veterinären dessutom berättigad att uppbära traktamentsersättning enligt bestämmelserna i allmänna resereglementet, dock med iakttagande av att dylik ersättning tillkommer honom endast för tid överstigande 6 timmar samt att traktamente för natt utgår för varje sådan resa, som avslutas mellan klockan 1 och klockan 6.

2. Då veterinären vid förrättning, varom ovan sägs, jämlikt gällande föreskrifter verkställer fullständig obduktion av husdjur, äger han därför åtnjuta ett arvode av 20 kronor, dock att, därest under samma dygn flera obduktioner verkställas, arvodelt för varje obduktion utöver den första utgår med allenast 10 kronor.

3. Därest veterinär i samband med tjänsteförrättning, som i mom. 1 sägs, utför mikroskopisk undersökning, tillkommer honom därför särskilt arvode med 3 kronor för varje undersökning.

4. För tjänsteförrättning, varom i denna paragraf stadgas, utgår ersättning av statsmedel.

§ 14.

1. För besiktning, som på grund av gällande föreskrifter angående vad iakttagas bör till förekommande av smittsamma husdjurssjukdomars införande i riket, av veterinär verkställes å husdjur vid införsel till riket ävensom för tillsyn å djurens transport från lossningsstället till karantänslokal, skall arvode utgå för varje djur, vare sig djuret godkännes till införsel eller icke, på följande sätt:

för varje häst samt för varje nötkreatur över $\frac{1}{2}$ års ålder	2 kronor
» » nötkreatur av $\frac{1}{2}$ års ålder eller därunder	1 krona
» » får, get eller svin	1 »
» » fjäderfä	25 öre

Besiktningens arvode för av en djurägare samtidigt införda djur skall dock utgå med lägst 8 kronor.

För varje gång besiktning verkställes å från utrikes ort införda husdjur, som hållas avskilda i karantänslokal, är veterinär berättigad att i arvode åtnjuta hälften av vad som enligt ovan intagna föreskrifter bör utgå.

För utförande av malleinögonprov och tagande av blodprov samt det senares emballerande och insändande till statens veterinärbakteriologiska anstalt äger veterinären uppbära, förutom stadgad besiktningssavgift, en särskild avgift av 8 kronor för varje samme ägare tillhörigt djur till och med 5 djur och för varje djur därutöver en avgift av 1 krona. Därest blodprov ej tages, nedsättas nämnda avgifter till hälften.

2. För obduktion, som av veterinär verkställes å husdjur på grund av de föreskrifter, som i mom. 1 omförmälas, äger han åtnjuta arvode på sätt i § 13 mom. 2 stadgas.

3. För annan förrättning än ovan sägs, som på grund av de i mom. 1 omförmälda föreskrifter utföres av vederbörligen förordnad sakkunnig man, vare sig denne är veterinär eller icke, äger denne åtnjuta arvode med följande belopp:

- för besiktning av hudar — 1 öre för varje hud;
 - för besiktning av kamull — 30 öre för varje bal;
 - för besiktning av Buenos-Airesull och engelsk ull i balar av minst 400 kilograms vikt — 1 krona för varje bal;
 - för besiktning av annan amerikansk, australisk och europeisk ull i balar av mindre än 400 kilograms vikt — 75 öre för varje bal;
 - för besiktning av annan ull eller ullavfall
 - a) för de 20 första balarna — 50 öre för varje bal;
 - b) för varje bal därutöver — 25 öre;
 - för besiktning av borst och hår — 30 öre för varje kolly;
 - för besiktning av horn och klövar — 30 öre för varje kolly.
- För varje å konossement och faktura upptaget märke utgår arvodet i

varje fall för dygn räknat med lägst 8 kronor och, när fråga är om besiktning av hudar, högst 15 kronor.

För övervakande av desinfektion utav ovan angiven vara, där sådan desinfektion ifrågakommer, äger besiktningsmannen ej att uppbära särskilt arvode. Desinfektionsmedel samt för besiktningen och desinfektionens utförande erforderlig handräckning och redskap m. m. bekostas och anskaffas av varumottagaren.

För förrättning av annat slag, än som ovan i denna paragraf upptagits, vilken utföres av veterinär på grund av de i mom. 1 omförmälda föreskrifter, äger han åtnjuta ett arvode av 8 kronor.

4. Därest förrättning, varom i denna paragraf stadgas, ifrågakommer på längre avstånd från veterinärens bostad än två kilometer, äger veterinären, förutom den gottgörelse, varom ovan stadgas, att åtnjuta resekostnadsersättning enligt bestämmelserna i gällande resereglemente. Där emot utgår icke traktamentsersättning, såvida icke Kungl. Maj:t med hänsyn till särskilda förhållanden därom förordnar.

5. Ersättning för förrättning, varom i mom. 1 och 2 av denna paragraf sägs, skall gäldas av djurägaren, dock att fartygsbefälhavare är ansvarig för gäldande av ersättning för åtgärd, som vidtagits, innan djuret blivit avfört från skeppsbord. För förrättning, som avses i mom. 3, betalas ersättning av vederbörande fartygsbefälhavare, varuägare eller varumottagare.

§ 15.

1. Då veterinär, på grund av gällande föreskrifter angående vad vid utförsel till utlandet av kreatur bör iakttagas, verkställer besiktning å kreatur, äger han, vare sig djuret godkännes till utförsel eller icke, i arvode åtnjuta:

för varje häst	2 kronor
» » nötkreatur över $\frac{1}{2}$ års ålder.....	1 krona
» » » av $\frac{1}{2}$ års ålder eller därunder.....	50 öre
» » får, get eller svin	25 »
» » fjäderfä	15 »

För samtidig besiktning av djur tillhörande samme ägare utgör arvodet dock lägst 8 kronor.

2. För varje på grund av de i mom. 1 omförmälda föreskrifter verkställd besiktning av fartyg jämte övervakande av desinfektion, där sådan ifrågakommer, åtnjuter veterinären ett arvode av 8 kronor.

För motsvarande besiktning av järnvägsvagn jämte övervakande av desinfektion utgår ersättning för den första järnvägsvagnen med hälften av nämnda arvode samt för varje järnvägsvagn därutöver, som vid samma tillfälle underkastas denna åtgärd, med 2 kronor.

3. Därest förrättning, varom i denna paragraf stadgas, ifrågakommer på längre avstånd från veterinärens bostad än två kilometer, äger veterinären, förutom den gottgörelse, varom ovan stadgas, att åtnjuta resekostnadsersättning enligt bestämmelserna i gällande resereglemente. Där emot utgår icke traktamentsersättning, såvida icke Kungl. Maj:t med hänsyn till särskilda förhållanden därom förordnar.

4. Ersättning för förrättning, varom i mom. 1 sägs, skall gäldas av djurägaren eller djurmottagaren.

Förrättning, som avses i mom. 2 av denna paragraf, gottgöres i första hand av vederbörande fartygsbefälhavare eller järnvägsförvaltning, vilka det jämväl åligger att anskaffa och bekosta för förrättningen erforderlig handräckning och redskap m. m. ävensom behövliga desinfektionsmedel.

§ 16.

Har förrättningsman, som i avd. B. av denna taxa avses, haft särskild utgift för transport av instrument eller annan icke personlig utrustning, skall sådan utgift gottgöras honom på sätt i § 13 mom. 4, § 14 mom. 5 och § 15 mom. 4 stadgas.

§ 17.

Kan icke förrättning, varom i §§ 14 och 15 sägs, påbörjas inom 15 minuter efter den tid, till vilken förrättningsmannen på kallelse infunnit sig, äger han av den, som har att gälda ersättning för förrättningen, såsom väntpenningar uppbära 1 krona för varje fjärdedels timme eller del därav, han ytterligare måst vänta för att kunna utföra förrättningen, dock att väntpenningar icke må åtnjutas till sammanlagt högre belopp än 4 kronor.

§ 18.

För protokoll och intyg över de förrättningar, som i avd. B. av denna taxa avses, åtnjutes ej särskild gottgörelse.

Det kan förutses, att en tillämpning av § 13 i taxeförslaget, kommer att för statsverkets del medföra ökade utgifter i förhållande till vad som är fallet vid tillämpning av 1 § i 1888 års taxa. Då emellertid dessa utgifter bestridas från anslag av förslagsanslags natur, som framförallt påverkas av förekomsten inom landet av smittsamma kreaturssjukdomar, synes anledning knappast föreligga att, innan någon erfarenhet vunnits rörande den betydelse, en förändrad taxa kan hava för anslagsbelastningen, av denna anledning vidtaga höjning i fråga om anslagets belopp.

SJÄTTE KAPITLET.

De sakkunnigas hemställan.

Vid uppgörandet av de sakkunnigas förslag har hänsyn icke tagits till det av särskilda inom medicinalstyrelsen tillkallade sakkunniga den 31 juli 1929 avgivna förslaget till lag angående bekämpande av smittsamma husdjurssjukdomar (epizootilag). På grund av den omarbetning av gällande avlöningsreglemente för allmänna civilförvaltningen, som för närvarande verkställs av 1928 års lönekommitté och vilken inom den närmaste tiden torde fullbordas, hava de sakkunniga, såsom redan tidigare antytts, ej ansett lämpligt att nu framlägga detaljerat förslag till särskilda avlöningsbestämmelser för distriktsveterinärerna.

Spörsmålet om ordnandet vid statsanställning av distriktsveterinärernas familjepensionering, vilken de sakkunniga för de distriktsveterinärer, som efter 1933 års utgång tillträda dylik befattning, tänkt sig genomförd med anslutning till civilstatens änke- och pupillkassa, ävensom om erforderliga ändringar i veterinärinstruktionen och andra distriktsveterinärernas anställnings- och avlöningsförhållanden berörande författningar, hava icke av de sakkunniga upptagits till närmare prövning, utan torde få bero på vidare utredning genom vederbörande myndigheter, sedan avgörande träffats rörande distriktsveterinärernas ställning. Jämväl frågorna om jämkning i nuvarande indelning i tjänstgöringsdistrikt samt om möjligheten av indragning av distrikt i vissa län torde då böra undersökas.

De sakkunniga få med åberopande av vad ovan anförts hemställa,

att proposition rörande ordnandet av distriktsveterinärernas anställnings- och avlöningsförhållanden i anslutning till de sakkunnigas förslag om distriktsveterinärväsendets övertagande av staten efter 1933 års utgång måtte avlåtas till 1931 års riksdag,

att taxa för arvode åt vissa i civil tjänst anställda veterinärer m. fl. (veterinärtaxa) måtte utfärdas i huvudsaklig överensstämmelse med det av de sakkunniga i sådant hänseende uppgjorda utkastet,

samt att vederbörande myndigheter måtte erhålla i uppdrag att framlägga förslag till ordnandet vid statsanställning av distriktsveterinärernas familjepensionering samt till de författningsändringar och åtgärder, som bliva en följd av ett genomförande av de sakkunnigas förslag.

Särskilda yttranden

av herr **Magnusson** beträffande § 4 av förslaget till veterinärtaxa.

Att djurägaren tillkallar veterinär i alla de fall, där så befinnes nödvändigt, är ett önskemål, varom alla torde vara ense. Förutsättningen för att detta också verkligen skall ske, är emellertid, att kostnaden för veterinärens sjukbesök icke kommer att ställa sig alltför hög för djurägaren. Det synes därför vara en fullt riktig princip, majoriteten av de sakkunniga gått in för, då den föreslagit en jämkning nedåt i nu gällande taxa för distriktsveterinärer i sådana fall, där omfattningen av veterinärens arbete eller den betalningsskyldiges förmåga att gälda kostnaden kunna giva anledning till en lägre debitering än den normala. Denna jämkning bör dock enligt min mening givas något större räckvidd samt icke kompenseras genom beredandet av möjlighet till motsvarande höjning av taxan för andra djurägare. En sådan nedsättning kan göras utan att distriktsveterinärernas berättigade intressen kränkas. De sakkunnigas förslag innefattar nämligen en avsevärd förhöjning av minimiavlöningen för distriktsveterinärerna, och härtill kommer, att en billigare kostnad för djurägaren vid anlitaandet av veterinär kan med största sannolikhet antagas medföra en ökning av distriktsveterinärernas praktik. Genom de senaste årens utveckling på kommunikationsväsendets område har även möjlighet skapats för distriktsveterinärerna att på avsevärt kortare tid än som kunde ske, då nu gällande taxa fastställdes, medhinna ett sjukbesök.

På grund härav anser jag att § 4 i de sakkunnigas förslag till veterinärtaxa bör erhålla följande lydelse:

1. För varje sjukbesök, som av veterinären på anmodan av vederbörande djurägare göres med utgångspunkt från veterinärens bostad eller annat inom distriktet beläget ställe, där han uppehåller sig, skall, vare sig recept meddelas eller icke, arvode, såvitt icke detta enligt § 6 här nedan skall beräknas efter tid, utgå på följande sätt:

då avståndet är

5 kilometer eller därunder	3— 5 kronor
över 5 men ej över 10 kilometer	4— 6 »
» 10 » » » 15 »	5— 7 »
» 15 » » » 20 »	6— 8 »

över 20 men ej över 25 kilometer	7— 9 kronor	
» 25 » » » 30 »	8—10 »	
» 30 » » » 35 »	9—11 »	
» 35 » » » 40 »	10—12 »	
» 40 » » » 50 »	11—13 »	
» 50 » » » 60 »	12—14 »	O. S. V.

med en kronas förhöjning av de båda sist angivna beloppen för varje nytt tiotal kilometer.

2. Särskild gottgörelse för återfärden utgår icke.

av herr **Borg** beträffande distriktsveterinärernas placering i avlöningshänseende m. m.

Vid lösandet av den i statsrådsprotokollet den 5 juli 1929 givna uppgiften att pröva den sammanlagda inkomst, vilken bör beräknas skola tillföras distriktsveterinär, ha de sakkunniga funnit, att denna bör sättas till i medeltal åtminstone 8500 kronor för år. De utgå vid bedömandet av huru stor del därav, som anses böra bestridas av det allmänna, och huru mycket, som bör läggas på distriktsveterinärernas enskilda uppdragsgivare, från bibehållandet av den medelinkomst av praktik m. m., som distriktsveterinärerna åtnjutit under treårsperioden 1927—1929. Förutsättningen härför har varit i stort sett oförändrade grunder för ersättningen enligt 1914 års taxa för distriktsveterinärer. Den medelinkomst av praktik, de sakkunniga därvid räknat med, uppgår till för de bästa distrikten 4500 kronor och för de sämsta 1250 kronor. Medledning härav har den fasta avlöningen föreslagits skola utgå enligt en löneplan, vilken för de bästa distrikten följer 15:de lönegraden och för de sämsta upptager en begynnelseavlöning av 5160 kronor och en slutavlöning av 6720 kronor. De sakkunniga ha dock anmärkt, att skäl kunna anföras för en något högre placering.

Såsom stöd för utgångspunkten i denna de sakkunnigas beräkning anföras den långa veterinärutbildningen och bibehållandet av distriktsveterinärkårens höga standard i avseende å duglighet och fackkunskap. För att i viss mån belysa utbildningstidens inverkan på distriktsveterinärernas ekonomiska ställning har jag verkställt en undersökning rörande omkostnaderna för studier och tjänsteuppsättning m. m. för de distriktsveterinärer, som utnämnts till sin första ordinarie distriktsveterinär-tjänst under de senaste tio åren. Dessas antal uppgår till 100 stycken och från 89 av dem hava uppgifter kommit. Av den gjorda undersökningen framgår, att genomsnittligt en omkostnad av 20000 kronor måste beräknas. För förräntning och amortering av detta kapital erfordras, om man räknar med 20-årig amorteringstid, årligen en insats av c:a 1500 kronor. Denna siffra torde snarare vara för låg än för hög, enär en nyexamine-

rad veterinär i allmänhet icke åtnjuter några större inkomster de första åren efter examen utan måste under tiden för erhållandet av distrikt öka sin skuld med minst räntorna å studiekostnaderna, till vilka räntors betalande inkomsterna icke förslå. Till och med efter erhållandet av distrikt har innehavaren i många fall sett sig nödsakad att öka sin skuld, enär inkomsterna varit för små för förräntning av densamma. Av de distriktsveterinärer, som lämnat uppgift, hava 82 procent studerat på skuld.

Beaktas därjämte bl. a., dels att distriktsveterinären måste för sjuk- och olycksfallsförsäkring med anledning av de med hans yrkesutövning föränade stora riskerna vidkännas avsevärt högre årspremier än andra med honom jämställda tjänstemän, dels att han för sin fortbildning har betydande utgifter för studieresor, fortsättningskurser m. m., inses lätt, att det, som återstår för eget och familjens uppehälle samt för barnens i regel kostsamma uppfostran och skolgång, starkt reduceras.

Jämföres vidare å ena sidan löneställningen för bataljons- och regementsveterinärerna, med vilka senare distriktsveterinärerna närmast böra jämnställas, och den av de sakkunniga för distriktsveterinärerna föreslagna löneplanen å andra sidan, framstår ävenledes, med fäst avseende vid dessa tjänstemäns ensartade utbildning och likställdhet i fråga om rätten till praktikutövning, det orättmätiga i den föreslagna låga löneplaceringen.

Ytterligare kan anföras, huru särskilda sakkunniga för utredning av lantbruksingenjörernas löneförhållanden föreslagit samt 1930 års riksdag beslutat placering av nämnda tjänstemän, vilkas utbildningstid kan anses vara i stort sett lika med distriktsveterinärernas, i sådan lönegrad, att deras sammanlagda inkomst av lön och taxeförrättningar ansetts böra uppgå till i medeltal 12 000 kronor.

För min del håller jag före, att, för att bereda distriktsveterinärkåren möjlighet att bibehålla den höga standard med avseende å duglighet och fackkunskap, som den allmänt anses innehava, och som enligt de sakkunnigas mening är önskvärd, den sammanlagda inkomst av lön och praktik, som bör anses skola tillföras distriktsveterinär, måste sättas till ett betydligt högre belopp än det av de sakkunniga beräknade. I sådant syfte skulle kunna ifrågasättas antingen en höjning av ersättningen enligt 1914 års taxa eller en högre löneplacering eller slutligen en kombination av båda. En höjning av taxeersättningen har emellertid av de sakkunniga ansetts olämplig och ogenomförbar, varför endast ett alternativ återstår nämligen en högre placering i lönehänseende.

Med hänsyn tagen därtill, att länsveterinär i fråga om lön bör jämnställas med fältveterinär och sättas i 26:e lönegraden, anser jag, att distriktsveterinärs naturliga plats vore med början i 22:a lönegraden. Med beaktande emellertid dels därav, att länsveterinärerna för närvarande hänföres till 20:e och 21:a lönegraderna, dels därav, att, för den

händelse det av de sakkunniga i övrigt framlagda förslaget genomföres, statsanställningen, såsom de sakkunniga också framhållit, erbjuder distriktsveterinärerna vissa andra fördelar, anser jag, att lönen nu bör fastställas med början från 17:e lönegraden enligt följande löneplan:

Löneklass	L ö n e g r u p p						
	I	II	III	IV	V	VI	VII
	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.
1	3 960	4 260	4 560	4 860	5 160	5 460	5 760
2	4 260	4 560	4 860	5 160	5 460	5 760	6 060
3	4 560	4 860	5 160	5 460	5 760	6 060	6 360
4	4 860	5 160	5 460	5 760	6 060	6 360	6 660
5	5 160	5 460	5 760	6 060	6 360	6 660	6 960

Beträffande denna löneplan skulle möjligen kunna anmärkas, att distriktsveterinärs slutavlöning i sjunde lönegruppen — 6 960 kronor — komme att ligga för nära länsveterinärs slutavlöning å G-ort i 21:a lönegraden — 7 668 kronor —. Därvid är dock att märka, att i löneplanen för 1. provinsialläkare och provinsialläkare analogt förhållande råder, i det att slutavlöningen för provinsialläkare i sjunde lönegruppen utgör 11 000 kronor, medan slutavlöningen för 1. provinsialläkare å G-ort utgår med 11 940 kronor.

Ett fastställande av denna löneplan skulle, med tillämpande av samma beräkningsgrund, som använts beträffande de sakkunnigas förslag, jämfört med detta komma att draga en merkostnad av omkring 138 000 kronor eller icke fullt 10 procent.

Vidkommande därefter frågan om de sakkunnigas förslag att i veterinärtaxan införa bestämmelsen, att veterinär skulle vara skyldig att i visst fall begagna automobil, som kan komma att tillhandahållas honom av vederbörande hushållningssällskap, anser jag mig icke kunna biträda detta, enär jag anser det principiellt oriktigt att genom en dylik taxebestämmelse indraga en ovidkommande part i förhållandet mellan veterinär och djurägare. Alltså bör enligt min mening ur veterinärtaxans avd. A., § 5 mom. 2, sista stycket utgå orden »men är skyldig att, om sådan överenskommelse icke av honom träffats, begagna sig av automobil, som kan komma att tillhandahållas honom av vederbörande hushållningssällskap.»

Bilaga.

Till Distriktsveterinärlönesakkunniga.

Med tillfredsställelse har Svenska Distriktsveterinärföreningen erfarit, att distriktsveterinärkårens anställnings- och lönefråga genom Kungl. Maj:ts beslut den 5 juli 1929 överlämnats till särskilda sakkunniga i och för utredning och avgivande av förslag.

Av innehållet i det protokoll, som förts vid Kungl. Maj:ts behandling av nämnda ärende, framgår, dels att herrar sakkunniga jämväl erhållit uppdrag att verkställa fullständig utredning av samtliga på ärendet inverkande förhållanden, bland annat även frågan om lämpliga förhållandet mellan den fasta avlöningen och den gottgörelse enligt taxa, som bör tillkomma distriktsveterinärerna, dels ock att framställning från ett lands- ting föreligger om reduktion av distriktsveterinärtaxan av år 1914 såsom compensation för viss föreslagen ökning av det statliga bidraget till vissa distriktsveterinärer, dels slutligen att till de sakkunniga jämväl överlämnats framställningar från Svenska Veterinärläkareföreningen m. fl. angående höjning och ändring av 1888 års nådiga taxa för veterinära tjänsteförrättningar.

Föreningen har sig vidare bekant, att av chefen för kungl. jordbruksdepartementet till de sakkunniga överlämnats för beaktande jämväl en av viss distriktsveterinär avgiven skrivelse, innehållande ett principuttalande om lämpligheten av en i samband med föreslagen höjning av de fasta löneförmånerna för distriktsveterinärerna verkställd sänkning av gällande taxa för distriktsveterinär.

Med hänsyn till innehållet i de direktiv och det utredningsmaterial, som förelagts de sakkunniga, synes det styrelsen för Svenska Distriktsveterinärföreningen angeläget att å föreningens vägnar härmed vördsamt anföra följande.

De framställningar från föreningen, som ligga till grund för utredningsarbetet, äro avgivna resp. den 26 september 1919 och den 27 januari 1926. Den långa tidrymd, som förflutit, sedan förstnämnda framställning ingavs, har ingalunda förminskat styrkan hos de motiv, som då anfördes av föreningen för den ifrågasatta statsanställningen och löneregleringen. Snarare hava tvärtom ytterligare omständigheter framkommit, vilka göra distriktsveterinärernas krav ännu mera grundade. Så har under tiden den svåraste mul- och klövsjukeepizooti härjat landet, varunder dels för statsverket blivit uppenbart, huru viktigt det är för landet att äga en i allo oväld och nitisk distriktsveterinärkår att tillgå i farsotstider, dels ock för distriktsveterinärerna själva blivit fastslaget, i vilken utsträckning deras tjänstemannauppgifter utökas jämfört med förhållandena under sedvanlig distriktsveterinärtjänstgöring. — Under de gångna tio åren hava vidare ett flertal andra med distriktsveterinärerna likställda tjänstemannakårsers lönefrågor blivit tillfredsställande ordnade, t. ex. provinsial-

läkarnas. — Vidare har genom riksdagens beslut sistlidet år i fråga om tjänstemans rätt till ersättning enligt det då fastställda resereglementet avsevärt nedbringat distriktsveterinärernas inkomst för förrättning i det allmännas tjänst. — En omständighet, som verkat i samma riktning är också givetvis borttagande år 1922 av dyrtidstillägget på distriktsveterinärtaxan. — Slutligen vill styrelsen fästa de sakkunnigas särskilda uppmärksamhet på det föreliggande förslaget till ny epizootilagstiftning i riket, som av särskilda sakkunniga utarbetats under år 1929 och av vilket uppenbart framgår avsikten att framdeles utnyttja landets distriktsveterinärer i en jämförd med nuvarande förhållanden avsevärt ökad omfattning i och för det statliga och enskilda bekämpandet av smittsamma husdjurssjukdomar. Ofrånkomligt torde vara, att bekämpandet av de smittsamma husdjursjukdomarna är en statlig angelägenhet, men bekämpandet av varje sjukdom hos husdjuren, som menligt kan inverka på den enskilde djurägarens förmåga att försörja sig samt att fullgöra sina skyldigheter gentemot stat och kommun, torde numera alltmera anses vara ett det allmännas intresse att bistå den enskilde uti. — Det synes därför styrelsen numera föreligga än starkare skäl än förut för ett överförande av distriktsveterinärkåren i vårt land på helt statlig anställning.

Vad angår så distriktsveterinärernas inplacering i lönegrad, så har föreningen i sina meromnämnda framställningsskrivelser i ärendet föreslagit en begynnelselön åt distriktsveterinär av omkring 4,000 kronor, motsvarande 17:e lönegraden i löneplanen för statsdepartementen med flera verk och för detta sitt förslag anfört tungt vägande skäl. Till vinnande av mera överskådlighet av den jämförelse mellan löneförhållandena för tjänsteläkaren och tjänsteveterinären, som i föreningens framställning den 27 januari 1926 anförts såsom motiv för distriktsveterinärernas föreslagna löneereglering, vill styrelsen värdsamt hänvisa till närslutna tablå över nu gällande avlöningsförhållanden för dels förste provinsialläkare och provinsialläkare dels ock länsveterinärer samt militärläkare och militärveterinärer. (Bilaga.)

Styrelsen vill härutinnan då först och främst fästa uppmärksamheten på, att det numera allmänt torde erkännas såväl från enskilt som från myndighetshåll, att distriktsveterinärernas och provinsialläkarnas *ställning såsom tjänstemän* är att anse såsom fullt parallell, liksom förhållandet är dels mellan länsveterinär och förste provinsialläkare dels ock mellan militärveterinär och militärläkare.

En blick på närslutna tablå visar genast, hurusom emellertid i fråga om löneförmånerna såväl länsveterinärerna som framför allt distriktsveterinärerna äro avsevärt sämre lottade än sina kolleger vid armén, då däremot militärläkarna och provinsialläkarna härutinnan intaga en mera jämbördig ställning. — Så åtnjuter t. ex. en provinsialläkare i lägsta löneklassen en lön av 7140 kronor, (motsvarande 26:e lönegraden) lika med regementsläkare. I de högre lönegraderna intar t. o. m. provinsialläkaren en förmånligare ställning än regementsläkaren. — Mellan förste provinsialläkare och provinsialläkare har ansetts skäligt i lönehänseende göra en åtskillnad om fyra lönegrader (30:e resp. 26:e lönegraden) med en löneskillnad i första löneklassen av 1920 kronor. — Enär länsveterinär f. n. är placerad i 20:e lönegraden med en begynnelselön i lägsta löneklassen av 4860 kronor och en distriktsveterinär enligt nu gällande avlöningsförhållanden i genomsnitt uppbär i begynnelselön 2548 kronor, blir löneskillnaden dessa tjänstemän emellan 2312 kronor.

I jämförelse med militärveterinärerna intar emellertid länsveterinären och distriktsveterinären en synnerligen ogynnsam ställning. Länsveterinären torde närmast vara jämförbar i tjänsteställning med fältveterinär, men i lönehänseende åtnjuter länsveterinären 2280 kronor mindre i lön än fältveterinären, mellan regementsveterinären och distriktsveterinären förefinnes en löneskillnad om 2972 kronor. De civila tjänsteläkarna äro däremot som ovan anförts gynnsammare ställda jämfört med sina militära kolleger. — Det synes därför styrelsen angeläget fästa de sakkunnigas uppmärksamhet på det motsatta förhållandet inom veterinärkåren, varvid styrelsen vill samtidigt hävda, att den militäre tjänsteveterinären under fredstidsförhållanden är i endast ringa grad bunden av sin tjänstgöring inom vederbörande truppförband och i varje fall icke i högre grad bunden än motsvarande militärläkare samt därför nästan i lika hög grad disponibel för privatpraktisk verksamhet som distriktsveterinären resp. länsveterinären. Att militärveterinärerna också medhinna att utöva en synnerligen omfattande privatpraktik, framgår med all tydlighet av deras årsrapporter till Kungl. medicinalstyrelsen. Det synes därför styrelsen rättmätigt, att de civila tjänsteveterinärerna bliva i möjligaste mån likställda i lönehänseende med desamma.

Jämföres vidare i lönehänseende provinsialläkarna med distriktsveterinärerna, finna vi f. n. en löneskillnad i lägsta lönegraden och lägsta löneklassen av icke mindre än 4592 kronor, d. v. s. inemot dubbla lönen för distriktsveterinär och även vid förutsättning av distriktsveterinärs placering i föreslagen 17:e lönegraden uppstår en löneskillnad dem emellan om 3180 kronor. Med andra ord: vid tillmötesgående av Svenska distriktsveterinärföreningens hemställan om löneroglering skulle distriktsveterinären erhålla föga mer än hälften så stor lön som provinsialläkaren. Med fäst avseende på, att skillnaden i studie-, utbildnings- och uppsättningskostnad ingalunda kan anses kongruent med denna skillnad i löneförmåner nämnda tjänstemän emellan, torde sålunda distriktsveterinärernas framställda lönekrav få anses vara synnerligen blygsamma. — Enligt kungörelsen den 18 juni 1925 höjdes pensionen för distriktsveterinär till 3963 kronor från 3500 kronor och i kungl. medicinalstyrelsens yttrande den 15 maj 1926 över distriktsveterinärföreningens framställning den 27 januari 1926 föreslog medicinalstyrelsen, att pensionsunderlaget fastställdes till 3996 kronor. Att lönen för distriktsveterinär fastställdes i proportion härtill, torde ej vara mer än rimligt. — Under förutsättning av länsveterinärernas rättvisa inplacering i löneplanen, nämligen i samma lönegrad som provinsialläkarna (26:e), borde distriktsveterinärerna, för uppnående av full likställighet med såväl militärveterinärerna av motsvarande grad och tjänsteställning som med de civila tjänsteläkarna, rättmätigast inplaceras i 22:a lönegraden.

Nu har, såsom i början av denna skrivelse anförts, de sakkunniga jämväl erhållit i uppdrag att revidera gällande taxor för distriktsveterinärernas arbete i statens och den enskilda uppdragsgivarens tjänst och har vidare från en myndighet och en enskild distriktsveterinär viss sänkning av distriktsveterinärtaxan ifrågasatts. — Gentemot detta vill styrelsen härmed till att börja med framhålla, att Svenska distriktsveterinärföreningens ovanberörda framställningar om löneroglering för landets distriktsveterinärer med inplacering i 17:e lönegraden förutsatt, att distriktsveterinärtaxan komme att bliva alltfört gällande, men att däremot taxan för veterinära tjänsteförrättningar av år 1888 bleve i vissa avseenden tidsen-

ligt förhöjd och då närmast i den riktning, som av Svenska veterinärläkareföreningen och Svenska länsveterinärföreningen i framställningar föreslagits. — Än vidare vill styrelsen göra de sakkunniga uppmärksamma på, att provinsialläkaretaxan jämsides med höjning av de civila tjänsteläkarnas löner genom Kungl. Maj:ts beslut i vissa avseenden förhöjts med nådigt beaktande av de under och efter världskriget inträffade kraftiga stegringarna av utbildnings- och uppsättningskostnaderna för läkarna, förhållanden som i minst lika hög grad kunna sägas äga tillämpning på veterinärerna och vilka i merberörda framställning av år 1926 också påpekats. Det förtjänar särskilt framhållas, att den nu gällande distriktsveterinärtaxan är fastställd efter före kriget gällande prislägen och om någon ändring av densamma skulle ifrågasättas, synes styrelsen vara synnerligen starka skäl för snarare en höjning (i likhet med provinsialläkaretaxan) än en sänkning av densamma. Till benäget övervägande vill styrelsen härmed rikta de sakkunnigas uppmärksamhet på, hurusom provinsialläkaretaxan medger läkaren ett arvode för rådfrågning (med eller utan recept) om maximum 3 kronor, under det att distriktsveterinären medges endast högst 1 krona. Det måste anses orättmätigt, att så stor taxeskillnad råder mellan läkarens och veterinärens rätt till arvode i detta fall, då icke samma taxeskillnad gäller i fråga om arvode för sjukbesök, företagna av nämnda tjänstemän. Styrelsen får därför hemställa, att de sakkunniga måtte taga i beaktande en taxeförhöjning uti här omnämnt arvodesbelopp till 2 kronor för rådfrågning av distriktsveterinär. (§ 3 punkt 1 i taxa för distriktsveterinär av år 1914.) Det förtjänar att i detta sammanhang framhållas, att veterinären har att i det övervägande flertalet fall företaga sjukresa till patienten, under det att läkarens tjänstgöring merendels är förlagd till tjänsterummet. Veterinärens arbete blir även härigenom dels än mera fysiskt påfrestande dels ock avsevärt mera tidsödande än läkarens. Att veterinärens »timpenning» beräknad efter nu gällande taxa för utfört fackmannaarbete under sådana förhållanden måste anses vara oproportionerligt blygsam, synes styrelsen uppenbart framgå av det ovan anförda. Styrelsen för Svenska distriktsveterinärföreningen får därför hävda, att de arvoden för veterinärpraktiskt arbete, som 1914 års taxa medger, äro redan i och för sig för låga och de absolut lägsta, som av Svenska distriktsveterinärföreningen kan accepteras, därest icke lönen för distriktsveterinärerna avsevärt höjes utöver vad i föreningens merberörda framställningar finnes angivet. — Det förhållandet, att inom vissa glesare bebyggda trakter i landet med längre avstånd inom veterinärdistriktet än inom kultur-regionerna en sänkning av taxeavgifterna för enskild husdjurssjukvård skulle kunna tänkas komma att medföra ökat anlitage av vederbörande veterinär, torde icke enligt styrelsens mening få tagas till motiv för en sänkning över lag av taxan för distriktsveterinärer, utan synes fastmera i sådana trakter mera skäl tala för införandet av statsbidrag till beredandet av hjälp åt mindre bemedlade för bestridandet av kostnaderna för husdjurssjukvården i analogi med förhållandet inom den humanitära sjukvården. Gentemot synpunkten att genom en taxesänkning distriktsveterinärer, som f. n. hava litet att göra, skulle kunna påräkna ökning av praktikarbetet, vill styrelsen anförda, att det inom såväl det humanmedicinska som det veterinära sjukvårdsarbetet ytterst är beroende på vederbörande fackmans skicklighet och intresse i yrkesutövningen samt hans personliga egenskaper, huru stort klientel han kan påräkna inom sin ort. De arvoden, som finnas an-

givna i 1914 års distriktsveterinärtaxa, torde icke i någon som helst mån hittills hava verkat i och för sig avskräckande för allmänheten vid ställningstagandet i fråga om anlåtande av veterinär eller icke till ett sjukt djur.

Skulle emellertid med fäst avseende på det nödläge, vari det svenska jordbruket f. n. befinner sig, en tillfällig sänkning av distriktsveterinärtaxan av de sakkunniga upptagas till prövning, så vill styrelsen med skärpa framhålla, att i sådant fall en högre insats från statsverkets sida i lönehänseende än vad som av föreningen ifrågasatts, då förslag framlades om inplacering av distriktsveterinärerna i 17:e lönegraden, är ofrånkomlig. Det måste nämligen a priori anses orättmätigt, att tjänsteveterinärerna, vilka länge nog varit efterblivna i löne- och taxehänseenden jämfört med andra likställda tjänstemän, skola bliva ekonomiskt lidande på en nödhjälp åt det svenska jordbruket.

Styrelsen för Svenska distriktsveterinärföreningen vill sålunda härmed värdsamt hemställa, att de sakkunniga måtte i sitt nu förelagda utredningsarbete beakta här framlagda ytterligare synpunkter i ärendet och sålunda föreslå:

dels distriktsveterinärväsendets överförande på helt statlig grund,
dels distriktsveterinärernas inplacering i lägst 17:de lönegraden,
dels ock taxans av år 1888 för veterinära tjänsteförrättningar höjning med belopp, som av medicinalstyrelsen förordats,
samt slutligen bibehållandet av taxa av år 1914 för distriktsveterinär vid belopp, som f. n. gälla, dock med undantag av stadgandet i § 3 punkt 1 angående arvode för rådfrågning med eller utan recept, vilket arvode bör höjas till två (2) kronor och förnyelse av recept till en (1) krona.

Stockholm den 19 januari 1930.

Vördsamt

Styrelsen för Svenska distriktsveterinärföreningen
enligt uppdrag:

Ludvig Santesson.

Sekreterare.

Utdrag ur löneplan för civilmilitär personal.

Lönegrad	Löne- klass	O r t s g r u p p						
		A	B	C	D	E	F	G
8 lönegr. C 8 Ba- taljonsveterinär	14	4 860	5 058	5 256	5 454	6 552	5 850	6 048
	15	5 160	5 370	5 580	5 790	6 000	6 210	6 420
	16	5 520	5 736	5 952	6 186	6 384	6 600	6 816
	17	5 880	6 102	6 324	6 546	6 768	6 990	7 212
9 lönegr. C 9 Ba- taljonsläkare, Re- gementsveterinär	16	5 520	5 736	5 952	6 168	6 384	6 600	6 816
	17	5 880	6 102	6 324	6 546	6 758	6 990	7 212
	18	6 300	6 528	6 756	6 984	7 212	7 440	7 668
	19	6 720	6 954	7 188	7 422	7 656	7 890	8 124
11 lönegr. C 11 Regementsläkare, Fältveterinär	20	7 140	7 380	7 620	7 860	8 100	8 340	8 580
	21	7 620	7 860	8 100	8 340	8 580	8 820	9 060
	22	8 100	8 340	8 580	8 820	9 060	9 300	9 540
	23	8 580	8 820	9 060	9 300	9 540	9 780	10 020

Utdrag ur avlösningsreglemente för förste provinsialläkare och provinsialläkare.

Löneplan för förste provinsialläkare.

Löneklass	O r t s g r u p p						
	A	B	C	D	E	F	G
1	9 060	9 300	9 540	9 780	10 020	10 260	10 500
2	9 540	9 780	10 020	10 260	10 500	10 740	10 980
3	10 020	10 260	10 500	10 740	10 980	11 220	11 460
4	10 050	10 740	10 980	11 220	11 460	11 700	11 940

Löneplan för provinsialläkare.

Löneklass	L ö n e g r u p p						
	I	II	III	IV	V	VI	VII
1	7 140	7 560	7 980	8 400	8 820	9 240	9 660
2	7 620	8 040	8 460	8 880	9 300	9 720	10 140
3	8 100	8 520	8 940	9 360	9 780	10 200	10 620
4	8 580	9 000	9 420	9 840	10 260	10 680	11 100

Löneplan för länsveterinär.

Löneklass	O r t s g r u p p						
	A	B	C	D	E	F	G
1	4 860	5 058	5 256	5 454	5 652	5 850	6 048
2	5 760	5 370	5 580	5 790	6 000	6 210	6 420
3	5 520	5 736	5 952	6 168	6 384	6 600	6 816
4	5 880	6 102	6 324	6 546	6 768	6 900	7 212

Löneplan för distriktsveterinär

enligt framställningen den 27 januari 1926.

Löneklass	L ö n e g r u p p						
	I	II	III	IV	V	VI	VII
1	3 960	4 243	4 526	4 809	5 092	5 375	5 658
2	4 260	4 543	4 826	5 109	5 392	5 675	5 958
3	4 560	4 843	5 126	5 409	5 692	5 975	6 258
4	4 860	5 143	5 426	5 709	5 992	6 275	6 558
5	5 160	5 443	5 726	6 009	6 292	6 575	6 858

Förteckning över nu utgående löner för distriktsveterinär inom olika landsdelar.¹

	Genom- snittslön f. n.	16 lands- ting	Jön- köpings	Gotland	Örebro	Värmlands	Gävle- borgs	Övriga i Norr- land
Grundlön	2 548	2 100	2 600	2 500	2 450	2 500	3 100	4 400
Ålderstillägg								
1:sta		450	450	450	450	450	525	} Se nedan
2:dra		450	450	450	450	450	725	
	Västernorrland		Jämtland		Västerbotten		Norrbotten	
1:sta	450		525		450		450	
2:dra	500		725		450		1 250	
3:die	500							

¹ Vissa smärre skiljaktigheter mellan denna förteckning och de av veterinärstyrelserna till de sakkunniga lämnade uppgifterna föreligga.

TABLE I		SUMMARY OF RESULTS	
Year	Value	Year	Value
1950	100	1951	110
1952	120	1953	130
1954	140	1955	150
1956	160	1957	170
1958	180	1959	190
1960	200	1961	210
1962	220	1963	230
1964	240	1965	250
1966	260	1967	270
1968	280	1969	290
1970	300	1971	310
1972	320	1973	330
1974	340	1975	350
1976	360	1977	370
1978	380	1979	390
1980	400	1981	410
1982	420	1983	430
1984	440	1985	450
1986	460	1987	470
1988	480	1989	490
1990	500	1991	510
1992	520	1993	530
1994	540	1995	550
1996	560	1997	570
1998	580	1999	590
2000	600	2001	610
2002	620	2003	630
2004	640	2005	650
2006	660	2007	670
2008	680	2009	690
2010	700	2011	710
2012	720	2013	730
2014	740	2015	750
2016	760	2017	770
2018	780	2019	790
2020	800	2021	810
2022	820	2023	830
2024	840	2025	850
2026	860	2027	870
2028	880	2029	890
2030	900	2031	910
2032	920	2033	930
2034	940	2035	950
2036	960	2037	970
2038	980	2039	990
2040	1000	2041	1010
2042	1020	2043	1030
2044	1040	2045	1050
2046	1060	2047	1070
2048	1080	2049	1090
2050	1100	2051	1110
2052	1120	2053	1130
2054	1140	2055	1150
2056	1160	2057	1170
2058	1180	2059	1190
2060	1200	2061	1210
2062	1220	2063	1230
2064	1240	2065	1250
2066	1260	2067	1270
2068	1280	2069	1290
2070	1300	2071	1310
2072	1320	2073	1330
2074	1340	2075	1350
2076	1360	2077	1370
2078	1380	2079	1390
2080	1400	2081	1410
2082	1420	2083	1430
2084	1440	2085	1450
2086	1460	2087	1470
2088	1480	2089	1490
2090	1500	2091	1510
2092	1520	2093	1530
2094	1540	2095	1550
2096	1560	2097	1570
2098	1580	2099	1590
2100	1600	2101	1610
2102	1620	2103	1630
2104	1640	2105	1650
2106	1660	2107	1670
2108	1680	2109	1690
2110	1700	2111	1710
2112	1720	2113	1730
2114	1740	2115	1750
2116	1760	2117	1770
2118	1780	2119	1790
2120	1800	2121	1810
2122	1820	2123	1830
2124	1840	2125	1850
2126	1860	2127	1870
2128	1880	2129	1890
2130	1900	2131	1910
2132	1920	2133	1930
2134	1940	2135	1950
2136	1960	2137	1970
2138	1980	2139	1990
2140	2000	2141	2010
2142	2020	2143	2030
2144	2040	2145	2050
2146	2060	2147	2070
2148	2080	2149	2090
2150	2100	2151	2110
2152	2120	2153	2130
2154	2140	2155	2150
2156	2160	2157	2170
2158	2180	2159	2190
2160	2200	2161	2210
2162	2220	2163	2230
2164	2240	2165	2250
2166	2260	2167	2270
2168	2280	2169	2290
2170	2300	2171	2310
2172	2320	2173	2330
2174	2340	2175	2350
2176	2360	2177	2370
2178	2380	2179	2390
2180	2400	2181	2410
2182	2420	2183	2430
2184	2440	2185	2450
2186	2460	2187	2470
2188	2480	2189	2490
2190	2500	2191	2510
2192	2520	2193	2530
2194	2540	2195	2550
2196	2560	2197	2570
2198	2580	2199	2590
2200	2600	2201	2610
2202	2620	2203	2630
2204	2640	2205	2650
2206	2660	2207	2670
2208	2680	2209	2690
2210	2700	2211	2710
2212	2720	2213	2730
2214	2740	2215	2750
2216	2760	2217	2770
2218	2780	2219	2790
2220	2800	2221	2810
2222	2820	2223	2830
2224	2840	2225	2850
2226	2860	2227	2870
2228	2880	2229	2890
2230	2900	2231	2910
2232	2920	2233	2930
2234	2940	2235	2950
2236	2960	2237	2970
2238	2980	2239	2990
2240	3000	2241	3010
2242	3020	2243	3030
2244	3040	2245	3050
2246	3060	2247	3070
2248	3080	2249	3090
2250	3100	2251	3110
2252	3120	2253	3130
2254	3140	2255	3150
2256	3160	2257	3170
2258	3180	2259	3190
2260	3200	2261	3210
2262	3220	2263	3230
2264	3240	2265	3250
2266	3260	2267	3270
2268	3280	2269	3290
2270	3300	2271	3310
2272	3320	2273	3330
2274	3340	2275	3350
2276	3360	2277	3370
2278	3380	2279	3390
2280	3400	2281	3410
2282	3420	2283	3430
2284	3440	2285	3450
2286	3460	2287	3470
2288	3480	2289	3490
2290	3500	2291	3510
2292	3520	2293	3530
2294	3540	2295	3550
2296	3560	2297	3570
2298	3580	2299	3590
2300	3600	2301	3610
2302	3620	2303	3630
2304	3640	2305	3650
2306	3660	2307	3670
2308	3680	2309	3690
2310	3700	2311	3710
2312	3720	2313	3730
2314	3740	2315	3750
2316	3760	2317	3770
2318	3780	2319	3790
2320	3800	2321	3810
2322	3820	2323	3830
2324	3840	2325	3850
2326	3860	2327	3870
2328	3880	2329	3890
2330	3900	2331	3910
2332	3920	2333	3930
2334	3940	2335	3950
2336	3960	2337	3970
2338	3980	2339	3990
2340	4000	2341	4010
2342	4020	2343	4030
2344	4040	2345	4050
2346	4060	2347	4070
2348	4080	2349	4090
2350	4100	2351	4110
2352	4120	2353	4130
2354	4140	2355	4150
2356	4160	2357	4170
2358	4180	2359	4190
2360	4200	2361	4210
2362	4220	2363	4230
2364	4240	2365	4250
2366	4260	2367	4270
2368	4280	2369	4290
2370	4300	2371	4310
2372	4320	2373	4330
2374	4340	2375	4350
2376	4360	2377	4370
2378	4380	2379	4390
2380	4400	2381	4410
2382	4420	2383	4430
2384	4440	2385	4450
2386	4460	2387	4470
2388	4480	2389	4490
2390	4500	2391	4510
2392	4520	2393	4530
2394	4540	2395	4550
2396	4560	2397	4570
2398	4580	2399	4590
2400	4600	2401	4610
2402	4620	2403	4630
2404	4640	2405	4650
2406	4660	2407	4670
2408	4680	2409	4690
2410	4700	2411	4710
2412	4720	2413	4730
2414	4740	2415	4750
2416	4760	2417	4770
2418	4780	2419	4790
2420	4800	2421	4810
2422	4820	2423	4830
2424	4840	2425	4850
2426	4860	2427	4870
2428	4880	2429	4890
2430	4900	2431	4910
2432	4920	2433	4930
2434	4940	2435	4950
2436	4960	2437	4970
2438	4980	2439	4990
2440	5000	2441	5010
2442	5020	2443	5030
2444	5040	2445	5050
2446	5060	2447	5070
2448	5080	2449	5090
2450	5100	2451	5110
2452	5120	2453	5130
2454	5140	2455	5150
2456	5160	2457	5170
2458	5180	2459	5190
2460	5200	2461	5210
2462	5220	2463	5230
2464	5240	2465	5250
2466	5260	2467	5270
2468	5280	2469	5290
2470	5300	2471	5310
2472	5320	2473	5330
2474	5340	2475	5350
2476	5360	2477	5370
2478	5380	2479	5390
2480	5400	2481	5410
2482	5420	2483	5430
2484	5440	2485	5450
2486	5460	2487	5470
2488	5480	2489	5490
2490	5500	2491	5510
2492	5520	2493	5530
2494	5540	2495	5550
2496	5560	2497	5570
2498	5580	2499	5590
2500	5600	2501	5610
2502	5620	2503	5630
2504	5640	2505	5650
2506	5660	2507	5670
2508	5680	2509	5690
2510	5700	2511	5710
2512	5720	2513	5730
2514	5740	2515	5750
2516	5760	2517	5770
2518	5780	2519	5790
2520	5800	2521	5810
2522	5820	2523	5830
2524	5840	2525	5850
2526	5860	2527	5870
2528	5880	2529	5890
2530	5900	2531	5910
2532	5920	2533	5930
2534	5940	2535	5950
2536	5960	2537	5970
253			

Statens offentliga utredningar 1930

Systematisk förteckning

(Siffrorna inom klammer beteckna utredningarnas nummer i den kronologiska förteckningen.)

Allmän lagstiftning. Rättskipning. Fångvård.

Statsförfattning. Allmän statsförvaltning.

Förslag till vissa ändringar i vallagen för skyddande av partibeteckningar. [5]
Betänkanden med förslag ang. skärpta kontrollföreskrifter rörande landsfiskalers och med dem jämställda befattningshavares medelsförvaltning m. m. [16]
1928 års lönekommitté. Betänkande med förslag till allmänt avlöningsreglemente för ordinarie tjänstemän, tillhörande den civila statsförvaltningen. [17]

Kommunalförvaltning.

Utredning ang. kommunalförvaltningens ordnande i städerna efter processreformens genomförande. [13]

Statens och kommunernas finansväsen.

Politi.

Socialpolitik.

Domänverkets omfattning, uppgifter och organisation [8]

Hälso- och sjukvård.

Allmänt näringsväsen.

Fast egendom. Jordbruk med binärningar.

Jordbruksutredningens betänkanden. 1. Betänkande ang. åtgärder för vete- och rågmärknadens stödjande. [1]
2. Betänkande ang. jordbrukets kreditförhållanden. [2]
3. Betänkande ang. vissa åtgärder för mejerihandlingens och smörexportens befrämjande. [4]
Utredning och förslag beträffande åtgärder för ökad användning av svenska lantbruksprodukter vid allmänna inrättningar m. m. [10]
Distriktsveterinärönesakkunnigas utredning och förslag beträffande ordnandet av distriktsveterinärernas anställnings- och avlöningsförhållanden. [18]

Vattenväsen. Skogsbruk. Bergsbruk.

Industri.

Handel och sjöfart.

Betänkande med förslag till lotsförordning samt andra författningar och föreskrifter rörande lotsverket. [7]
Utkast till lagbestämmelser om befraktning. [11]

Kommunikationsväsen.

Bank-, kredit- och penningväsen.

Försäkringsväsen.

1928 års pensionsförsäkringskommitté och organisationsakkunniga. Statistiska undersökningar samt kostnadsberäkningar. [15]

Kyrkoväsen. Undervisningsväsen. Andlig odling i övrigt.

Skydd för äldre kulturföremål. [3]
Betänkande med förslag ang. ordnandet av den lägre lantbruksundervisningen. [9]
Utredning och förslag rörande praktiska bildningslinjer på realskolans åldersstadium. [14]

Försvarsväsen.

Utredning rörande Sveriges försvarspolitiska läge samt behov av försvarskrafter. [12]

Utrikes ärenden. Internationell rätt.

Gränsen för Sveriges territorialvatten. [6]